

233120 II

15234/66

F5b
F2c

Neo q̄ res est vel non est oratio ha vel falsa di-
 citur Sed a dictionib⁹ syncategoreumatici ve-
 tm̄ solus nisi p̄ter et sic de alijs causatur veritas
 v̄l falsitas in oratōe ergo dēōes syncategoreuma-
 tice f̄cant res aliquas sed non significant res su-
 biciviles vel predicabiles ergo f̄cant dispositiōes rez q̄ sunt
 dispositiōes rez subiectibiliū vel p̄dicabiliū Sed nihil est in
 oratōe vera vel falsa nisi subiectū et predicatū et eoz dispositiōes
 non tamē f̄cant dispositiōes ei⁹ quod est subiectū vel ei⁹ quod
 est predicatū sicut sunt albus niger bene male et similia Sed
 f̄cant dispositiōem subiecti inquantū subiectū vel p̄dicati inquan-
 tum p̄dicatū Et dicit syncategoreuma a sin quod est con et
 categoreuma qd̄ est subiectū vel p̄dicatū quasi cōsignificatū
 Et de istis in isto tractatu dicendū est et primo de prioribus
 Et quia b̄mōi dispositiōes difficultatē dicunt in oratōibus p̄pter
 naturā negatōis que in eis intelligit̄ vt patebit p̄ eoz exponē-
 tes ideo primo dicendū est de negatōe Sed quia s̄m aristoteli
 in om̄i negatōe intelligit̄ affirmatō eo q̄ negatio non ha-
 bet cognosci nisi p̄ affirmatōem neq̄ p̄uatio nō nisi p̄ habitū
 Unde ad habendū plenū intellectū negatōis primo videndū
 est de affirmatōe Et q̄ affirmatio cōsistit in p̄positiōe affirma-
 tiua et penes diuersitatē cōpositiōis negatio sibi opposita di-
 uerificat ideo primo p̄siderandū est de cōpositiōe Unde com-
 positio est cōponibiliū vnio ex p̄portione act⁹ et potētie pue-
 niens In om̄i em̄ cōpositiōe requirit̄ actus et potentia. 7 cum
 hoc vnio illoz adinuicē que sit p̄ inclinatioez act⁹ ad potētiā
 Compositionū aut̄ quedā est realis et quedā rōnis. Cōpositi-
 tio realis est cui⁹ extrema sunt abinuicē distincta Et est q̄dru-
 plex. quedā est cōpositio partiū integraliū vt p̄ciū linee adinuicē
 cem Quedā est p̄ciū essentialiū vt forme et materie Alia ē por-
 tiū potestatiuarū vt est cōpositio virtutū aīe adinuicē v̄l cū aīa
 Alia est accētis cū subiecto vt albedinis cū pariete Cōpositiō
 rōnis est cui⁹ extrema sunt sola rōe distincta siue sint realia si-
 ue non vt est cōpositio q̄litaris cū sub̄a in noīe vel ḡn̄is 7 dispo-
 ferentie in sp̄e Cōpositiōnū s̄m rōem quedā f̄catur in dēōne
 quedā aut̄ in oīone Illa h̄o que in dēōne est. est cōpositio mo-
 doz f̄candi essentialiū et accidētaliū octo partiū oīōis de qui

bus ad longum tractare pertinet ad grāmaticū Sed in pposi-
to tñ dicemus de cōpositōe modoꝝ ꝑcandī noīe verbitꝫ par-
ticipij ꝑ quozꝫ negatōem ꝑt fieri terminus insinū? et de cōpo-
sitione oꝛonis ꝑfecte ꝑ cuiꝫ negatōem fit oꝛo negativa In no-
mine aut est cōpositio qualitatis cū substantia qꝫ nomen dict-
ur ꝑcare subām cū qualitate et non debet intelligi qđ ꝑcet ver-
ram subām quia tūc nulla essent noīa accidentiū. neqꝫ etiā in-
telligendū est qꝫ nomē ꝑcet ꝑ modū sube qui est per se stare qꝫ
tunc adiectiua nō essent noīa sed intelligitꝫ qđ ꝑcet ꝑ modū sub-
stātie qui est modus ꝑmanēris qui ꝑuenit tā substantiuis qꝫ adie-
ctiuis neqꝫ etiā intelligēdū est qꝫ ꝑcet verā qualitatē qꝫ tūc sub-
stantiaꝫ et non entiū non essent nomīa sed intelligitꝫ qꝫ ꝑcet per
modū qualitatis siue ꝑ modū determinantē Ideo tal cōpositō
non est rezꝫ sed modoꝝ ꝑcandī Et si obijtiatꝫ qꝫ cū qualitas
et substantia sunt diuersa. et omīa dē cō ꝑcans diuersa est equo-
ca ergo nomē quod ꝑcat substantiā cū qualitate crit equiuocū
quod est inconueniēs ergo in noīe non est ꝑpositio qualitatis cū
substantia Respondetꝫ qꝫ quattuor modis cōtingit diuersa sig-
nificari ꝑ eandē dēcōem Primo qñ diuersa equaliter ꝑcant ꝑ
eandē dēcōem vt in hoc noīe canis Scōo quādo ꝑcant diuer-
sa ꝑm ꝑrius et posteriꝫ vt in hoc noīe sanū vel ens Tercio mo-
do aliquod nomen ꝑcet vnū et ꝑꝑia impositōe et reliquum ex
trāsumptōe vt ꝑꝫ in hoc ꝑbo ridere Et isti tres mōi fatiūt be-
ne equiuocatōem Quarto mō ꝑcant diuersa ꝑ eandē dēcōnem
qñ vnū est ratio intelligēdi alterꝫ seu principiū intelligēdi alteri-
us vt forma est rō intelligēdi id quod ē forma et sic qualitas si-
gnificatꝫ vt principiū ꝑcandī. sed subā ꝑcatur ꝑ nomen vt illud
quod ꝑcatur vel intelligitꝫ ꝑ ipām qualitatē. et qꝫ vnū intelligitꝫ
ꝑ alterꝫ. ideo ibi nō sunt diuersę significatōes sed vna tñ sꝫ ꝑ
pter hoc iste modus ꝑcandī plura non facit equiuocatōem. sicut
dum video coloratū ꝑ suam magnitudinē non sunt diuersę
visiones sed vna tñ quia color est ratio vidēdi magnitudinē
In qua est ergo Horandū qꝫ ꝑpositio nominis est duplex que
dam est cōpositio qualitatis essentialis cū substantia vt in no-
mine substantie vt homo est res sub humanitate. ibi res est sub-
stantia. et humanitas est qualitas eius. Talia est cōpositio qua-
litatis accidentalis cū substantia sicut est in noībus adiectiuis

ut albus significat accidens ut qualitas Et in utraque compositio
qualitatis cum substantia. qualitas sine medio componitur cum
substantia propter inclinatum quam habet ad substantiam si
cut omnis forma et omne accidens per se ipsa ununtur in eo in
quo sunt Nam si talis compositio esset alia et distincta a qua-
litate et a substantia uniretur cum ipsis vel ergo sine medio et
tunc eadem ratione standum erit in primo. vel per medium et
tunc quereretur de illo medio per quod uniretur cum extremis
et tunc esset processus in infinitum nisi aliquod per seipsum cum
alio uniretur In verbo autem est compositio actus cum sub-
stantia intrinseca ut currit significat rem cum cursu. et res ha-
bet se ut substantia et cursus ut actus Cuius ratio est quia cum
verbum significet actum in concreto importat necessario sub-
stantiam infinitam et hec est substantia unita in verbo et illa
non subiicitur in oratione sed predicatur in oratione ut cum di-
citur socrates currit non predicatur cursus absolute et in abstra-
cto sed predicatur res sub cursu sicut patet dicendo socrates est
albus non est sensus quod socrates est albedo sed sensus est so-
crates est res habens albedinem Et ista compositio intrinseca
verbi est unio actus importati per verbum cum substantia
intrinseca Similiter in participio est compositio actus uniti
cum substantia unita ut legens cum valet sicut qui legit unde
dicitur subam igitur subam infinitam. et legit dicit actum determina-
tum ex isto patet quod prepositum et participium non dant ad secatum quia
utrumque secat actum coniunctum cum substantia intrinseca Ideo dicit
Priscianus quod participium habet secatum prepositi sub accidentibus no-
minis sed differunt in modo secatum quod verbum significat actum
siue fluxum per modum egredientis a substantia quo ad actionem
vel ingredientis substantiam quo ad passionem ratione cuius
significat per modum de alio dicibilis et importat actum
per modum distantis a substantia exteriori. et gratia huius im-
portat compositionem que pertinet ad orationem Participium pro-
significat actum per modum importantis substantiam siue per modum
coniuncti actus cum substantia unita et non per modum ingredientis sub-
stantiam vel egredientis a substantia Compositionum autem que sunt
in oratione alia est in oratione perfecta. alia est in oratione imperfecta Et ite-
rum compositionis orationis imperfecte alia est substantiui et adiectiui
a a ij

vt homo albus. alia est relatiui et affcis vt socrates qui legte
alia est recti et obliqui vt caput socratis. alia est demonstrans
et demonstrati vt iste homo alia est verbi infinitiui cum actō
vel obliquo aliquo vt hōiem negligere. alia est verbi et aduerb
bii vt currere velociter alia est coniunctōis et corz que coniun
git vt fortes et plato alia est pponis cū suo casuali vt circa vila
lam Et de istis paz ē ad ppositū Cōpositionū aut oōis per
fecte. alia est oratōis simplicis alia est oōnis cōposite Illa em̃
est oratōis simplicis in qua solū vnū vnū p̄dicatū cū vno sub
iecto vel vnū appositū cū vno supposito et hoc fit p p̄bū inq̄n
tum importat actū p modū dicibilis de altero et inclinari ad
subam exteriorē Et rōne huius p̄bū est nota corz que de alte
ro dicunt sicut p̄dicatū de subiecto et hec cōpositio f̄catur p
p̄bum sed p prius f̄catur in hoc p̄bo substantiuo est ⁊ p ip̄m
est in alijs p̄bīs in q̄bus intelligit Nec aut cōpositio repit in
ter entia vt hic homo est aīal et inter nō entia vt chimera ē nō
ens ideo n̄ ē ens simplr sed solū ens in aīa. et trahit ad ens vel
ad non ens p̄m exigentiā extremoz Unde q̄n p̄bum substan
tiuū p se p̄dicat vt dōdo socrates est ponit rē esse non rōe cō
positōis quā importat sed rōe ip̄ius esse qd̄ significat p ip̄sum
Unde quia talis compositio non h̄z nisi esse p intellectōez al
terius extremi ad alterū ideo talis cōpositio sine extremis n̄
bil est et quia vnūquodq̄ intelligit p illud quod dat esse rei Jō
dicit aristoteles q̄ hoc p̄bū est f̄cat q̄ndaz cōpositiōem quā si
ne extremis non est intelligere Cōpositio aut oōnis p̄fecte cō
posita est ex multis oratōibus simplicib⁹ habet fieri mediante
aliqua coniūctōe implicite vt explicite sicut fit in p̄ponib⁹ hy a
potericis et in argumentatōib⁹ Et vtraq̄ h̄az cōpositionum
scz oōnis p̄fecte simplicis. et oratōis p̄fecte cōposite habz de
strui p negatōem negantē Ex q̄bus pz q̄ de p̄dictis mōis cō
positionū quinq̄ pertinent ad ppositum Prima est qualitatis
essentialis cū substantia vt in nomine substantiuo Secda est
qualitatis accidentalis cū substantia vt est in noīe adiectiuo.
Tercia est act⁹ distātis a substantia extrinseca vt in p̄bo. Quar
ta est actus vniti cum substantia vnita vt in participio. Quinta
est compositio oōnis p̄fecte que sup̄ius diuisa est.

Sequitur de Negatiōe

E negatione in cōmuni scilicet cum scōm diuersitate
tem cōpositionū multiplicet diuisio sibi opposita que
importat p negatiōem post sermonē de cōpositiōe dī
cendū est de negatiōe Unā negatio p̄t sumi dupl̄r Uno mō p
ip̄a intentiōe et sic f̄cat p modū sube p hoc verbū negat. 7 p
modū actus p hoc nomē negatio Et hoc mō solū f̄cat nega
tio vt cōcepta et nō vt exercita qz p̄dicī termini nō faciunt
oziōem negatiuā Nā dō negatio negat ibi est affirmatiua p
positiō Differūt aut cōceptus et affect⁹ in hoc q cōcept⁹ dicit
tur esse illud qd est in aīa p aliquā similitudinē vt cū aliq̄s cō
cipit aliquid de colorib⁹ recipit similitudines eoz in aīa et non
res ip̄as Sed affectus siue exercit⁹ dī esse illud qd f̄m verita
tatem est in aīa vel in corpe vt cū aliq̄s laborat egritudine Cō
lor est in aīa f̄m veritatē affectōis vt qn q̄s currit cursus ē in
corpe f̄m veritatē exercit⁹ afficiētis ip̄m corpus Alio modo
sumit negatio p re subiecta intentiōi vel p re f̄cata Et h̄ du
pliciter Uno mō p oziōne negatiua et sic est spēs enunciatiz
onis que sic diffinit Negatio est oziō negatiua alicui⁹ ab ali
quo Alio mō sumitur p instrumēto negandi qd est hoc aduer
biū negandi non Alio mō p effectu negandi q est diuidere cō
positiōem et isto mō distinguit̄ triplex negatio scz negans infī
nitans et priuans Priuās est que negat formā vel habitū re
linquēdo subiectū p̄riū aptū natū habere illā formā vt cecitas
negat visum relinquendo subiectū determinatū ad habē
tum vt quies negat motū in subiecto apro uato moueri 3do
negatio priuans importat negatiōem forme cū subiecto p̄rie
relinquendo subiectū determinatū Sed negatio infinitans
est illa que negat quantitatem vel actū p̄rium alicuius termi
ni relinquendo aliquā substantiā infinitā vt non homo non
currens et addit termino p cōpositiōem Ideo dicit̄ nega
tio termini quia negat qualitātē vel actum sp̄ialem termini
et solum relinquit ens indeterminatū vel infinitū Sed ne
gatio negans est que totū negat quod post se reperit et eius
oppositū inducit et relinquit aliquid finitū vel infinitū de illo

quod negat Ideo per excellētiā dicitur negatio negās et addit terminio
vel cōpositiōi orōnis per appōēz l3 quāq; sit in aliquo terminio. im
plicata siue inclusa Et dicitur p3 q l3 quilibet negatio negat ali
quā forāz; nō oēs eq̄līter negāt qz negatio priuās pōit ens
finitū scz subiectū habīt quē neget Et negatio infinitās re
linq̄t ens infinitū. l3 negatio negās nihil pōit nīl relinquit
Secūdo p3 q cec' et nō vidēs inter se differūt qz cec' pōit sub
iectū determinatū vsq; iō lapis nō dicitur cec' l3 bñ nō vidēs siue ibi
sumat negatio negāter siue infinitāter qz nō pōit subiectū det
minatū vīns iō lapis bñ dicitur nō vidēs Et eodē mō diceret d q
libet alia priuātōe opata ad negatōez sic mortuū et nō viu'. qe
scēs et nō mobile rēis: Tercio p3 q negatio p̄t tripl'r pōi cu3
terminio Uno mō per implicatōem vt cec' dicitur nō vidēs surd' nō au
diēs. sol' nō cū alio Alio' per oppositōem vt nō hō. nō currēs put nō
est negatio infinitans Tercio mō per appositionem vt homo
non currit.

Acto de negatione in cōmuni dicendum est de ne
gatione in speciali Et primo de negatiōe termini
finiti que est negatio infinitans. talis autē negatio
variatur sicut termini qui possunt infinitari et no
men substantiuū nomen adiectiuū verbum et participiū. sed
p̄nomina et partes indeclinabiles partiū orationis infinita
ri non possunt quia de se habent significatōem infinitā. Si
militer signa vniuersalia et alie dictiones sine itegozematī
ce eadem de causam nunq; infinitātur Ideo dicit aristoteles
qz huic signo omnis non ē addenda negatio quia non signi
ficat vniuersale. sed significat qm̄ vniuersaliter quod intelligi
tur de negatione infinitante et non de negante Unde notan
dum est qz cum cuilibet affirmationis apponatur negatio
nomē potest dupliciter infinitari quia in quolibet alio ab en
te et in ceteris transcendentibus est duplex compositio quedā
est differentiarum in suo genere. siue sine differentie specificē.
sicut sunt differentie que scdm̄ rationem finis vel cause alio
cuius adiūntur enti per quas differunt genera generalissi
ma inter se quia cum differunt oportet qz per aliquod differ
runt vnde substantiā est per se ens. quantitas vero est accidēs
mensuratiuum substantie Relatio est ens comparatiue substantiā

ele et sic de alijs Alia est compositio ex materia et forma vel
vere vel proportionabiliter et scdm hoc nomen aliquādo in-
finitatur scdm priuationem et sic ponit ens remouendo ag-
gregationem differentiarum a primo predicabili. et sic solū p-
dicatur de ente. que quidem aggregatio differentiarum potest
remoueri per vnam solam differentiam vel p plures vel p om-
nes et sic non homo et similia dicitur terminus priuatiuus.
Alio modo infinitatur nomen fm negationem et sic nō ho-
mo nihil ponit et est terminus negatiuus et p̄dicatur de quo-
libet ente alio ab homine et de non ente et hoc modo verificat-
ur dictum aristotelis q negationes ecōtrario se habent af-
firmationibus vt sicut affirmatio sequatur ad affirmationem
ita negatio sequitur ad negationem vt bene sequitur si est ho-
mo est animal et si est non animal est non homo et hoc quod
dictum est habet veritatem tam in terminis substantia-
libus q̄ accidentalibus Notandū tamen q̄ in terminis generalis-
bus sicut est ens aliquid res et sic de alijs solum repitur infini-
tatio scdm negatōem quia in eis nō est duplex compositio
sicut in terminis specialibus Unde nō ens. non aliquid et sic
de alijs solum p̄dicantur de non ente sicut nō homo non p̄di-
catur de homine ita nec non ens de ente. cum oppositum
desibi opposito p̄dicari non possit. Preterea notandū q̄ no-
men infinitatur nō solum in singulari numero sed etiā in plu-
rali vt non homines. nō albi. quia in tali negatione importan-
te rem significatam et eius negatōem vel eius negatio prius ad-
uenit rei significate q̄ numerationi et tūc fit priuatio forme
p quolibet supposito singulari et sic ista est falsa demonstra-
tio socrate et priunello. isti sunt non homines vel numeratō pri-
us aduenit et tūc negatio supueniēs nō negat singularia abso-
lute sed inquantū numerant et tunc p̄dicta est vera quia tunc
non est sensus q̄ vterq̄ non sit homo sed q̄ non plures ho-
mines. et isto modo ponitur negatio negatē verbum fit sat
infinitum per negationem additam sibi per compositionem
que negat actum verbi et substantia intrinsecat non currit de
citur aliquid non sub cursu. Et eodem modo infinitatur
participium per negationem tollentem compositionem actus

cum substantia vnita Et q̄ verbū et participiū in significatio
to principali cōueniunt sicut prius visum est. cū dicebat non
currēs tñ valet sicut q̄ uō currit Et quāuis tale verbū qū sus
mis in ozone videat esse negatū tñ de vi sermonis termino tal
le verbū in oratōe manere infinitū p̄ quanto illa negatio pōt
negare compositiōem intrinsecā verbī negādo actū ab substā
tia interior et non a substantia exteriori vt cū dicitur cesar nō
currit Vno mō sensus est cesar nō est currens Alio mō sensus
cesar est non currens et sic est verbū infinitū Ista autē cō
positio fm̄ q̄ verbū est infinitū adhuc est duplex fm̄ q̄ dictū
est de nomine infinito quia vel verbū ibi infinitatur fm̄ ne
gatōem et sic nihil ponit et p̄t verificari tam de ente q̄ de nō
ente. et hoc mō dicit aristoteles q̄ p̄bū infinitū sibi est in quo
libet quod est et qd̄ nō est vel infinitat fm̄ priuatōnem. et sic
ponit ens et non verificat de non ente.

Acto de negatōe terminoz dōm est de negationib⁹
orationis Negatio em̄ negans negat compositiōem
oratōis qz remouet p̄positiōem actus cum suba expe
riori que est p̄positio ozois. talis autē negatio in ozone quan
doq̄ p̄cedit q̄litate et q̄ntitatē p̄pōis et tunc negat vtrūq̄ po
nēdo vtriusq̄ oppositū vt nō ois bō currit ē p̄ticularis nega
tiua qz equalet huic qdā bō nō currit Quāq̄ p̄cedit solū q̄lita
tem et sic nō variat q̄ntitatē p̄pōis vt ois bō nō currit Unde
quāuis p̄posita et postposita termino singulari idem p̄cet vt so
crates nō currit. nō socrates currit. tñ nō est sile de terminis cō
uenientib⁹ qz hec ē indistincta bō nō currit. hec autē vniuersalis
nō bō currit Et si dicat q̄ noia et p̄ba trāsp̄posita idē p̄cāt fm̄
aristo. Dōm ē q̄ sp̄e intelligit de decib⁹ q̄ s̄z subijcibiles aut
p̄dicabiles aut d̄spositiōes absolute subiecti vel p̄dicati s̄z nō
intelligit d̄ bis q̄ s̄z d̄spositiōes vni⁹ ad alterāvt s̄z negatōes
vel s̄z vniuersalia Negatio em̄ negat vñ d̄ altero quāq̄ p̄o ta
lis negatio ē absoluta vel libera vt in exēplis p̄positis quāq̄ est
inclusa in subiecto vel aliquo s̄z vt nō ērit. vel null⁹ bō ērit.

Verū d̄ sophisinate nullo bōie currēte tu es asin⁹
p̄batio hec ē s̄ā aliquo homine currēte tu es asin⁹ er
go d̄dictoria eius ē vera s̄z non aliquo homine curren
te tu es asinus. et quia non aliquo. et nullo equiualente

igitur prima est *fa* Sed contra nullo hōie corrente tu es asinus ergo dū nullus homo currit vel quia vñ si nullus hō currit tu es asinus qđ falsum est ergo sopbissima est falsum Solutio prima est simplr falsa et pbatio peccat p diuisionē qz in ista non aliquo homine corrente tu es asinus hec negatio nō potest negare participiū tantū et sic est diuisa et falsa vel p̄t negare p̄bū sequens et sic est cōposita et vera sed primo modo equialet uti nullo hōie corrente tu es asinus Ideo illa est falsa et etiā quia negatio inclusa in signo i lo nullo nō p̄t ferri vltra participiū p hanc regulā. Quotienscūq; negatio et distributio includunt in eodem termino ad nihil p̄t ferri vnū sine reliquo sed distributio non fertur vltra participiū ergo etiā neq; negatio idō hec est falsa nullo homine corrente tu es asinus. et etiam ista non aliquo hōie corrente tu es asinus nisi capiatur scōa in sensu cōposito vt dictū est Est autē regula q̄ due negationes cadentes super seinuiçē equalent vñ affirmationi vt non oīs homo nō currit equialet huic qđam hō currit Et cā est quādo due negatōes p̄cedunt seinuiçē respectu eiusdē cōpositōis vna destruit aliā Ideo ponit affirmatōem sibi oppositā Et quāuis in accidētibus non possit fieri hōiō reflexio sicut caliditas ñ agit in ses; in suū obiectū tñ negatio qz ē ens a rōe causatū a rōe p̄t reflecti ad negatōem suē supra rē negatā et idō negatio nihil p̄t negare q̄uis non possit affirmari q̄uis nō sit ita de contrarijs nature Sed due affirmatōes non equalēt negationi eo q̄ vna affirmatio nō destruit aliā sed potius fortificat nec affirmatio opponit ei quod affirmat qđ est obiectū vt homo currit affirmat hōiem currere. et ideo affirmatio nō destruit qđ quid affirmat sed negatio opponitur ei qđ negat et ideo rōe oppositionis semp destruit suū obiectum vt dictū est respectu vñus cōpositōis quia si respectu diuersaz vna negatio non destruet aliā nec ponet affirmatōem cū ista non est affirmatiua hō qui non currit non mouet Alia regula est q̄ quādo duo signa vniuersalia negatiua ponunt in eadem locutōe vñ in subiecto et reliquū in p̄dicato Prīmū equalēt suo contrario. et reliquū suo contradictorio Et ista tenet solū quādo negatio vni⁹ cadit sup negatōem alteri⁹ Ideo si alterz illor signor fuerit implicat

etiam circa subiectū. regula non tenet ideo iste non equiualeat
nullū ens quod est nihil est homo et quodlibet ens aliquod ē
homo quia scda est falsa et prima vera. quod pz qz: sua contra
dictoria est falsa scz bec aliquod ens quod est nihil est bō.

Ircaboc queritur deboc sophismate nihil ē nihil p
batio sua cōtradictoria ē falsa. scilicet aliqd est nihil ergo pz
ma est vera Contra nihil ē nihil ergo nihil ē nlla sub
stantia. sed bec est falsa quia equaleat huic quodlibet ē aliq sub
stantia que ē falsa ergo prima ē falsa Solutio dōm q prima
ē simplr vera quia p regulā dictā equaleat huic quodlibet ē al
quid Ad pbatōem dicif q peccat fm fallaciā accētis arguen
do a supiori ad inferiōs qz sicut ista nihil ē nihil equaleat huic
quodlibet ē aliquid ita et ista nihil ē nlla suba. equiualeat huic
quodlibet ē aliqua substantia Ideo sicut non sequit qdlibet est
aliquid ergo quodlibet ē aliqua substantia ita non sequit nihil
ē nihil ergo nihil ē nlla substantia Itē regula ēquādo cūqz pon
nitur negatio in oratōe cū aliquo sincatbegoreumate vl cū im
plicatōe duplex ē locutio eo q vnū illoz pt includere reliquū
vl includi a reliquo et illud dicitur includere reliquū qd detero
minat et addit alteri Illud aut dicif includi qd intelligit et de
terminat ab altero siue p alterz.

Ircaboc querit de boc sophismate socrates non cur
rit necessario. probatio eius cōtradictoria ē falsa scilicet
cet socrates currit necessario ergo prima ē vera Cōtra
socrates non currit necessario ergo necessarium ē socratem nō
currere sed bec ē falsa ergo prima et qua sequit Solutio dōm
q prima ē duplex eo q negatio pt includere hoc signū necessa
rio et tunc fit negatio necessitatis et sic ē vera quia sensus ē q
ista nou ē necessaria socrates currit. Alio modo necessariū po
test includere negatōem et sic ponit necessitas negatiōis et sic ē
falsa quia sensus ē q ista socrates non currit ē necessaria. Item
alia regula que fundatur in in pcedenti Quādo cūqz negatio
preponit ppositioni bipoterice in qua duplex ē copula duplex ē
locutio Eo q negatio potest negare alteram ptem absolute scz
illam in qua immediatius pcedit vl principalē si altera pars sit
principalior et pt negare conjunciōem vnus cū alia et hoc pro

venit ex eo q̄ negatio p̄t determinare conjunctionem hypoteticam
et includere ip̄as vt determinari et includi ab ip̄a.

Veritur de hoc sophismate nullus homo est si aliquis
homo est probatio non socrates ē si aliquis homo est
nō plato est si aliquis homo est et sic de alijs ergo pri
ma est q̄ quilibet probatū sit vera patet per suas contradicto
rias remouendo negatōem Contra quia p̄dicatur opposituz
de opposito ergo locutio ē falsa et impossibilis Solutio dōz
q̄ prima ē falsa. et ad probatōem dicitur q̄ quilibet probatūz
est duplex eo q̄ negatio preposita consequenti p̄t ip̄m negare
absolute et sic includitur negatio p̄ contradictionem et quilibet
probandum est falsa et sequitur conclusio et sensus ē nō socra
tes. 2c. id est ad aliquem hominem esse sequitur socratem non
esse Alio modo potest negare habitudinem consequentis ex
antecedente et hoc modo negatio includit contradictionem et
quilibet probantium est vera. et sensus est. non socrates et si
aliquis homo est idem non sequitur si aliquis homo sit q̄ so
crates sit Ex isto modo non sequitur conclusio quoniam in p̄
missis negatur consequens in comparatione ad antecedens sicut
negari debet ad faciendum conditionalem negatiuam In cō
clusionem vero negatur absolute quia distributio cuius est vnica
negatio in hoc signo nullus fertur ultra compositionem con
sequentis eo q̄ signum distributiuum nihil distribuit extra su
am clausulam Et quando negatio et distributio includuntur
in eodem termino ad nihil fertur vnam sine reliquo Per hoc
etiam patet solutio huius sophismatis. non deus est et tu es
asinus probatio sua contradictoria est falsa scz de⁹ est et tu es
asinus ergo prima est vera Contra non deus est. et tu es asin⁹
ergo deus non est: hec secunda est falsa ergo et prima Solu
tio dicendum est quia negatio potest negare absolute primam
partem copulatiue et includi per copulationem et sic est falsa.
vt improbatur vel potest negare illam copulatiuam et tunc in
cludit copulationem et sic est vera vt probatur per suam p̄tra
dictoriam et isto modo debet sumi contradictio in hypoteticis
p̄ponendo negatōem toti p̄pōsi.

Sequitur de Exclusiuis.

Tercio de negationibus orationis Domini est de dictionibus
bus exclusiuis habentibus in se prout negationis Et
primo Dominus est de dictionibus exclusiuis ut sunt tantum
solae quae dicuntur exclusiue declarationes. non quia continent exclusiones. sed
quia exercent ipsam in oratione sicut dictio in compositum non est factiua
eo quod facit suam declarationem sed quia exercet illam. Et facit aliquam rem de
terminatam Ideo dictio exclusiua exercet exclusionem per hoc quod facit
priuationem a societate siue concomitantiam alicuius ab aliquo respec
tu alicuius tertii. ad quam priuationem exclusionis sequitur exclusio
omnium aliorum quae sunt diuersa ab inclusio respectu unius tertii. Unde
patet quod proprius actus declarationis exclusiue est excludere omnem aliud ab
inclusio respectu tertii Unde quando dictio exclusiua additur subiecto
illa excludit diuersa a subiecto respectu praedicati ut cum socrates
currit ergo nihil aliud a socrate currit quando hoc additur praedica
to excludit diuersa a praedicatione respectu subiecti ut socrates vi
det cum platonem ergo non videt aliud a platone quoniam tamen declaratio
exclusiua excludit a forma subiecti et a forma praedicati et tunc non
facit praedicationem exclusiuam sed praedicationem de exclusio subiecto vel praedicatione
ut cum dicitur cum deus est potest esse sensus. illud quod est deus et nihil
aliud quam deus habet esse et sic est vera. sed si sit exclusiua sensus
est. deus est et nihil aliud quam deus est. et sic est exclusiua et falsa. Ad
exclusionem autem quattuor requiruntur scilicet illud quod excluditur. illud a
quo excluditur siue a quo fit exclusio. illud respectu cuius fit ex
clusio. et actus excludendi per declarationem exclusiuam sicut per instrumentum
quod importat exclusionem sicut cum socrates currit. sensus est so
crates currit et nihil aliud a socrate currit socrates est illud quod
fit exclusio. aliud a socrate est illud quod excluditur. currit est illud
respectu cuius fit exclusio. et cum est dictio exclusiua exercens actum
excludendi praedicationes autem in quibus ponuntur declarationes exclusiue fiunt quae
trius modis Primo modo quando non negat neque conclusio neque com
positio ut cum homo est animal. Secundo modo quando negat exclusio cum
et non compositio ut non cum homo est animal et ista est contradictio
praecedentis. Tertio modo quando negat compositum cum ut cum la
pis non est animal Quarto modo quando negatur exclusio et compo

fitlo simul vt non tñ laps nō est animal et hec est p̄dictio
 ria p̄cedentis vñ solū illa p̄pō est simplr exclusiua in qua nō ne
 gat exclusio siue affirmet cōpositio siue neget Vñ sit ista regula
 q̄ p̄pō simplr exclusiua ponit suā p̄iacentē et cum hoc p̄pōem
 que exponit p̄ exclusionē vt ista tñ homo est aial pōit utas du
 as homo est aial et nihil aliud ab hōie est aial Vñ p̄pō exclusi
 ua dicitur p̄pō sumpta cū signo exclusiuo Et p̄etiacens d̄r illa
 p̄pō que remanet remora d̄cōe exclusiua vt p̄ in exēplo dato.
 Et quo seq̄tur q̄ p̄pō simplr exclusiua cōpōlet xñi copulatiue
 cōposito et p̄iacente eius et p̄pōne posita p̄ exclusionē ideo ad
 veritatē eius req̄ritur veritas vtriusq̄ p̄t̄is et ad falsitatē eius
 sufficit falsitas vnius illaz Alia regula p̄pō in qua negat exclu
 sio non negat determinate p̄iacentē neq̄ aliā p̄tem tot⁹ exclu
 siue sed negat tñ vnā p̄tem sub disiunctōe ad aliā Cui⁹ rō est.
 quia negat copulatōem que ponit p̄ suā p̄radictoriam ⁊ pōt
 disiunctōem de p̄tibus p̄radicentib⁹ sed negādo totā copula
 tiuā non negat aliā p̄s eius determinare sed vna pars p̄ disiu
 ctionē ad aliā quia ad falsitatē eius sufficit indifferēter falsitas
 alterius partis.

Itē p̄dicta queritur de hoc sophismate tantū vnū est
 p̄ba. iō vnū est et nihil aliud q̄ vnū est ergo tñ vnū ē.
 Itē dicit boetius q̄ vnū quodq̄ ideo est quia vnū nūe
 ro est ergo tñ vnū est Itē est regula quoniam vnū puerri
 bñū dicit de altero p̄uertibili dicitio exclusiua vere adiungat
 vnū etiā et reliquo sed ens et vnū conuertūt̄ sed hec est vera tñ
 ens est ergo tñ vnū est Sed p̄tra multa sunt ergo nō tñ vnū
 est Solutio dōm est q̄ prima est duplex q̄ vnū diffinit quod
 est ens indiuisum ideo ens se h̄z vt subiectum ⁊ materiale respe
 ctu vni⁹ et indiuisio ē formale ei⁹ iō p̄t fieri exclusio ab xno rōe
 sui material' et grā alietat' et sic ē p̄a q̄ equalit̄ huic tñ ens est
 Alio mō p̄t fieri exclusio ab xno rōe sui formalis ⁊ excludēdo
 pluralitatē et isto mō p̄ia ē falsa vt patz p̄ in p̄obatiōez Et ad
 duo p̄ia argumēta dōm ē q̄ sunt p̄a q̄ accipiūt vnū rōne sui
 materialis Ad tertiū dictū d̄r q̄ illa regula intelligit qñ illa duo
 p̄uertunt secūdu rē et rōem sil qd tñ nō ē v̄ez de ente ⁊ de vno
 iō licet illa sit simplr p̄a tñ ens ē. nō tñ illa tñ vnū ē sed tñ
 in vno sensu vt tñ est Exclusionis autē due sunt sp̄s scz gco

neral' & special' Exclō gñal' ē qñ ab aliquo respectu alie' excludit
gñalit' oīa q̄ sñ ab illo diuersa & isto mō ist' exclusiue in so-
crates currit sensus ē socrates currit & nihil aliud a socrate cur-
rit & sic non ē exclusio gñalis eo q̄ diuersa gñe excludūt s̄ q̄
excludūt oīa i gñali q̄ sñ diuersa ab incluso Exclō spēalis ē qñ
ab aliquo solū excludunt illa q̄ cū illo pueniūt in aliquo spēali.
Et isto mō istius in socrates currit sensus ē socrates currit &
nullus alius hō a socrate currit Et sic illa p̄t ēē p̄a dato q̄ mī
xī eq̄ currāt cū socrate & n̄ ē exclō spēalis q̄ diuersa i spē exclu-
dūt s̄ q̄ excludūt qdā entia ab aliquo i aliquo spēali Ex p̄di-
ctis p̄z q̄ nulla ē exclō numeralis q̄ oīs exclō ē gñalis vel spēa-
lis. et n̄ p̄nt excludi ea q̄ pueniūt i nūero ab intē q̄ cū ē sol'
hō currit. illa pōit boiez currere et si poss̄z excludi idē in nume-
ro rīrisibile vel rationale possēt excludi ab boiez tūcēt sen-
sus solus hō currit i. hō currit & nullū rīrisibile currit qd̄ ip̄icat
p̄dicatōez De exclusiōe at spēali tal' dat regula Quotiēscūq̄ sit
exclō spēalis n̄ tenet argumētū ab inferiori ad supius cū dōne
exclusiua neq̄ a supiori ad inferius nec a pte subiecti nec a pte
p̄ti posita sic si socrates & eq̄ currāt & alij boies n̄ currāt s̄z mo-
ueāt. bec ē p̄a solus socrates currit. fatiēdo exclōez spēalē q̄ sen-
sus ē socrates currit & nullus ali' hō a socrate currit S̄z n̄ se-
q̄t solus socrates currit q̄ solus hō currit q̄ scōa ē hā p̄ casum
positū. nec seq̄t ex pte p̄ti solus socrates currit q̄ sol' socrates
mouet q̄ alij boies mouet s̄z n̄ currāt De exclusiōe at gñali tal'
dat regula quotiēscūq̄ sit exclō gñalis bñ argi ab inferiori ad
supius cū dōne exclusiua a pte subiecti. s̄z n̄ t̄z a pte p̄ti. nec etiā
arguēdo a supiori ad inferius Q̄ teneat a pte subiecti arguēdo
ab inferiori ad supius p̄z q̄ bñ seq̄t tātū socrates currit q̄ tātū
hō currit rōe affirmatōis. & rōe negatōis seq̄t nihil aliud a socrate
currit q̄ nihil aliud ab boie currit s̄z q̄ n̄ teneat a pte p̄ti nec etiā
a supiori ad inferi' q̄ teneat a pte subiecti arguēdo ab inferiori
ad supius p̄z q̄ bñ seq̄t in socrates currit q̄ in hō currit rōne
affirmatōis et rōe negatōis seq̄t nihil aliud a socrate currit q̄ ni-
hil aliud ab boie currit S̄z q̄ n̄ teneat a pte p̄dicati nec etiā a
supiori et ad inferius p̄z q̄ p̄pō includēs i se affirmatōez et negati-
ōez ppter affirmatōez n̄ tenet a supiori ad inferius vt n̄ seq̄t solus
aristotiles currit ergo solus aristotiles mouet unde in talibus

utrobique committit fallacia consequentis.

Jrca p̄dicta querit de hoc sopbismate tantū verū
opponit falso p̄batio verū. opponit falso ⁊ nihil aliū
q̄ verū. opponit falso ergo t̄m verū. opponit f̄lō. Con
tra t̄m verū. oppōit f̄lō ergo t̄m verū ⁊ f̄lō opponunt
q̄d est f̄lō q̄ albū ⁊ nigrū. etiā opponunt et calidū et frigidum.
Solutio. dōm est q̄ prima simplr est vera et improbatio peccat
sc̄m p̄sequens ab inferiori ad sup̄ius cū dōne exclusiua a
parte predicatū quia verum opponi falso est inferius ad opposi
tionē simpliciter. sicut oppositio veri et falsi est inferius ad op
positiōem in cōmuni quia hoc intelligendū q̄ t̄m verum oppo
nitur falso quantū ad rōem falsi quia sc̄m aliā rōnem falsum
potest opponi falso Unde regula est quotienscūq̄ dictio ex
clusiua additur alicui termino includenti suppositū et accidēs
siue materiale et formale duplex est locutio q̄ potest facere ex
clusionem circa ip̄m ratione suppositi vel ratōe accidentis siue
ratione materie aut ratione forme sicut dictū est sup̄ius de isto
t̄m vnum est De illo autē q̄ excluditur talis datur regula. Dic
tio exclusiua addita alicui termino excludit omne illud quod
est ab eo diuersum quantū ad naturalem suppositiōem Dupli
citer enim aliquid est diuersum ab alio Uno modo sc̄m essen
tiam et naturalē suppositiōnem simul vt homo et equus. Alio
modo sc̄m naturalē suppositiōem t̄m vt homo et chimera li
cet em chimera non sit ab homine diuersa sc̄m essentiā est ta
men ab eo diuersa sc̄m naturalē suppositiōnem non solum em
entia supponunt per terminū sed etiam non entia Ex ista regu
la sequitur primo q̄ dictio exclusiua addita enti v̄l alicui eorū
que conuertunt cum ente excludit aliquid quia excludit omne
aliud ab ente quod est ab eo diuersum sc̄m naturalem suppo
sitiōem sed suppositio non solū est de ente sed etiam de nō en
te Ideo cum additur enti excludunt non entia Et si dicatur
q̄ dictio exclusiua nihil potest excludere nisi quod est extra ter
minum cui adiungit sed extra ens nihil est ergo addita enti ni
hil excludit. et dato q̄ extra ens reale possit aliquid sumi sc̄m
rationem. non tamen extra ens in cōmuni vt se ad ens reale
et ad ens rationis extendit.

Dom q̄ q̄suls ens caplat cōster ad ens reale et ad ens rōis tñ
temp p̄t dari aliqd qđ ē extra ipm secūdu rōez qz p̄t sp accipi p
rōem nō ens sibi oppositū et h̄ ppter infinitā reflexionē rōis
supra suos acc² qz dato quocūqz ente rōis ipa rō p̄t illd nega
re et dare oppositū ei² ideo extra ens quocūqz mō captū p̄t sumi
aliqd diuersum fm naturalē suppoem licet nō fm rē **S**cdō se
quit q̄ si gñā gñalissima sumant in p̄creto dictio exclusiua addi
ta vni nō sp excludit alterū. vt non sequit tñ agens currit ergo
grāmaticus currit vel music² tricubic² vñ hō. eo q̄ socrates cur
rens p̄t esse grāmatic² music² tricubicus hō z agens **S**i p̄o il
la gñā in abstracto sumant hoc est duplt qz vñ sumunt vt sim²
p̄t diuersa vñ vt se hñcia p̄ modū vni² in subijtiēdo alteri vt qñ
vnū subijct p̄ alterz vel in p̄dicādo inqñtū vni inest p̄ alterum
Si sumant vt se hñt p̄ modū vni² subijtiēdo vel inherēdo ad
buc dictio exclusiua addita vni nō excludit alterz vt non sequit
tñ suba est colorata ergo non sup̄fities qz suba et sup̄fities se
hñt vt vnū subiectū coloris **S**i sumant in abstracto z tāqz di
uersa sunt et dictio exclusiua addita vni gñi gñalissimo excludit
oīa alia vt bñ sequit tñ suba ē ergo nō qñtitas vñ qñlitas **E**t si
dicat dictio exclusiua nūqz excludit id qđ intelligit in subiecto
cui adiūgit vt cū dīz tñ albū nō excludit corp². sed qñtitas t ac
intelligere subaz ergo dicēdo solū qñtitas ē. non excludit suba
Dom est q̄ vnū includit in altero triplr **U**no mō essentialiter
vt aīal in hoīe et tale nō excludit vt nō sequit tñ hō currit ergo
aīal nō currit **A**lio mō vnū includit in altero vt subiectum in
accñte p̄creto et adhuc illo mō illud qđ intelligit in alio non ex
cludit vt tñ albū nō ergo corp² **T**ertio aliqd includit in alio
qđ tñ ab eo ē diuersum fm eē sicut effect² in sua cā et cā in effe
ctu vñ relatiū in suo correlatiuo et isto mō dēo exclusiua addita
vni excludit alterz eo q̄ illa se hñt vt diuersa supposita mō suba
intelligit in qñtitate accepta in abstracto sic cā in effectu. **I**deo
sequit tñ qñtitas nō ergo suba tñ in ista tñ qñtitas ē includit
vtrūqz scz q̄ suba sit z q̄ nō sit qz ponēdo qñtitatē eē ponitur
subam eē z tñ p̄ dēoem exclusiua ponit subam nō eē **I**deo illa
tñ qñtitas ē impossibil² est qz ponit duo p̄dictoria simul **T**er
tio sequit q̄ dēo exclusiua addita speciei vni² p̄dicamenti exclu
dit spēs alteri² p̄dicamēti dūmō nō faciūt subiectū vnū vñ nisi

vnū inſit p alterz. Unde in generaliquinq; ſunt que poſſunt
excludi. Primū eſt ſubiectū diuerſum vt tñ ſocrates non er-
go plato Scdm eſt diuerſum loco vt tñ hic ergo non ibi.
Tertiū eſt diuerſum ſm tps vt tñ hodie ergo nō heri. Quar-
tum eſt oppoſitū a pte p̄dicatī vt tñ albū. nō ergo nigrz. Qui-
tū eſt accñs diuerſum poſitū a pte p̄dicatī qz cū vnū nō inclu-
dit alterz aut non ineſt p alterz. ſp alterū excludit. vt ſocrates
eſt tñ grāmaticus. nō ergo musicus et currēs. ſed non ſeq̄tur
eſt tñ grāmaticus. non ē ergo clericus aut intelligēs. Et per
hoc pz qz dictio excliſiua addita ſperiet vnins p̄dicamēti ex-
cludit alias ſpēs eiufdē p̄dicamēti niſi neceſſario vna inclu-
tur in alia. ſicut mioz nūcr^o in maiori vel linea in ſup̄ficie vel
corpe qz in talibus non ſequit tñ ſup̄ficies. non ergo linea.
Quarto ſequit qz dictio excluſiua addita vni oppoſitoruz. in
quolibet genere oppoſitiōis excludit alterz quia duo oppoſi-
ta non faciūt ſubiectū vnū ſed diuerſa. modo regulat ē quoti-
enſcunq; aliqua non faciūt ſubiectū vnū dcō excluſiua addita
vni ſp̄ excludit alterz. vt tñ albū nō ergo nigrz.

¶ Ircā p̄dicta Querit̄ de hoc ſophiſmate ſi tñ pz ē
nō tñ pater ē. Probatio ſi tñ pz eſt. pz eſt qz exclu-
ſiua ponit ſuā p̄dicatē. et ſi pz eſt. fili^o eſt ḡ aliud a
p̄re ē ḡ ſi tñ pz ē. nō tñ p̄r ē. Cōtra ibi videt ſequi
oppoſitū ad oppoſitū ḡ locutio eſt impoſſibilis. Dcm qz p̄ria
eſt ſa qz ē vna p̄ditionalis cui^o p̄ns neceſſario ſequit̄ ex añ-
te qd ſufficit ad p̄tate p̄ditionalis. Hā añs ſcz tñ pz ē ponit
filiū eē. inq̄ntū pōit qz pz ē et pōit filiū nō eē ppter excluſionē
qz excludit qdlibet a p̄re diuerſum ḡ pōit filiū eē et filiū nō eē
Et ſic pōit ābas p̄tes p̄dictōis. r̄ lō ſeq̄t̄ ibi vna ps p̄dictōis
ad p̄p̄em q̄ includit totā p̄dictōem ſicut ad totā copulatiua
ſeq̄t̄ qdlibet ps eius. Et ad improbatōem dī qz ibi nō ſeq̄t̄ op-
poſitū ad oppoſitū. ſz ſeq̄t̄ ps vna p̄dictōis ad añs qd inclu-
dit vtrāq; p̄tem eius.

¶ Verit̄ de hoc ſophiſmate Poſſibile ē ſocratē vide-
re tñ oēm boiem non vidēt̄ ſe. p̄batio poſſibile ē
ſocratē videre tñ vnū boiem cecū ſed ois bō cec^o
eſt bō non vidēs ſe ergo poſſibile ē ſocratez videre
tñ oēm boiem ſi vidēt̄ ſe. Cōtra ſi poſſibile ē ſocratē rē. Po-
bb iij

nam necesse q socrates videat tm om boiem n videt se. aut g
socrates videt se. aut n. si n videt se tunc e bo n videt se g n videt
om boiem n videt se. scz si videt se g n videt solu boiem n videt
se Solo ista e impossibil socrates videt tm om boiem no vi
det se q p3 q2 equalet istz dnab socrates videt tm om boiez
n videt se. z socrates n videt aliquem boiem videt se. z iste due
sz exponetes ei. sz ex ista socrates n videt aliquem boiem videt
se. seq ista socrates n videt se qz si videret se videret aliquem bo
iminē videt se Sz ex ista socrates n videt se cu pua exponen
tiu seq alia ps dictionis sic arguendo socrates videt oez boiez
n videt se. z ipe e n videt se g e videt se g pua icludit istas du
as dictiones socrates videt se z socrates n videt se. g e imposs
bil Et ex ista possibile e sham videre tm om boiem n videt
se. pbatio ho peccat fm pns arguendo ab inferiori ad sup? cu di
stributio et cu dco exclusiua ex pte pdicati qz bo n videt se e
sup? ad boiem cecū qz bo dormiens vl hns oculos clausos e n
videt se. z m n e cec? Et si arguat possibile e q bo cec? z n vi
det p aliquo tpe puerat z itez possibile e socratē videre tm
boiem cecū g possibile e ipm videre tm om boiem n videt se
Et sciendū q vtraq illaz p se p siderata e possibil sz m ab eis
n sz possibles scz q bo cec? z n videt puerat. z q socrates
videat tm om boiem n videt se Itz regla e q dco exclusiua
addita toti itegli respectu accntū q solu pueniūt ipi toti pt ex
cludere ptes vt bñ seq tm domū valz cētū libras n g pies sz re
spectu accntū q pnt puenire toti et ptrib? vl respectu illoz q pnt
solū puenire vni dco exclusiua addita toti nō excludit ptes vt nō
seq tm dom? e alba g pies n e alb? Alia rā e dco exclusiua ad
dita pri sp excludit totū suū excepto toto vli. z toto i mō Et sic
tenet rā d pte itegli. d pte i qntitate. d pte i loco. d pte i tpe z
p pte nūcali vt bñ seq tm pies e alb? n g tota domus. z pdicas
mēta sunt tm decē. non ergo duodecim

Jrca pdcā. qrit de h sophismate a solo socrate differt
qcd n e socrates vl ps socrat? pbatio. a socrate differt
qcd n e socrates vl ps socrat? z n ab alio q a socrate g.
Cōtra a solo socrate differt qcd n e socrates. sz plato n e so
crates nec ps socrat? g plato differt a solo socrate Solo p
ma e falsa vt p3 p rōem improbat Et ad pbatiōem d2 q alte

ra pbatiū ē falsa scz. hec n̄ ab alio q̄ a socrate r̄. Et si q̄ra a
quo alio Dm̄ ē q̄rio ē nlla qz ille ablt̄s alio n̄ tenet p̄vno sz
cōiter p plurib⁹. sic posito q̄ q̄libet bō videat xp̄sum equū. t̄m̄
ista ē p̄a oīs bō videt equū n̄ t̄m̄ ē q̄rēdū. quē equū qz iste acu
culati⁹ tenet n̄ p vno equo dēfmiato. sz cōit p plurib⁹. Itē ē
fa. quotiēscūq; dco exclusiua addit̄ alicui dco duplex est locu
tio eo q̄ dictio exclusiua pōt excludere vel a toto dicto vel a
subiecto ip̄ius dicti.

Irea h̄ Querit̄ d̄ h̄ sophismate t̄m̄ deū ē deū ē ne
cessariū pbatio deū ē deū ē necessariū z nihil ali
ud q̄ deū ē deū ē necessariū ḡ p̄ia ē p̄a Lōtra t̄m̄
deū ē deū ē necessariū ḡ hōiem ē vel n̄ ē n̄ ē necessariū qd̄ est
f̄m̄ Dm̄ ē q̄ p̄ia ē duplex eo q̄ hec dco t̄m̄ p̄t facere exclōes
circa h̄ totū dcm̄ deū ē deū z sic ē p̄posita z f̄a vt p̄z. p ip̄o
batōem qz pōit q̄ nullū aliū dcm̄ sic necessariū nisi istū deum
ē deū Alio mō p̄t excludere a subiecto dicti et sic ē diuisa z p̄a
qz sensus ē deū ē deū ē necessariū. z nihil aliū a deo deū ē ē
necessariū. Alia f̄a ē quotiēscūq; duo sincathegoremata sciz
utcē determinātia ponūt ī eadē locutiōe v̄l vñū bis positiū pa
tēs dēfmiare seipm̄ duplex ē locutio eo q̄ vñū p̄t ē dēfmiatio
alteri⁹ et c̄ et h̄ q̄ antiq̄ solebāt dicere q̄ vñū p̄t icludere al
terz vel includi ab altero

Irea h̄ q̄rit̄ d̄ h̄ sophismate solis trib⁹ sola duo sunt
pautiora pbatio trib⁹ sola duo sz pautiora z n̄ alijs q̄
trib⁹ sola duo sz pautiora ḡ p̄ia ē p̄a Lōtra solis tribus sola
duo sunt pautiora ergo solis tribus duo sunt pautiora quod
est falsum. Solutio prima est duplex quia exclusio posita in
obliquo potest determinare aliam positam in recto et tūc ex
ponitur per exclōem existentem in obliquo et sic est veravt pav
ter per probatōem. Alio modo exclusio posita in recto potest
determinare aliam et sic exponitur per exclōem positiā in recto
et sic est falsa quia vna exponentiū eius est falsa. scilicet tribus
duo sunt pautiora enim duo sunt pautiora omnibus alijs nūe
ris ascendēdo. loquēdo de sensu quantitaris qui est in numero
Nota duplex est ascensus scz ascensus quātitatis siue augmēti
qui fit procedendo a numero minōri ad maiorem et scdm̄ hoc
numeri maiores semper sunt superiores. Alius est ascensus
causarū sic numeri p̄p̄inquoiores vñitati que ē causa omniū nu

meroz sp stz supiores Ex p̄dicta regula p̄z q̄ ista exclusiua ē
duplex sola necessaria nccario stz p̄a qz s̄ signuz sola vno mo
do p̄t determinare nccario z sic ē p̄posita et p̄a qz sensus ē q̄
nccarianccario ē p̄a Alio mō iste mod⁹ nccario p̄t determin
nare eā z sic ē diuisa et flā qz ē sensus q̄ sola nccaria stz p̄a. et
s̄ nccario s̄ s̄ est flm. qz qd ā p̄ingētia stz p̄a et p̄ s̄ illa posset
faciliter p̄bari et ip̄obari Ulteri⁹ p̄z q̄ etz ista ē duplex solus
socrates ē alb⁹ vel niger qz vno mō sol⁹ p̄t determinare illam
distiūctōem z sic ē p̄pō s̄ distiūcto p̄to z ē falsa qz sensus ē q̄
socrates ē alb⁹ vel niger. et null⁹ ali⁹ a socrate qd ē flm. Alio⁹
distiūctio p̄t determinare exclusionē et sic p̄t eē p̄a posito q̄ so
crates sit alb⁹ z null⁹ ali⁹ qz sensus ē solus socrates ē alb⁹ vt
sol⁹ socrates est niger et altera p̄s illi⁹ distiūctie ē p̄a Circa ac
tū excludēdi z circa siḡ exclusiua sciēdū ē q̄ tm̄ z sol⁹ in suis ex
clusiōib⁹ sic d̄nt qz solus sp̄ excludit ab aliquo causali sine po
nat in s̄iecto siue in p̄dicato vt sol⁹ socrates curret. i. socrates
et null⁹ ali⁹. et i p̄dicato vt do solū denariū. i. do denariū et n̄
bil ali⁹ S̄z bec dco tm̄ aliq̄n excludit ab aliquo actu relinqn
do reliquos act⁹ vt cū d̄r socrates tm̄ legit. i. socrates legit z n̄
bil ali⁹ fac̄ S̄z bec dco tm̄ ē aduerbiū ḡ sp̄ excludit ab aliq⁹
actu qz aduerbiū b̄z determinare p̄bū Dōz q̄ sic duplex ē dispō
s̄be vna sc̄z q̄ dispōit s̄b̄z absolute z imēdiate vt albū vt nigr.
Et alia ē q̄ disponet s̄b̄z mediāte actu vt cū d̄r iste incedit sup
bus. bec dco sup̄bz d̄r sup̄biā q̄ iest s̄be mediāte actu siue p̄ actū
Ita s̄it ē duplex dispō actus qdā defmiat actū absolute z def
miat siue imēdiate vt bñ male velocit̄ zc. et tal⁹ dispō sp̄ defiat
actū siue p̄bū Alia ē q̄ defmiat actū mediāte s̄b̄a vt tm̄ tm̄ mō
solū solū mō z tales dispōes qñq̄ defmiāt actū imēdiate qñ
q̄ p̄o mediāte aliq̄ s̄b̄a z qñq̄ defmiāt mediāte aliq̄ suba p̄nt
excludere ab aliquo causali. Et si q̄rat vtz solus h̄eat restringe
re dcoez cui adiūgit p̄ illā reglāz oē adiectm̄ nō d̄minuēs nec
h̄ns vīm āplīad̄t adiūctū ex eadē p̄te finio maḡ cōe restringit
t̄minā cōez cui addit Dōz ē q̄ solus n̄ p̄p̄le restringit z q̄ illa
reglā d̄z icelligit d̄ adiectis dicētib⁹ dispōes absolutas et spe
ciales vt albus vñ niger et n̄ de adiectis q̄ dicūt dispōes respec
tīuas vt sunt solus nullus. neq̄ d̄ adiectis dicētib⁹. dispōsi
tiones ḡnāles vt intelligibile op̄inabile zc̄is.

Item p̄dicta Querit̄ de hoc sophismate sol⁹ socran
tes excludit̄ posito cāu q̄ solus socrates excludatur
ab aliquo subiecto respectu alicui⁹ p̄dicari p̄batio
socrates excludit̄ et null⁹ alius a socrate ergo solus
socrates excludit̄ Cōtra hec quedā exclusiua ē in q̄ excludūtur
oēs ali⁹ a socrate ergo nō solū socrates excludit̄ Solutio. p̄ria
est p̄a vt p3 p rōem p̄bantē Et ad improbatōem d̄r q̄ licet in
p̄pōe sol⁹ socrates excludit̄ excludunt̄ oēs ali⁹ a socrate tñ ipsa
nō loquit̄ de seip̄a. sed de vna alia p̄pōe in q̄ tñ socrates exclu
ditur Itē posito cāu q̄ sol⁹ socrates sciat hoc enūciabile equūz
esse aial et ip̄e cū platone et alijs sciat multa alia enūciabilia.
Tunc circa hoc

Uerit̄ de hoc sophismate solus socrates scit̄ aliqđ
enūciabile qđ nō oīs ali⁹ a platone ignorat p̄batio
socrates scit̄ aliqđ enūciabile qđ ali⁹ a platone igno
rat. aut ergo oīs ali⁹ aut nō. si oīs ali⁹ ergo ip̄e igno
rat illud enūciabile qđ ip̄e sciret si nō oīs ali⁹ ergo p̄ria ē vera.
Cōtra ali⁹ a socrate scit̄ aliqđ enūciabile qđ nō oīs bō alius a
platone ignorat sicut vnū de cōmuniter scitis ergo nō sol⁹ socra
tes scit̄ aliqđ enūciabile. rē. Solo p̄ria p̄a ē vt p3 p rōez p̄ban
tem Et ad improbatōez d̄r q̄ iste due nō p̄dicūt ali⁹ a socrate
scit̄ aliqđ enūciabile qđ nō oīs ali⁹ a platone ignorat. 7 nō ali⁹
a socrate scit̄ aliqđ enūciabile qđ nō oīs ali⁹ a platone ignorat
qz hoc p̄dicatū aliqđ enūciabile nō tenet eodē mō in vtraqz. qz
in p̄ria restringit̄ p implicatōez sequentē ad enūciabile scitū ab
alijs q̄ a socrate in scōa p̄o restringit̄ ad enūciabile qđ solū sci
tur a socrate scz equū eē aial qz h̄ relatiū ali⁹ ibi solū supponit̄ p
socrate sed si p eodē supponeret in vtraqz tunc essent p̄dictorie.

Uerit̄ de h̄ sophismate sol⁹ socrates et duo sūt tria.
p̄batio socrates nō cū alio 7 duo sūt tria ergo socra
tes 7 duo sūt tria Cōtra sol⁹ ali⁹ a socrate et duo sūt
tria ergo nō sol⁹ socrates et duo sūt tria Solo p̄ria
est duplex. eo q̄ hec 7 cō sol⁹ p̄t vno mō teneri cathegreumatice
vt tñ valet sicut nō cū alio 7 sic ē p̄a vt p̄batū ē qz sensus est so
crates nō cū alio et duo sūt tria Alio mō p̄t teneri exclusiue et
sincathegreumatice 7 sic ē falsa vt improbatū ē qz sensus est q̄
socrates 7 duo sūt tria. 7 tñ nō ali⁹ a socrate et duo sūt tria Silt̄

diceret de ista n̄ solū ad socratē eē seq̃t socratē eē q̃z n̄ solū teneat
at̃ carthagorenarice vt ē adlectm̄ absolutū sic ē p̃a. Si teneat
exclusiue vt faciat excludēz g̃nālē tūc ē falsa n̄ solū ad socratē esse
seq̃t socratē eē s̃z cū h̄ seq̃t ad oēs hoīez eē v̄l ad oē aīal eē t̃c̃is

Sequitur de dictionibus ex ceptiuis.

Acto de dcoib⁹ exclusiuis dōm ē d̄ dcoib⁹ exceptiuis
uis cuiusmōi s̃z p̃ter nisi et p̃terq̃ Et dñr dcoīes
exceptiue n̄ q̃z p̃cēt exceptōez. q̃z s̃m h̄ istō nomen ex
ceptio vt istō p̃bū excipio eēnt dcoēs exceptiue cū si
gnificēt exceptōez qd̄ ē s̃m s̃z dñr exceptiue q̃z exercēt exceptōem
sic dcoēs exclusiue dñr nō q̃z p̃cēt excludē s̃z q̃z exercēt illā Ita
dcoēs exceptiue exercēt exceptōem in oīone vñ p̃cāt extractōem
p̃tis a toto respectu alicui⁹ p̃dicati ad quā extractōez v̄l separā
onē seq̃t exceptio p̃t a toto q̃ est p̃p̃i⁹ act⁹ dcoīs exceptiue. Et
cū exceptio extractio p̃t a toto respectu alicui⁹ p̃dicati Jō dī
ctōes exceptiue dñr excipe h̄ ē extra cape q̃z denotāt p̃tē extrahi
v̄l separi a toto nō simplr s̃z respectu alicui⁹ p̃dicati Exquo p̃z
q̃ dco exceptiua ē istātia p̃ totū 7 iponat separatiōez aliē tñ q̃z dco
exclusiua q̃z dco exclusiua dē separatiōez aliē totū a p̃tē resp̃cū ali
cui⁹ p̃ti vt cū dī tñ hō ē r̃isibil. i. hō 7 nihil aliū ad hoīes⁹ dco
exceptiua dē separatiōez p̃t a toto vt oē al̄ p̃ter hoīez ē irrōale ibi se
parat hō a suo toto Ad exceptōez q̃tuor requir̃t. i. p̃s q̃ excipit 7
illō a quo fit exceptio et respectū c⁹ fit exceptio. h̄ p̃tū. 7 dco exce
ptiua ē p̃ quā fit acceptō tāq̃z p̃ istm̄ aīe excipiet̃ vt cū dī oīs hō
p̃t socratē currit. socrates ē p̃s q̃ excipit. oīs hō ē totū a quo ex
cipit. currit ē illō respectū c⁹ fit exceptio 7 p̃t ē dco exceptiua p̃ quā
fit acceptō Circa illō qd̄ excipit ē ista r̃gla Dco exceptiua excipit
p̃tē actualr̃ ex̃tē i suo toto Rō ē q̃z acceptō ē extractio aliē ab
aliquo s̃z vbiq̃z ē extractō ibi ē actualr̃ aliqd̄ qd̄ aufert̃ aliqd̄
qd̄ r̃inqd̄. s̃z illō qd̄ aufert̃ reliqd̄ aliqd̄ ē actu p̃s 7 a quo au
fert̃ ē totū neq̃ p̃r ab alio extrahi id qd̄ ē i potētia tñ g̃ dco ex
ceptiua solū excipit p̃tē actualr̃ ex̃tē i toto 7 dē b̃itudine p̃tē ac
tualr̃ ex̃tē i toto ad suū totū Jō oēs iste s̃z icōgrue 7 false oīs
equ⁹ p̃t socratē currit 7 hō p̃t socratē currit q̃z exceptū n̄ ē p̃s ac
tualr̃ ei⁹ a quo fit exceptio q̃re dco exceptiua n̄ impedit b̃itudines

quod requirit Et 13 socrates sit p^{er} boies tñ n̄ ē actuali i suppo^{se} bo
mis nisi addat signū vlē ad boies iō n̄ seqt bō currit g socrates
currit Exiū seqt alia regula q^{ue} exceptū o3 sp actuali p^{er} ierit in eo
a quo excipit 7 ab eo i moueri respectū alic^{ui} tñ vt ois bō p^{er} so^l
cratē erit Itē alia rā ē quotiescūq^{ue} i aliq^{uo} o3oe tot excipiūt quot
p^{re}supponūt locutō ē falsa 7 impossibilis vt hōis n̄ bō p^{er} n̄ boiem
erit falsa ē Lā ē q^{ue} acceptū ibi n̄ stat i rōep^{er} 7 sic dcō acceptū
ū excipit p^{re} quā exigit Itē p^{re}ū ibi affizaf d^{icitur} quolibz bomier 7
quolibet boie remouet iō p^{er}oit d^{icitur}ictoria simul Scdm hoc.

Verif de h^{oc} sophismate ois bō videt oēz boies p^{er}ter
se posito q^{ue} q^{ui}libz bō videat quēlibet aliu3 a se 7 se n̄
videat p^{ro}batio socrates videt oēm boiem p^{er}ter se. 7
plato videt oēm boies p^{er} se 7 cūq^{ue} g p^{ri}a ē p^{ri}a Contra
tra i illa o3oe tot excipiūt quot supponūt q^{ue} h^{oc} rlatm̄ se ē rlatm̄
idē p^{ro}bat q^{ue} d^{icitur} rferit ad h^{oc} totū ois bō q^{ue} rferit ipm 7 suppoit p^{er} oī
boie q^{ue} p^{ri}a ē falsa Solo p^{ri}a simpli ē p^{ri}a vt p^{er} p^{ro}batoēm. 7
ad ip^{ro}batōem d^{icitur} q^{ue} illa rā itelligit d^{icitur} exceptōe vnita qñ aliq^{uo} eo
dē mō excipiūt sic supponūt sic at n̄ ē h^{oc} q^{ue} i ante supponunt oēs
boies h^{oc} vniōer n̄ sic excipiūt i rlatio recipio s3 sigillatiz 7 h^{oc} di
uisiōe reddēdo singla singul^{ar} Alia rā ē p^{ro}pō flā i toto p^{er} exceptōez
p^{ro}ficari n̄ p^{er} s3 p^{ro}pō falsa p^{er} plurib^{us} p^{er} p^{er} exceptōez p^{ro}ficari vt ista
ois lapis ē bō. n̄ p^{er} p^{er} exceptōem p^{ro}ficari q^{ue} ē i toto falsa 7 tot ex
cipiūt quot supponūt Et bec rā alio^{quin} sic pōit Contra totā falsā
n̄ ē vari istatis h^{oc} ē tota falsa n̄ p^{er} p^{er} exceptōez p^{ro}ficari Et d^{icitur} p^{ro}pō
tota falsa c^{on} P^{ri}a ē p^{ri}a vt iste ois bō ē lapis 7 ois bō ē asinus q^{ue} 7

Irea h^{oc} q^{ue} d^{icitur} h^{oc} sophismate oē aial (P^{ri}e q^{ue} simpli p^{er}ter
p^{ro}ter boiem ē irrōale p^{ro}batio bec ē falsa oē aial ē irrōa
le 7 n̄ ē instātia nisi p^{ro} boie g facta exceptōe p^{ro} boie erit
p^{ri}a Contra oē aial p^{ro}ter boiem ē irrōale g oē aial p^{ro}ter būc boies
ē irrōale q^{ue} ē flm̄ Solutio p^{ri}a ē p^{ri}a 7 tenet p^{ro}batio Sed im
p^{ro}batio peccat fm̄ fallaciā figure dictionis a simplici supo
sitione ad p^{ro}sonalem quia ille actūs boiem post dcōem excep
tūā habet in p^{ri}ma suppositōem simplicē et in secunda p^{ro}so
nalem cū dicitur omne animal p^{ro}ter bunc hominē. 7c. Item ibi
est p^{ro}sequens ab inferiori ad superius cum distributiōe quia in
ista omne animal p^{ro}ter hominē distribuit animal p^{ro} alijs aialibz
ab homine et similiter p^{ro} alijs aialibus ab isto boie distribuit

In ista omne aial pter hanc bolez Ideo p plurib⁹ distribuit in se-
cūda q̄ in p̄ia et sic ē fallacia p̄ntis Idē autē ē iudiciū deistis
sophismarib⁹ oē aial pter sanū ē egrū. oīs q̄ntitas pter p̄inuā
ē discreta oē corpus pter aial ē inaiatū oē enūtiabile pter ve-
rū ē fīm Circa id a quo fit exceptio ponit ista regula q̄ oē ex-
ceptia solū excipit ab aliq̄ multitudie determinata et actuali Du-
plex ē n̄ ē multitudo q̄dā ē indeterminata et potentialis. alia
p̄o determinata Indeterminate p̄o q̄nq; n̄ mōi qz q̄dā ē multi-
tudo indeterminata importata p nomē plis nūeri vt boies cur-
rūt Alia importat p nomē collectivū vt turba mouet Alia im-
portat p signū distributiū multiplicās terminū p aliqb⁹ sup̄
positis tm̄ vt infiniti boies currūt Alia importat p totū vlc q̄
est tm̄ potēntialis vt hō currit Alia p totū in mō vt hō currit
ibi hō cōpando ad ptes in mō sebz vt totū z ponit multitudi-
nē potēntialē. et ab his mōis multitudis n̄ fit exceptio. Id oēs
iste sunt incōgrue boies pter socratē currūt tēis. Multi udo
determinata et actualis fit et q̄nq; mōis q̄dā ē in toto in q̄nti-
tate. alia ē in toto in loco. alia ē in toto in tpe. alia ē in toto in
tegrali. z alia in toto materiali et ab istis q̄nq; mōis bñ fit exce-
ptio vt p̄z in lucie p̄ exēpla De toto in q̄ritate vt oīs hō p̄ r
sot currit De toto in loco vt sol lucet vbiq; pter h̄ De toto in
tpe vt socrates sp̄ curret pter cras De toto integrali t tota do-
m⁹ ē alba pter parietē de toto nūali vt de ē pter vnū sunt nouē
et qz in istis q̄nq; ē multitudo actualis et ab alijs q̄nq; mōis n̄
fit exceptio. id p̄z regula p̄dicta q̄ exceptio solū fit a multitudine
actuali z determinata Et h̄ aliter p̄ba⁹ qz dictū ē p̄i⁹ dictio ex-
clusiua sp̄ exigit p̄tē actualiter existētē in toto quā excipit a toto
ergo cū separ alī quā p̄tē relinqt aliā p̄tē in toto qz nō p̄t tot ex-
cipi quor supponunt qz ibi n̄ plures ptes actualiter ergo dictō
exceptia sp̄ excipit a multitudine p̄iū actuali exitiū in suo toto.

Circa ista q̄rit⁹ de isto sophismate oīs hō pter so-
tem excipit posito q̄ oēs aliq̄ a socrate excipiunt re-
spectu alicui⁹ p̄dicati z n̄ socrates p̄batio bec ē falsa
oīs hō excipitur. z nō est instātia nisi p̄ socrate q̄ fa-
cta exceptōe p̄ socrate erit p̄a q̄ p̄ia ē p̄a Cōtra i hac p̄pōe oē
exceptia ad iūq̄ socrati q̄ excipit ip̄m respectu p̄dicati z sic so-
crates excipit p̄ p̄ia falsa Solutio. p̄ia ē p̄a in ciu posito vt

patet p pbationem. ⁊ ad improbatōem dicit q licet in ista oīo
homo pter socratem excipitur socrates excipiat respectu illius
pdicari excipit tamen in illa ppōe solū aliq a socrate excipiūtur
respectu illius pdicari et socrates nō. et de illa loquit ppō ⁊ nō
de scīpa vlp̄t dici q ibi socrates excipit ab exceptōe. sed excipi
ab exceptōe solū est excipi fm quid et non simplr sicut priuari
priuatione est priuari fm quid et non simplr.

Ueritur de hoc sophismate: totus socrates pter pe
dem p̄t p̄tineri in archa posito q tot⁹ socrates pos
sit poni in archa sed eius pes nō possit intrare cum
ip̄o. pbatio prime hec est falsa socrates p̄t totus po
ni in archa. ⁊ non est instātia nisi de pede. ergo facta exceptiōe
p pede erit vera. ergo ista est vera totus socrates pter pedez p̄t
p̄tineri in archa Contra pes p̄t p̄tineri in archa ex quo totum
ibi p̄tinet ergo non tot⁹ socrates pter pedē p̄t p̄tineri in archa.
Solō. p̄ia est ꝑa ⁊ tꝑ. pbatio. Sꝑ improbatio peccat fm acci
dens eo q de duplici cā excipit de toto respectu pdicati. Uno
modo qꝑ ps fm se non vere subijcit pdicato sicut hic oīe aīal
p̄terboiem est irrōnale. Alio mō ps excipit q q̄uis fm se recipi
piat pdicatū non tñ ip̄m cū toto recipit. vlp̄t est in toto sicut
pes socratis p se p̄t p̄tineri in archa nō tñ cū suo toto. et tñ in
fert q si pes socratis possit p̄tineri in archa cū suo toto. etiam
ideo est ibi fallacia accētis.

Uerit de h̄ sophismate decem pter quinqꝫ sunt qnqꝫ
qꝫ pbatio hec est falsa decē sunt quinqꝫ et non est in
stantia nisi quinqꝫ ergo facta exceptione. p qnqꝫ erit
ꝑa ergo prima erit vera Contra decē pter qnqꝫ stꝑ
quinqꝫ ergo qnqꝫ non stꝑ qnqꝫ qꝫ in ppōne affirmatiua excep
tiua pdicatū semp remouet ab excepto In negatiua ꝑo fit ecō
tra qꝫ pdicatū remouet ab illo a quo fit exceptio. et attribuitur
excepto et sp̄ debet remoueri ab vno et attribui reliquo. Solō
prima est vera et tenet pbatio. Sed improbatio peccat fm ac
cidens quia licet quinqꝫ ꝑe pdicet de qnqꝫ fm se. non tamen p
ut p̄tinetur in decem ideo non sequit decem pter qnqꝫ sunt qn
qꝫ ergo qnqꝫ non sunt qnqꝫ. sicut non sequitur non cognosco ve

nientē ergo non cognosco chorulcū sū se qui tamen est venia
ens Ad illud autē qđ dicitur qđ in exceptiua affirmatiua pđica
tuz remouet ab excepto. Dđm est qđ solūmō vez est quando fal
sitas causat in oratione p ptem exceptā. eo qđ pđicatum nō cō
uenit parti sū se. sed quando causatur falsitas per ptem cui p
dicatū non p̄t conuenire put est cum suo toto sed possit scđm
se non opozret pđicatum remoueri sū se ab excepto et h̄ mo
do est in pposito Et primo modo dictio exceptiua tm̄ sed scđo
mō teneat exceptiue et diminutiue simul et p̄t esse sensus decē
preter quinqz sunt quinqz id est decem diminuta de quinqz sū
quinqz. Et circa dcđes exceptiuas sit ista regula quādo sit ac
ceptio a toto in quantitate posito in subiecto pposito potest eē
v̄lis. vt cum dicitur om̄is homo p̄ter socratem currit sed quā
do sit exceptō a toto i q̄ritate posito in pđicatu v̄l a toto i loco
a toto i tpe. a toto integrali vel a toto nūerali ppositio potest esse
cuiuscunqz quantitat̄is quia subiectum potest teneri vniuersa
liter particulariter indefinite et singulariter vt possit de oibz
videri in exemplis Alia regula est quando cūqz sit exceptō a to
to in quantitate vel alio includente ipm virtualiter sub p̄pōne
exceptiua potest fieri subsumptio. et potest ex illo silogifari vt
Dđo om̄is homo p̄ter socratē currit plato est alius homo a so
crate ergo plato currit. Ex quo pz qđ in minori non debet itera
ri dictio exceptiua posita in maiori Et ratio est quia ipa nō ē
dispositio absoluta sed respectiua scz subiecti inquantū subie
ctum et pđicati inquantū pđicatū Et tales dispositōes non
debent reiterari cum scđa p̄pōne quia tamen dictio exceptiua
includit p̄tialiter q̄ndaz restrictōem totā in quātitate cui addit
ideo in syllogifando debet poni aliqua restrictio in minori que
facit illud totum in quantitate quod est diminutū p exceptōez
teneri p alijs ab excepto sicut pri⁹ dicebatur Plato est homo
alius a socrate quia preter includit hanc restrictionem aliud a
socrate Ex predictis sequuntur plures regule. Prima regula
est qđ dictio exceptiua non facit dictionem cui additur esse im
mobilem quia sub ea potest fieri descensus vt dictum est. Se
cunda regula est cuiuscūbet exceptiue vere sua prelacens est fals
sa sed verificatur per exceptōz placens autē exceptiue est illa a
qua remouetur falsitas per dictōem exceptiua^z vt ista om̄e an

mal est irrationale est placens huius exceptiue vere omne an-
mal pter hoïem ē irrōnale Alia est regulasi em̄ aliqua xpō ex-
ceptiua est in parte falsa p̄t p̄ exceptiōem fieri vera. nō aut̄ si fu-
erit in tota falsa vt prius visum est

Ita hoc queritur de hoc sophismate socrates bis
vidit oēm hominē pter platonē posito q̄ socra-
tes vna vice viderit oēs homines ⁊ in alia vice vi-
derat oēs alios a platone. p̄batio hec est falsa socra-
tes vidit oēm hoïem ⁊ nō est instātia nisi p̄ platone ergo scdā
exceptiōe p̄ platone erit vera ergo sophisma ē vex. Contra sou-
crates bis vidit oēm hoïem pter platonē ergo bis non vidit
platonē ergo nec in prima vice nec in scdā vidit platōē qđ
est falsum. Solutio prima est duplex eo q̄ hec determinatio bis
potest determinare hanc dictiōem pter ⁊ p̄supponere eaz et sic
est falsa quia sensus est socrates vidit oēm hominē pter plato-
nem et hoc bis ⁊ tunc sequitur q̄ nulla vice viderit platōem.
Alio^o illa definitio pter p̄t determinare illud aduerbiū bis ita
q̄ illō aduerbiū bis determinet verbū scd̄m se et n̄ totū seq̄ns.
Et sic est vera quia sensus est q̄ socrates bis vidit hominē
aliū a platone sed non bis vidit platōem idō cōmuniter fit
exceptio p̄ platone Primo mō ponitur dualitas exceptionis.
Secundo mō ponitur exceptio a dualitate.

Vt̄ de hoc sophismate quelibet decē pter vnum
sunt nouem p̄batio ista decem pter vnū sunt nouē
⁊c. et sic de alijs ergo prima est fa Contra quelibet
decem pter vnū sunt nouem ergo oīa decem alia ab
vno denario sunt nouē qđ est falsum. Solō prima est duplex
eo q̄ p̄t fieri exceptio ab illo termino decem ratione partium
integralium et sic est vera et tenet p̄batio. Alio modo ratōne
partium subiectiuarū et sic est falsa sicut patet per improbatōes
Ex quo patet q̄ iste regula quotienscunq̄ a toto integrali fit
totum in quantitate exceptio adueniens potest excipere ab ip-
so ratōne partium integralium vel ratōne partium subiectiuarū
et sic est falsa sicut patet p̄ improbatōem si fit exceptio ratione
partium subiectiuarum tunc talis locutio semper est duplex vt
visum est circa dictiones facientes exceptionem fit ista regula.
Ista dictio pter semper p̄struitur cū accusatiuo et facit ex-

centissem in actō. Causa est quia p̄ter est p̄positio de p̄lēs actō
casui. Et si arguat hec dictio p̄ter importat comparatōē respectū
actus ergo est aduerbiū cū habeat determinare verbū ⁊ sic nō
est p̄positio. Dōm q̄ aduerbia et p̄pōes sic inter se differunt q̄
aduerbia dicunt directe determinatōem actus p̄bi ideo s̄ ad
uerbia quasi iuncta p̄ba posita vt cū dicis currit velociter ibi ve
lociter dicit directe modū cursus et determinatōem. Sed p̄e
positiones dicunt comparatōes sube in obliquo p̄care ad actū
p̄bi vt cū dicis iste currit cū velocitate. hec p̄positio cū dicit cō
paratōem velocitatis ad cursum. Ideo licet idē p̄ccur dōo cur
rit velociter. et currit cū velocitate h̄ est tamen f̄m diuersos mo
dos quia cum d̄ transit illas id est p̄ illā p̄tem mouet illuc. id
est ad illū locū. Sonus celitus factus est id est a celo diuinitus
a deo ⁊ sic de alijs. In nullis semper p̄positio dicit comparatō
nem sube ad actū p̄bi. et aduerbiū d̄ determinatōem act⁹ p̄bi
Et ideo licet ista dictio p̄ter dicat comparatōem ad actū verbi nō
sequit̄ ergo q̄ sit aduerbiū. Item arguit q̄ habeat cōstrui cum
ntō q̄ p̄ter remouet verbū p̄sonale ab excepto. sed vt r̄ p̄sona
le non remouet nisi a ntō ergo p̄ter debet cōstrui cū ntō. Dōm
est q̄ dupliciter verbū remouet ab aliquo casuali: Uno modo
directe remouendo p̄positionē vnus ad alterū et illo modo re
mouet verbū a ntō p̄ negationē vt ego non curro. tu non curris.
Alio modo indirecte et ex p̄nti vt destruendo actū f̄m se v̄l sub
iectū f̄m se vel aliquā p̄tem eius et hoc modo remouet ex p̄nti
p̄dicatū ab excepto p̄ dictionē exceptiū q̄ primo hec dictio p̄
ter extrahit p̄tem a toto respectu alicuius que ponit̄ in toto a
quo fit exceptio vt ois homo p̄ter socratē currit. Tercio q̄ act⁹
dictus de subiecto non reperit p̄tem exceptā a toto ideo p̄sequit̄
remotio actus a p̄te accepta. sicut cū aliquis videat pluitā ren
re. Primo tollit libz a fenestra. Secūdo cadit pluuia supra fene
strā. Tercio p̄sequit̄ remotio pluuie a libro q̄ non cadit sup libz.
Ex p̄dictis patet q̄ dictio ista p̄ter differt ab illis dictionibus
p̄terq̄ et nisi eo q̄ p̄ter semp excipit in actō. sed p̄terq̄ ⁊ ni
si semp excipiūt in eodē casu in quo est totū a quo fit exceptio vt
null⁹ homo currit p̄terq̄ socrates. vel nisi socrates. vel nullus
homo misereor nisi socratis vel p̄terq̄ socratis vel nulli homi
nos quorū p̄terq̄ socrati vel nisi socrati. vel nullū hominem video p̄ten

¶ Socratem vel nisi socrate vel a nullo hōe legit pater a so-
crate vel nisi a socrate Tamē in oībus alijs iste tres dictōes
faciendo exceptiōem conueniunt quia habent facere similiter
exceptiōem rē. ¶ Sequit̃ rect⁹ de dēcib⁹ psecutiōis

¶ Icto de dictionib⁹ exceptiōis Consequēter dōm
est de dictionib⁹ psecutiōis cuiusmodi est hec dēcō
si Et dicunt dictōes psecutiōis non qz psecu. idē
fiant qz tunc illud nomē psecutiōis. et illud p̃bū cō
sequor essent dēcōes consecutiue. sed quia psecutiōem exercent
vt illa dictio si n̄ directe fiat psecutiōem sed exercet ⁊ fiat cau-
salitātē et antecessiōē et exercet psecutiōem. Primo cū fiat
causalitātē. ⁊ ideo p̃dictio causalis dī et qz antecedit effectū. id
p̃ter fiat antecessiōē q̄ est p̃dictio antīcis in ordine ad p̃ns.
Ideo semp̃ adiungit̃ antecedit̃. et qz aīis ⁊ p̃ns correlatiue dī
ant̃ in faciendo antecessiōē Ideo exercet psecutiōem et deno-
tādo causalitātē antecedit̃ respectu p̃ntis denotat depēden-
tīā p̃ntis ex antī Dupl̃r cū aīis p̃t esse causa p̃ntis Vno mō
q̄ntū ad id qd̄ est vt cū dī hō est rōnalis ergo hō est r̃sibīl̃ rō-
nale est cā r̃sibīl̃itatis. Alio mō p̃t esse cā p̃ntis q̄ntū ad illa
tōem p̃siderādo p̃ns vt p̃ns est vt cū dī si hō est equus hō ē
irrōnalis ibi esse esse equū non est cā essentialis irrōnalis: sed
ecōtra. et isto mō denotat causalitātē ⁊ nō p̃imp̃ mō. id sicut
dī qz si importat cām psequentiē et non psequētis: sic etiā in-
telligendū est qz nō dī causalitātē p̃ntis s̃m id qd̄ est. cū dī qz
dicit cām p̃ntis et p̃ntie inquantū p̃ns est Et quōqz ista p̃un-
ctio si dicit cū conditiōem possibilē aut p̃babilē vt si vener̃ ad
me dabo tibi equū. q̄ntqz vero necessaria vt si hō est animal cit̃
Ubi notandū qz multispl̃r vnum consequit̃ aliter quia qdā
consequunt̃ superiora essentialia vt spēm sequit̃ differētia ge-
nus et diffinitio Alia vt pars essentialis ad totū vt ad hōiēz
corpus et aī. Alia sicut pars integralis. sicut ad hōiēz integrū
caput et pedes. et ad domū partes rectū et fundamētū Alia
vt p̃pria accidentia ad subiectū sicut ad hōiēz r̃sibīle Alia vt
causa extrīnseca ad effectū vt ad equū sequit̃ currus Alia vt
effectus ad cām vt ad solē accedere ad nos sequit̃ generatio
mentis. Alia vt relatiuū ad correlatiuū vt ad vīditū duplū
et ad antecessiōē cōsecutio qz correlatiue dicunt. Et diuisio

istoz modoz videri p̄t in p̄culari in loca dialecticę Et hec
coniunctio si indifferenter se habet ad quemcunq; modū con
secutionis et ista diuissio consequētie sumitur ex parte habi
tudinis rerum: siue ex parte materie sed et parte modo arguēdi
sumūtur diuisiones quarum prima est Consecutionū alia est
simul existentium scđm tempus vt si homo est. animal est Alia
est existentium s̄m prius et posteri⁹ in tempore que fit dupl^r.
Uno modo prius in tpe sequitur ad posterius vt si panis est
aqua et farina fuerūt et hoc sepe accidit in causis nō pmanen
tibus vt in istis que causa tpe et natura pcedunt suū effectū
Alio modo posterius tempe sequitur ad prius vt si purga
tio et omnia requisita ad sanitatem sint. sanitas erit et hoc acci
dit in causa finali que est aliquādo posterior tpe suo effectū li
cet sit prior natura Et quibus patet q; prius aliquādo sequi
tur in presenti. aliquando in p̄terito: et aliquando in futuro
scđm q; causa tripliciter comparatur ad suū effectū. aliquādo
enī causa simul est tpe cum suo effectū licet sit posterior natu
ra vt anima et homo. aliquando causa tempore p̄cedit effectū
vt ignis fumum: racemi vīnum: aliquando vero causa est po
sterior tempore et prior natura suo effectū sicut contingit in
causa finali acquisibili per motum a suo subiecto. Secūda di
uissio est. consequētiarum: alia est simplex: alia cōposita Sim
plex est que fit ex antecedenti simplici et consequēti simplici vt
homo est ergo animal est. Cōposita est in qua fiunt plures
iactones et hec est duplex: quia quedam est consequentia in
ip̄o: alia est consequentia econtrario. Consequentia in ip̄o fit
quando ex opposito antecedentis denotatur sequi oppositū
consequentis et tenet in relatiue oppositis vt si duplū est mul
tipler est ergo si subduplū est submultipler est: et in contrarijs
vt si virtus est. bonum est. ergo si vitium est malum est. et in pri
uatiue oppositis. vt si visus est. sensibilitas est ergo si cecitas
est insensibilitas est: sed non tenet in contradictorie oppositis
quia argueretur a destructione antecedentis ad destructiōem
consequentis vt visum est in fallacia consequentis. Alia ē que
fit quando ex opposito consequētis inferitur oppositum an
tecedentis et hec tenet in contradictorijs vt si homo est animal

est ergo si nullus alius est nullus homo est. et non tenet in alio
opposito nisi fortassis gratia materie. Et iste consequentie posi-
sunt indifferenter formari in vna consequentia vel in pluribus.
In vna vt omnis virtus est bona ergo omne vitium est malum
et in pluribus sicut visum est prius: et iste due diuisiones pri-
marum cumpanitur ad inuicem sicut excedens et excessum quia
vtriusque membrum prime diuisionis potest diuidi per secundam
diuisionem et hoc modo potest prima se habere vt excedens.
Similiter vtriusque membrum secunde diuisionis per primam di-
uisionem potest diuidi et sic prima se habet vt excessa.

Ita hoc queritur de hoc sophismate Si nullum
tempus est. aliquod tempus est probatio si nullum tempus est di-
es non est. per locum a toto in quantitate. et si di-
es non est. non est. a contrariis immediatis et
si non est aliquod tempus est ergo de primo ad vltimum si nul-
lum tempus est aliquod tempus est. Contra ibi significatur
oppositum sequi ad oppositum ergo locutio est falsa et impos-
sibilis. Solutio prima est falsa. et tenet improbatio. Et dicitur
tur ad probationem quod illa secunda consequentia scilicet si dies non est
non est. vno modo tenet. et alio modo non quia in ista dies non
est potest esse vno modo negatio in genere que negat formam
et relinquid subiectum que aliter dicitur negatio in subiecto
illue negatio priuans. et hoc modo ponit tempus esse quod se habet
vt commune ad diem et noctem et hoc modo bene sequitur dies non
est. ergo non est sed isto modo non capit diem non esse in pri-
ma consequentia. Alio modo potest esse negatio extra genus quod
dicitur negatio negans et nihil relinquens et hoc modo tenet
prima consequentia cum dicitur si nullum tempus est: dies non est
sed non tenet secunda cum dicitur si dies non est: non est quia lo-
tus a contrariis immediatis non tenet destructiue nisi cum con-
stantia subiecti: et tunc deberet sic argui. Tempus est et non dies
est ergo est non.

Verit d B sophismate. si nulla propositio est. ha aliquid propositio est
ha probatio si nulla propositio est ha ista propositio bonum est. non est ha a toto
in quantitate: et si ista bonum non est non est ha sua predictoria est ha a
dictorise oppositum. et si sua predictoria est ha aliquid propositio est ha ergo de pri-
mo ad vltimum si nulla propositio est vera: aliqua propositio est vera
et si

Contra ibi sequitur oppositum ad oppositum ergo locutio est impossibilis
Solutio prima est duplex quia in hac propositione nulla propositio
est vera potest esse negatio simpliciter et extra genus et tunc remo-
uet tam propositionem quam veritatem eius et sic non sequitur nulla
propositio est vera ergo ista homo non est non est vera. nec est
ibi locus a toto in quantitate quia hoc modo ante nihil ponit nec
propositionem nec veritatem eius sed prius ponit propositionem virtute de
monstrationis ut cum dicit ista propositio homo non est. non est vera et sic
prius primum contradicit antecedenti Ideo isto modo prima est falsa
et etiam improbatio. Alio modo potest esse negatio in genere et sic nul-
la propositio est vera ista ponit omnem propositionem et remouet omnem verita-
tem a propositione et isto modo sophistica est veritas: quia ante est propositio
omnes contradictiones simul esse falsas Una ex consequenti ponit
omnes contradictiones simul esse veras quia quoadcunque una con-
tradictoria est falsa, alia est vera ideo prima est vera et est una
conditio talis cuius consequens necessario sequitur ex antecedente
Ad improbationem hoc modo dicendum est quod ibi non sequitur
oppositum ad oppositum sed sequitur una pars dictionis ad ante
quod intra se includit quolibet dictionem.

Veritur de hoc sophismate. si tu es ubique. tu non
es ubique probatio si tu es ubique tu es hic et si tu es
hic. non es ibi et si tu non es ibi tu non es ubique er-
go de primo ad ultimum si tu es ubique tu non es ubi

¶ Contra ibi sequitur oppositum ad oppositum ergo locutio
est impossibilis. Solutio prima est simpliciter vera quia est
una condicionalis in qua consequens necessario sequitur ex ante-
cedente eo quod primum antecedens scilicet tu es ubique ponit contra-
dictionem ratione subiecti et ratione predicatoris eius quia hoc
nomen tu positum in subiecto denotat rem singularem ap-
tam natam esse in uno loco tantum. Ideo ratione subiecti ponit quod
tu non es ubique et ratione predicatoris ponit quod tu es ubique: et
ita ponit contradictionem et non solum unam contradictionem
sed plures quia sicut impossibile est plura corpora esse in uno
loco circumscriptive ita impossibile est idem corpus esse in
diuersis locis circumscriptive. Unde quod est hic circumscri-
ptive non est ibi neque ibi: et sic de quolibet alio loco particulari

Ideo esse vbiq; ponit tot p̄dictōes ad esse hic quot sunt lo-
ca particularia distantia ab ip̄o loco. Ideo cū dicis tu es vbiq;
ponunt plures p̄dictōes quaz vna p̄s ponitur in p̄nti Et ad
improbationem dicit q̄ non sequit̄ oppositū ad oppositū sed vna
p̄s p̄ditionis ad aīis qđ includit r̄trās p̄tes.

Sequitur de mō syllogisandi ex p̄ditionalibus.

Ita dictis de consecutivis videndū est de mō syllogi-
sandi ex p̄ditionalib⁹ Syllogismoz alius est ca-
tegoricus alius est ypoteticus q̄ est ex p̄pōnib⁹ cō-
ditionalibus ergo p̄pō p̄ditionalis est syllogisabilis
et necesse est in ea fieri descēsum sub aīte vel sub p̄ntē Ido cō-
sequēter videndū est qualiter sit quādoq; descēsus sub aīte et
quādoq; sub p̄ntē vt plures ponunt̄ regule. Prima est q̄ si ter-
mini cōes ponunt̄ in aīte sub eis p̄t fieri descēsus p̄ntē p̄manē-
te immobili vt si hō currit. aīal currit ergo si plato currit aīal
currit et si socrates currit aīal currit. r̄cūa. Secūda regula q̄ si
termini cōes ponant̄ cū distributōe in aīte et in p̄ntē. aīis ma-
net immobile. et sub p̄ntē p̄t fieri descēsus aīte p̄manente im-
mobili vt si om̄e aīal currit. om̄is homo currit ergo si cū aīal
currit socrates currit et plato currit. r̄cūa. Tertia regula
est si aliqd sequat̄ ad alre⁹ destructo p̄ntē destruit aīis et ideo
tenet affirmatio a destructōe p̄ntis ad destructiōem aītis vt si
est homo est aīal est ergo si non est aīal non est homo. Quarta
regula si aliqd sequat̄ ad aliud positō aīte ponit̄ p̄ns sō tenet
affirmatio a positōne aītis ad positōnez p̄ntis vt si solucece
dies est. Quinta reg⁹ q̄cqd antecedit ad aīis antecedit ad cō-
sequēs vt si aīal est suba est. et si homo est aīal est ergo si hō est
suba est. Sexta regula q̄cquid sequit̄ ad p̄ns sequit̄ ad aīis vt
si homo ē aīal est et si aīal est. suba est ergo si homo est suba est
et p̄ hanc regulā tenet p̄ns a primo ad vltimū que est quando
plures ponunt̄ p̄ntē et id quod est p̄ns in primā et aīis in se-
cunda. et vltimū p̄ns denotat̄ sequi ad primū aīis Sed ad vlti-
mū negatōem et p̄ditionē in modalibus et in conditionali-
bus ponit̄ ista regula. Ad conditionālē negatiuā non dicit̄ nega-

aliam non debet negari aⁿs eius absolute neq^{ue} p^{ro}p^{ri}is absolute
sed p^{ro}p^{ri}a p^{ro}p^{ri}is ex antecedente. Causa est quia conditional^{is} non
ponit suum aⁿs nec p^{ro}p^{ri}is absolute sed habitudine antecedentia
ad p^{ro}sequens Ideo ista est negatiua non si socrates currit ho
mo mouetur et n^{on} ista si homo currit homo n^{on} mouetur quia
in ista sc^{ilicet} negatur habitudo antecedentis ad p^{ro}sequens que de
signatur p^{er} illam coniuncti^{on}em si. Ex quo patet q^{uod} ad dandum
contradicti^{on}em alicuius conditionalis oportet negare p^{ro}sequens
vt sequitur ex antecedente vel p^{ro}ponendo toti conditi^{on}ali nega
tionem vt iste contradicunt si homo est animal est et non si ho
mo est animal est. Unde regula est quotienscunq^{ue} negatio p^{ro}po
nitur alicui p^{ro}positioni categorice vel conditionali facit c^{on}
tradictoria id^o dicitur q^{uod} non est verius dare contradic^{on}em
q^{uam} toti p^{ro}positioni p^{ro}ponere negati^{on}em. Sc^{ilicet} sequitur q^{uod} verita
tas p^{ro}positi^{on}alis causatur ex habitudine antecedentis ad p^{ro}sequens
et non ex inherencia p^{ro}dicati ad subiectu^m nec in antecedente nec in
p^{ro}sequente sicut causatur in categoricis. quare omⁿis conditi^{on}
onalis vera est necessaria et o^mn^{is} falsa est impossibil^{is} q^{uod} h^{abitu}do
bitudo cu^m sit p^{ro}p^{ri}a est necessaria. et cu^m sit falsa est impossibil^{is} q^{uod} fun
das supra intenti^{on}es v^{er}as vt sunt totu^m pars genus et h^{abitu}do
sunt semp^{er} necessarie v^{el} impossibiles. Alterius sequitur q^{uod} ex im
possibili n^{on} sequit^{ur} quodlibet. R^{ati}o q^{uod} in omⁿi p^{ro}p^{ri}is aⁿs se habet
vt causa p^{ro}p^{ri}is vel vt c^{ausa} essendi v^{el} ad minus vt c^{ausa} p^{ro}sequendi res
spectu alteri^{us} nisi ad ip^su^m habeat habitudine includentis v^{el} c^{on}
tinentis sed impossibile n^{on} p^{ot} b^{ea}re talem habitudine^m quodli
bet ergo ad impossibile n^{on} sequit^{ur} quodlibet. Un^{de} c^{on}positio im
possibil^{is} p^{ot} trip^{li}ter considerari. Uno m^o inquantu^m impossibil^{is} est
Allo m^o vt c^{on}positio est. Tercio m^o vt est corruptio rez que
disponit^{ur} in enuⁿciati^{on}e v^{el} in argumentati^{on}e. Duob^{us} primis mo
dis ex impossibili nihil sequit^{ur} penitus q^{uod} illo m^o n^{on} p^{ot} habe
re respectu^m ad habitudine^m continet^{ur}. Sed tercio m^o ex impos
sibili aliqd sequit^{ur} q^{uod} p^{ro}p^{ri}is p^{ro}p^{ri}is rez ex q^{uod} b^{ea}re c^{on}positio im
possibil^{is} vt si lapis est h^{omo} est aⁿimal. q^{uod} vero p^{ro}p^{ri}is dispositi^{on}ez
forme arguendi vt o^mn^{is} lapis est animal arbor est lapis ergo ar
bor est aⁿimal. sequit^{ur} c^{on}cl^{usio} r^{ati}oe forme arguendi. et n^{on} p^{ro}p^{ri}is impossi
bilitate p^{ro}missaz et p^{er} id^{em} habet q^{uod} necessariu^m n^{on} sequit^{ur} ad quod
libet eo q^{uod} necessariu^m n^{on} p^{ot} habere habitudine^m c^{on}sent^{is} respectu^m

culuilibet consequētis alicuius. Ex dictis pz falsitas duarū re-
gularum ab antiquis positarum. Prima est ex impossibiliter
quif quodlibet vt omis conditionalis sit vera cuius añs fue-
rit impossibile vt si plato est asinus plato est lapis. Scōa re-
gula q̄ necessariū sequitur ad quodlibet Ideo ois conditiona-
lis dicitur vera cui⁹ consequens est necessarium; qualecūq; fue-
rit antecedēs vt si plato est lapis homo est animal necessarium
dicebant quia ad veritatē conditionalis exigitur q̄ añs nō pos-
sit esse vez sine consequēte sed quando in cōditionali antecedēs
est impossibile cum nullo modo possit esse verū sine consequen-
te et quando consequēs est necessarium semp est verum Ideo
antecedēs non potest esse vez sine consequēte quare tales con-
ditionales dicunt esse vere. Sed vt dictum est ad impossibile
non sequitur quodlibet nec necessariū sequitur ad quodlibet.
ideo ille regule sunt falsę. Et ad rōem eorum dicitur q̄ ad veri-
tatem cōditionalis nō sufficit q̄ añs n̄ possit fm se eē vez. sed
requiritur q̄ nō possit esse veritas eius quin includat veritatē
consequētis ideo negatio ibi negat separatōem veritatis pñtis
a veritate antecedētis.

Irea predicta queritur de hoc sophismate si nihil ē
aliquid est. pbatio si nihil est nihil esse est verum. et
nihil esse est verum. hoc enunciabile nihil est. est vez
hoc enunciabile nihil est. est verū. per locum a puer
ribili. et si hoc enūtiabile est verū aliquid est verum a parte sub-
iectiua. et si aliquid esse est verum aliquid a conuertibili quia
esse et esse verum conuertunt ergo de primo ad vltimum si ni-
hil est aliquid est. Contra ibi denotatur sequi oppositum ad op-
positum ergo locutio est impossibilis. Solutio prima est falsa
scilicet si nihil est aliquid est vt probat improbatio Et ad pba-
tionem dicitur q̄ prima consequētia bene tenet cum dicitur. si
nihil est nihil esse est verum quia ex impossibili sequitur impos-
sibile dum habuerit aliquam habitu finem ad ipsum et tūc est
locus a causa veritatis enunciabilis. tenet etiam scōa conse-
quentia scilicet nihil esse est vez ergo hoc enūtiabile nihil ē ve-
rum sed tertia consequentia peccat a dicto fm quid ad dictum
simpliciter scilicet si hoc enūtiabile est vez. rē. quia enunciabile

non p̄t aliquid esse simplr sed solū p̄m qd. et iste termin⁹ aliqd
ponit ens simp̄r ideo ibi arguit a p̄m qd ad simplr etiā cū dī
citur. si hoc enūtiabile est vez. aliqd est. est vez. p hoc p̄nomē
hoc demonstrat hoc enūtiabile nibil esse qz nibil supponit non
esse. sed essentia remouet p hoc p̄ns aliqd esse est vez. ponitur
simpliciter esse. et sic ponit ens simplr. Unde si aliquis recte in
spererit terciā p̄ditionalē videbit q p̄ns eius p̄dicat cām iō nī
bīl nullā pōit ibi apparentiā. si est incidit scōm qd ad simplr.

Veritur de hoc sophismate socrates dicit vez. si so
lus plato loquat posito q socrates dicat solūz pla
tonem loqui. p̄batio socrates dicit solū platonē loq
et vez. si solus plato loquat ergo socrates dicit vez.
si solus plato loquat Contra si solus plato loquat null⁹ alius
a platone loquit a descripto vel a definito. et si nullus alius a
platone loquit socrates non loquit a toto in quantitate z si so
crates non loq̄tur socrates non dicit vez. p locū a genere q loq
supius est ad dicere vez. et dicere sūm ergo non sequitur socra
tes dicit vez. si solus plato loquat. Solo prima est falsa z po
nit p̄radictōem qz ponit solū platonē et non solū platonē lo
qui cū ponat socratē dicere vez. et non dicere vez. cū oēs aliq
a platone excludant respectu illius verbi loquendi Et p̄batio
peccat p̄m acciōs qz licet solū platonē loqui sit vez. p̄m se si so
lus plato loquat tamē non p̄t esse vez. cū illo addito socrates
dicit vez. quia socrates excludit ab actu loquēdi Ideo ē acci
dens sicut si cognoscat cho:uscus p̄m se et ille sit cooptus non
tamen sequit q cognoscat cooptus sed ibi est acciōs.

Veritur de hoc sophismate Si tu scis te esse lapl
dem. tu non scis te esse lapidē p̄batio si tu scis te cē
lapidē est vez. qz nibil scitur nisi vez. ergo si tu scies
te esse lapidē vez. est tu es lapis a p̄uertibili qz dcm
conuertit cū p̄pone et si tu es lapis tu nibil scis p locū ab oppo
sitis. et si tu nibil scis. tu non scis te esse lapidē a toto inquan
titate ergo de primo ad vltimū si tu scis te esse lapidē tu nō scis
te esse lapidē. Contra ibi sequit oppositū ad oppositū igit. 7ē.
Solo sophisma est vez. qz p̄ns necessario sequit ex ante vtpz
Ad improbatōem dicit q ibi non sequit oppositū ad opposi
tum sed sequit ynaps p̄radictionis ad aūs q intra se claudit

utraq; ptem quia hoc añs tu scis te esse lapidē rōne hui⁹ ver-
bi scis ponit in obiecto scñtiam rōne obiecti scientie . sed te esse
lapidem priuat in subiecto scñtiam Ideo ponit subiectū sci-
re et non scire esse lapidem. et non esse lapidem. et nescire se eē
lapidem Ideo ex primo añte qđ includit oēs illas Idicōnes
sequit̃ añs nō ppter hoc qđ ex impossibili sequat quodlibet.
sed quia ex toto integrali sequit̃ quodlibet eis pars

Sequitur de Incipit et De- finit.

Itē de dīcōnibus exsecutiuis Dñm est de his
verbis incipit et desinit que dicunt dēōes sīcathe-
gorematicę quia in eorū expositōe affirmatio ⁊ ne-
gatio intelligunt̃ et quia eorū significatio variat̃
ab adiunctis qui s̃m qđ rebus pmanētib⁹ aut successiuis ad-
iungitur aliter et aliter exponunt̃ nā ab illis rebus dependet
eorū significatio Unde huiusmodi verba incipit et desinit sig-
nificant inceptōes vel desinētiōes rez mutabiliū vel significāt
esse vel nō esse rez in suis terminis initialibus et finalibus.
Nam incipit sc̃at inceptōem que est initium esse vel non esse rei
et sic denotat esse cū termino. et desinit sc̃at desinētiōem que ē fi-
nis esse vel non esse rei. psequunt̃ se se inuicem. quia qđ incipit
esse non desinit nō esse. et qđ desinit eē incipit non esse. Ideo
ambo sunt in eodē in diuisibili vt cū aliquis incipit esse hō
desinit non esse hō. et cū aliquis desinit non esse hō incipit eē
homo. sed qđ significatio horū verborū cū rebus diuersis vari-
atur Ideo ad videndū de iporū sc̃atione in particulari pri-
o videndū est de reb⁹ Rez em̃ alie sunt pmanētes Alie successi-
siue pmanētes dñr quorū totū esse simul est et non vna ps
post aliā vt sunt hō lignū lapis Successiue hō dñr quorū eē
non simul est totū sed s̃m prius et posterius ita qđ vna ps suc-
cedat alteri vt motus opatio r̃ps Et itaz rez sunt due dñe
Prima est qđ rez pmanentiū eē est totū simul. sed successiuaz
esse nō ē totū s̃l s̃z solū in successiōe partiū Sc̃da dñā ē par-
tes pmanentiū pñt eē s̃l vt partes hominis vl' lapidis s; par-
tes successiuaz non pñt esse s̃l vt due partes eiusdē mor⁹ nō

possunt eē simul. neq; due ptes tps sed vna ps alia est succē
siue. impossibile ē plura tpa eē simul. Tercia dñā est pmanen
tes res st; priores fm naturā et successiue posteriores q; pma
nentes st; causa successiuaz. Quarta dñā est res pmanētes
st; in se terminate. sed res successiue nō st; in se terminate s; ter
minant ad res pmanētes vt mor⁹ ad quātitatē vel qualitatez
Tē rex. pmanentiū qdā acquirunt in indiuisibili vt lumen in
aere et bñōi. quedā pō in tpe p intensiōē aut p extēsiōem si
cut ea quoz eē ē diuisibile fm ptes intensiōis vt albedo vel nī
gredo vlt fm ptes extēsiōis vt longū latū vnde in reb⁹ pmanē
tibus quaz esse acquirūt in indiuisibili pē dari primū instans
sui in esse. et sui nō esse sed non dat vltimū instans sui non eē
a pte ante. nec sui eē a pte post vt bois equi bicubiti tricubiti
ti dat primū sui esse et non dat vltimū sui non eē neq; sui esse.
Sed in rebus successiuis et pmanentib⁹ quaz eē non acqui
ritur in instanti. non dat primū neq; vltimū sui eē sicut mor⁹
aut tps. sed datur vltimū sui non esse a pte ante et primum sui
non esse a pte post q; duz habent eē in aliquo tpe. habent nō
eē in termino illius tps et sicut inter tps et terminū eius non
est mediū ita nec inter suū eē et suū non eē Ex qbus paret q
pmanentiā simpliciter in suo principio habent eē et in suo ter
mino non eē cum in ipis posset dari primū instans sui esse. et
non vltimū. successiua vero cum nō habeant nec primū nec vl
timū sui generis. p principio em vel finis tps non est temp⁹
scz instans. nec terminus mor⁹ est motus sed mutatio. Ideo
non habent eē in suo principio neq; in suo fine. et q; hoc ver
bum incipit dicitur principiū esse rei Ideo habet diuersas signi
ficatōem cum rebus pmanentibus et cū rebus successiuis. rōe
cuius ponunt quedam regule. Prima regula est hoc verbum
incipit cum rebus pmanentibus quarum esse in indiuisibili ac
quiritur dicit positionem presentis et negationem preteriti
vt cum dicitur plato incipit esse homo id est plato nūc est ho
mo et prius non fuit homo. Alia regula est q; hoc verbuz in
cipit cum rebus successiuis et cum permanentibus quarum
esse non acquiritur in instanti dicit negatōem presentis. et po

scōem futurū eo q̄ successiua in suo principio non habent esse
 ut cum dicitur motus incipit esse sensus est motus nunc nō
 est et immediate post hoc erit vel socrates incipit esse albus
 quia aliquid solum dicitur esse album per excessus albi supra
 nigrum que acquiritur per motum. et accessus non fit per in-
 diuisibile sed per aliquod diuisibile non infinitū Ideo nō po-
 test dari primum instans in quo aliquid potest dici album nī
 si loquendo de perfecto esse albi quod acquiritur in termino
 motus. Ideo sensus illius est socrates nunc non est albus et
 immediate post hoc erit albus. similiter hic socrates incipit
 esse equalis platoni. sensus est socrates nunc non est equalis
 platoni. et immediate post hoc erit equalis platoni. sed eē eq̄
 lis consistit in indiuisibili Ideo incipit cum hoc nomine eē
 lis similiter exponi debet sicut cum alijs rebus permanenti-
 bus quarum esse acquiritur in instāti. Aliā regula est hoc ver-
 bum desinit cum omnibus rebus quando additur ipi esse dī-
 cit negatōem presentis et positōem preteriti Causa est qz taz
 in permanentibus q̄ successiuis non datur vltimum esse rei
 ut cum dicitur plato desinit esse homo sensus est plato nūc nō
 est homo et immediate ante hoc fuit homo vel plato nunc vt
 timo fuit homo et cum dicitur mot⁹ desinit esse. sensus ē mo-
 tus nunc non est et immediate ante hoc fuit. similiter quan-
 do hoc verbum desinit additur non esse rerum simpliciter per-
 manentiam dicit negationem presentis et positionem preteri-
 ti ut cum dicitur materia aque desinit non esse aer. sensus
 est materia aque non est nunc sub non esse aeris. et imme-
 mediate ante hoc fuit sub illo non esse. sed quando desinit ad-
 ditur non esse successiuarum dicit positionem presentis et ne-
 gationem futuri quia datur vltimum non esse successiuarum
 ut cum dicitur plato desinit esse in motu sensus est plato nūc
 non est in motu et immediate post hoc non habebit non esse
 in motu. Ex quibus patet q̄ b mōi verba scilicet incipit et de-
 sinit dant intelligere diuersa tempora per suam significatūz
 tamen non significant illa diuersa tempora eque primo sed
 p̄m prius et posterius Ratio est qz semp dicunt affirmatiōez
 vnus t̄pis et negatōem alterius. et significāt eē rei cū termi-

natione semp dicunt p prius illud tps de quo dicunt affirma-
tōem q̄ illud cuius dicunt negatōem qz affirmatio p̄tinet ad
eē rei. negatio p̄o ad non eē rei Et si dicat. dicunt eē diuerso
rum tpm cū importet semp diuersa tpa. Dm̄ ē q̄ tempus p̄t
sumi dupl̄r. Uno mō p̄rie vt ē mēsurā mor̄ et isto mō impor-
tat p̄ significata illoz verboz. et ab illo tpe p̄bū nō d̄r alicui⁹
tpis Alio mō capit vt dicit modū esse sub tpe ⁊ sic ē mod⁹ si-
gnificādī ⁊ ab illo d̄r verbū alicui⁹ t̄pis Ideo hoc p̄bū in-
cipit ex pte illi⁹ modi f̄candi ē tm̄ p̄ntis t̄pis q̄uis importet
diuersa tpa ex pte sui f̄cati.

Verū de hoc sophismate socrates definit eē albiss-
simus hoīm posito q̄ socrates semp fuerit albissi-
mus hoīm ⁊ nūc nascat vnus albi⁹ ip̄o p̄batio
socrates nūc nō ē albissim⁹ hoīm ⁊ immediate añ
fuit albissimus hoīm ergo puma ē p̄a. Contra socrates defi-
nit eē albissimus hoīm vel ergo hoīm qui sunt vel hoīm q̄ nō
sunt vel hoīm quoz quidā sunt ⁊ q̄dam nō sūt. quoz virūq̄
est falsum. Solo prima ē p̄a et tenet p̄batio Sed improba-
tio peccat f̄m accūs qz desitio siue desinere esse albissimū in
prima f̄cat respectu hoīm simpl̄r in comuni. ⁊ nō respectu qui
sunt vel hoīm q̄ nō sunt in particulari vnde nō ē necesse si alī
quid oueniat alicui in ordine ad actū sup̄ius. qd̄ p̄pterea sibi
conueniat in ordine ad inferiora eius sed in talibus cōmittit
fallacia accūs.

Verū de hoc sophismate socrates definit scire q̄c
quid ip̄e sciuit. posito q̄ socrates ip̄e sciat tria enun-
tiabilia que nominent a b c. et d sit quartū de quo
nunc p̄dat sciam p̄batio socrates non scit nūc q̄c
quid ip̄e sciuit. et immediate añ hoc sciebat quicqd̄ ip̄e sciuit
ergo socrates definit scire ⁊c. Cōtra socrates definit scire q̄c
quid ip̄e sciuit. sed socrates sciuit a ergo definit scire a Solo
prima est falsa vt p̄z p̄ improbatōem Ad p̄batōem d̄r q̄ ma-
ior est duplex sc̄z socrates nūc non scit quicqd̄ ip̄e sciuit eo q̄
negatio p̄t p̄cedere distributōem et tunc est p̄a qz posito q̄ so-
crates non scit illud enūtiabile. d. illo mō non sequit p̄clusio.
Alio mō negatio p̄t sequi distributōem et ē sensus quicqd̄ so-
crates sciuit nūc scit et sic est falsa et sequit p̄clō Ubi notan:

da est regula quicumque incipit vel desinit coniungunt multitudi-
ni vel nomini plura nunciari debent exponi remouendo totam mul-
titudinem vel utrumque de multitudinis ut socrates desinit scire quod
quid ipse sciuit. sensus est quicquid socrates sciuit nunc non scit et
immediate prius non sciuit et similiter de alijs

Uerit de hoc sophismate socrates desinit scire se
nihil desinere scire. posito quod socrates sciat tria enun-
tiabilia necessario ita quod nunquam obliuiscatur scilicet a b c.
et cum illis sciuerit hoc enuntiabile se nihil desinere
scire. sed nunc illi obliuiscatur probatio socrates nunc non scit se ni-
hil desinere scire et prius immediate sciuit ergo socrates desinit
scire se nihil desinere scire. Contra socrates desinit scire se ni-
hil desinere scire ergo sciuit se nihil desinere scire. licet quicquid
sciuitur est necessarium ergo socratem nihil desinere scire est necessa-
rium ergo nihil desinit scire. et per prius non desinit scire hoc enun-
tiabile se nihil desinere scire. Solo prima est vera et probatio tes-
net. sed improbatio peccat a primo quid ad simpliciter inferendo sic
socrates nihil desinit scire ergo non desinit scire hoc enuntia-
bile nihil desinere scire quia sciendo hoc enuntiabile vel aliud non
est nisi quod ipse sciat alia tria enuntiabilia sed scire se cognoscere
illa tria enuntiabilia est tantum scire per reflectionem et non auget scientiam.
et cum si non diminuit scientiam. licet si alius videat coloratum et vi-
deat se habere coloratum non plura videt quam videndo coloratum tantum. Iam
arguit a primo quod ad simpliciter cum inferit nihil desinit scire ergo non desi-
nit scire se nihil desinere scire. Circa suppositionem vero termino-
rum cum verbis predictis sit aliqua regule. Prima est quod termini
consequentes ista verba incipit et desinit geminam habet suppo-
sitionem. Ratio est quia illa verba ponunt affirmationem et negati-
onem In affirmatione enim termini possunt habere suppositionem deter-
minatam et simpliciter in negatione pro posita ut cum dicit socrates in-
cipit esse bonus. sensus est. nunc est bonus et prius non fuit bonus In prima
supponit bonus simpliciter In secunda pro distributiuo. Secunda est quod cum
istis verbis incipit et desinit non valet argumentum ab inferiori
ad superius. nec e contra a parte predicti. et hoc propter affirmationem
et negationem quas importat in sua expositione gratia enim affir-
mationis non valet argumentum a superiori ad inferius. gratia vero ne-
gationis non valet argumentum e conuerso. sicut non sequitur socra-
tes id

tes incipit esse bicubitus ergo incipit eē quantus ⁊ econuerso
non sequitur socrates incipit eē quātus ergo incipit esse trian-
gulus. sed utroq; mō cōmittit fallacia pntis vt dictū est. Et di-
cebat notāter ex pte p̄dicati quia ex pte subiecti talia p̄ba nō
habent sup̄pōem Ideo p̄t valere argumentū ab inferiori ad
superius affirmatiue aut ecōtra negatiue vt homo incipit mori
ueri ergo animal incipit moueri. vel nullū aial incipit currere
ergo nec homo.

Irea p̄dicta querit de hoc sophismate socrates de-
finit eē non desinēdo eē posito q̄ socrates sit in in-
stanti mortis. p̄batio socrates nō est nō desinendo
eē et immediate prius fuit non desinēdo eē ḡ desi-
nit eē nō desinēdo eē. Cōtra socrates desinit eē nō desinendo
eē ḡ socrates desinit eē dū non desinit eē vel si nō desinit v̄l qz
non desinit eē. Nam gerundiū in do terminatū habet resolutū
p̄ dum si vel qz sicut abluīs absolute positus. sed utrūq; ē fal-
sum ḡ et sophisma Solutio p̄ia ē duplex. eo q̄ hec determi-
natio nō desinēdo eē p̄t determinare s̄ p̄bū desinit vel s̄ p̄bū
eē. Sed determinet s̄ p̄bū desinit sic ē falsa qz opposita po-
nunt s̄l circa idē scz desinitio et priuatio desinitōis et sic tenet im-
probatio Si autē determinet s̄ p̄bū est sic eē p̄a qz sensus est
q̄ socrates desinit eē nō desinēdo eē vel desinit h̄e eē indefini-
ens. Undelicet nō desinit eē. desinit tñ eē simplr tale scz inde-
finitens vel sine desinitōe quia de cetero non habet tale eē. s̄z ha-
bet esse desinitens Prius mō ē cōposita et falsa. Secūdo mō ē di-
uersa et p̄a vñ ibi ē fallacia p̄positōis. Itē regla ē quotiēscun-
q; b̄mōi p̄ba scz incipit et desinit addunt terminō habēt in se
sup̄pōem et acc̄ns siue subam et formā acc̄ntalē duplex elo-
cutio eo q̄ p̄t notari in se ip̄o vel desinitio respectu s̄biecti v̄l res-
speciu acc̄nt̄ vt plato incipit eē albus p̄t intelligi vel q̄ incipit
eē simplr vel q̄ incipit eē albus qđ est accidentale

Veritur de hoc sophismate plato incipit esse alter
istorum posito q̄ plato fuerit prius et socrates de
nouo incipiat esse Probatio plato est alter istorū
et ante non fuit alter istorum ergo est vera. Con-
tra plato incipit esse alter istorum ergo incipit esse vel plato v̄l

socrates qz null⁹ ē alter istorū nisi socrates et plato. s; n̄ incipit
ēē plato qz pri⁹ fuit plato, nec incipit ēē socrates qz st; dispar
rata ergo priā est falsa. Solutio p̄ima est duplex eo q̄ in hoc
termino alter duo sunt scilicet suppositū in quo est accidens
et ip̄m accidens qd̄ est alteritas Ideo pōt negari inceptio⁹
quod est potest esse alter quantū ad suppositōem vel quātum
ad accidens. si quantū ad suppositōem. sic est falsa et tenet im
probatio quia sensus est plato incipit esse alter istorū. hoc ē in
cipit esse plato vel socrates. si quantū ad accidens sic est vera.
z p̄batur et ē sensus. plato incipit ēē alter istorū hoc est inci
cipit ēē sub alteritate istorū. licet ēē platonis nō simplr incipit
at. tñ incipit ēē sub alteritate. et hoc mō est fallacia accit̄is in
improbatioe et p̄io mō improbatio Unde v̄r in qualibet diu
stinctōe bona soluēte sophismata in sensu in quo p̄cedit ēē p̄a
p̄batio est p̄a et improbatio peccat et ecōrra et semp est veruz
in vno sensu et fñ in reliquo.

Sequit̄ de his dictōib⁹ necessario et p̄tingenter

Equitur de necessario et p̄tingēter habito de his
verbis incipit z desinit consequēter dōm est d̄ his
dictionibus necessario et contingēter. P̄rimo vidē
do quid sit necessarium et quid p̄tingēs quot mo
dis dicant̄ et qualiter variēt sensum p̄pōs Dic̄ aūt necessa
riū ens impossibile aliter se habere z impossibile mutari quia
mutari est aliter se habere nūc q̄ prius ergo necessariū est im
possibile mutari. sed ens impossibile mutari est semp ens Ideo
necessariū est qd̄ ens semp ens et sic est sempiternū vel eternū
Unde necessariū includit ens vt subiectū vel materiale. z im
mutabilitatē vt formale. Necessariū āt duplex dicitur Nam ali
quod dicitur necessariū simplr vt deū esse est simpliciter neces
sarium. Alio modo dicitur necessarium ex suppositōe alicui⁹
et sic dicit respectiue vt necessarium est hominē habere nauez
non simpliciter. sed supposito q̄ debeat nauigare et istud ne
cessarium sumitur ex parte cause finalis. que est causa pos
terior suo effectū in essendo licet non in causando.

Sed necessariū absolute in rebus creatis sumit̃ ex alijs cau-
sis prioribus et it̃ tres modi ei⁹ s̃m tres alias causas. p̃mo
aliquid est necessariū ex parte cause efficientis vñ necessitate na-
turali vt necesse ē terrā calefactā desiccari vel necessitate violē-
tā vt necesse est velū p̃cussū moueri. Alio. mō est necessariū
ex pte materie vt necesse ē mixtū ex s̃ijs cōpositūz corrumpi.
Alio mō est necesse ex pte forme vt necesse est habēs aīam ra-
tionalē ēē boiem Et in oībus istis modis necessarium est ali-
quo mō impossibile aliter se habere vel simplr vel ex sup̃pone
tale aut̃ necessariū est q̃dam mod⁹ entis q̃ se h̃z vt determina-
tio illi⁹ cui addit̃. et p̃t determinare tria s̃m ordinē sc̃z p̃pōez
p̃pōis. p̃positōem cōceptūū intellect⁹ et esse qd̃ est in re inq̃n-
tum ista tria se habēt p̃ ordinē vt signū et signatū. 2 p̃ modum
vñius determinabilis Nā oratio s̃cat p̃pōem que est in intell̃-
lectu. et cōpositio intellect⁹ s̃cat ēē qd̃ est in re vt d̃do hō ē ne-
cessario aīal. designat̃ q̃ ista om̃is hō est aīal est nc̃aria. 2 ne-
cessitas p̃pōis que ē in intellectu et qd̃ est ēē aīal nc̃ario est in
boie. et p̃t nc̃ariū quādoq̃ dicere nc̃ariā habitudinē p̃dicā-
ti ad subiectū 2 sic dicit necessitatē p̃ntis vt boiem ēē aīal ē ne-
cessariū. q̃nq̃ p̃o dicit necessariā habitudinē aīcedēt̃ ad p̃ns
vt nc̃e est boiem moueri si currat et sic dicit nc̃itatē p̃ntie Et
vterq̃ modus nc̃itatis p̃t vno mō attendi inter res determī-
tas et sic p̃tinet ad sciām demonstratiuā Alio mō inter intē-
tiones cōes et sic p̃tinet ad dyalecticū vt cū d̃z hō est risibilis
ergo animal est risibile vel p̃t attendi necessitas p̃ntie ex habi-
tudine illaz rez determinataz. put si aīal includit̃ in boie et
sic p̃tinet ad p̃hicū Alio mō ex cōmuni habitudine intencio-
nū sc̃z speciei ad genus rōne cui⁹ om̃e qd̃ p̃dicat̃ de sp̃e p̃dica-
tur de genere et sic causa silogismū dyalecticū. tamē est eadez
nc̃itas que explicat̃ in vtroq̃ mō. sed in primo mō determī-
te et sc̃do mō cōfuse q̃ non solū inter boiem et aīal sed etiam
in multis alijs rep̃itur habitudō sp̃ei ad genus Differt tamen
necessariū et necesse et nc̃ario quia necessariū d̃t immutabili-
tatē noīaliter ideo est mod⁹ noīalis et determinat p̃pōem no-
minaliter acceptā Alia p̃o immutabilitatē dicūt verbaliter q̃
lterz differūt quia nc̃e cōiter addit̃ huic verbo est vt socratez

currere est necē. aliter pō addit alijs pōbis vt socrates currit
necessario. Cōtingēs pō in cōi dī omīe illud qđ est possibile
esse et hoc mō cōuertit cū possibili et diuidit p cōtingēs necē-
riū et nō necēariū. Cōtingēs necessariū est illd qđ est et nō pō
nō esse vt hōiem esse aīal de quo dōm est sicut de necessario.
Cōtingēs ad vtrūlibet est qđ pōt esse 7 nō esse vt hōiem sedere
aīal currere. et tale dī cōtingēs ad vtrūlibet Eo qđ se habz ad
vtrūq; oppositorū qđ itez diuidit p cōtingens natū: cōtingens
raz et cōtingēs infinitū Cōtingēs natū est qđ magis pōt esse
qđ nō esse vt hōiem canescere in senectute 7 dī cōtingēs natūz
qđ naturalē hz habitudinē ad esse Sed cōtingens raz est qđ
magis pōt nō esse qđ esse vt hōiem canescere in iuēture qđ dī
raz quia raro euēit. Cōtingēs infinitū est qđ pōt equalr esse
et nō esse vt hōiem cras currere: et dī infinitū qđ nō est deter-
minatū ad aliquā pte dīdictōis sed p suā cām determinat ad
vnū Et qñq; dī cōtingens ad vtrūlibet p pte dictū. qđ se habz
equalr ad vtrūlibet dīdictorū. scz ad esse et ad non esse Hec
aut diuisio non est diuisio generis in suas spēs sed est analogi
in sua analogata qđ diuisum fm prius et posteri⁹ dī de mem-
bris diuisidentib⁹ Et sīlī dōm est de pcedētib⁹ diuisionibus.

Irea pdicta qrit de hoc sophismate oīs hō de necē-
tate est aīal Probatio hec pō hō est aīal est pā ergo
īpā modificata mō necessitat⁹ erit pā ergo īpā est pā.
Cōtra oīs hō necēario est aīal. socrates est hō ergo socrates ne-
cessario est aīal ergo socrates necēario est sed hec est falsa ergo
illa ex qua sequit Solō prima est pā simplr Ad improbat⁹
onē dī qđ ibi est fallacia a fm qđ ad simplr qđ cū dī socrates
necessario est aīal ibi copulat esse cēntiale qđ est cē fm qđ. sz
cū dī socrates de necēitate est ibi copulat cē actuale qđ est esse
simplr respectu īpius esse cēntialis.

Verit de hoc sophismate ania antechristi necēario
erit. pbatio Aīa antechristi erit supposito qđ ipse
sit futur⁹ et qñ erit necēario erit ergo pā ē pā Cō-
tra aīa antixpi necēario erit ergo aīa; antixpi cē est
necessariū qđ est falsum qm antixpm esse est cōtingēs quare 7
aīam eius Solō prima est falsa et tenet improbatio Sed p-
batio peccat fm qđ ad simplr qđ cū dī aīa antixpi quādo erit

necario erit ibi ponit necariū ex suppositōe qđ est necariū fm
qd et cū inferit g aia antcipi necario erit ponit necitas abso-
luta et simpliciter Ideo pelusso nō seqđ sicut nō seqđ socrates
dū sedet necario sedet g socrates necessario sedet sed arguit a
fm qđ ad simplicitē Si tū in sophismate necario diceret ne-
cessitatē ex suppositōe sic qđ eēt sensus aia antcipi dū erit ne-
cessario erit sophisma possit eē vez. Et qđ analogū p se posito
tū p principaliori suo significato accipit Jō necessario ibi dē
necessitatē simplr. similis si necario determinaret pđicatū f3 se
Ita qđ eēt sensus aia antcipi necessario erit. i. erit ens necessa-
riū sophisma posset esse vez. sed qđ necessario de vi sermonis
bz determinare pđem et nō pđicatū fm se Jō de illo se nsu nō
est curādū Ad vidēdū at qđliter dicti modi determinēt pđem
oiois qđā dāt regule Pria est ptingēs et possibile ampliant
pđem oiois ad pñs et futurū Rō est qđ vtrūq; illoz dē cō-
positōem et posnam vel possibilitatē qđ posna se extēdit ad pre-
sens et futurū et nō ad pteritū qđ ad pteritū nulla est posna Ex
ista regula sequit qđ ptingēs et possibile ampliāt subiectū ppo-
sitiōis ad standū p suppositis pñrib⁹ et futuris eo qđ ampliata cō-
positōe similiter extrēa cōpōis ampliant Et qđ dicti mōi am-
pliāt pđem ad pñs et ad futurū Ideo ampliāt subiectū si sit
āplabile ad supposita pñcia et futū Scda regula necariū am-
pliat pđez ad oē tps affl. atie et impossibile ad oē tps negatiue
Rō ē qđ necariū dē qđ ē sp ens et impossibile qđ ē sp nō ens Sz
p h qđ dē sp designt oē tps Jō cū dē sp ens pōit oē tps affira-
tiue. et cū hoc dē sp nō ens ponit oē tps negatiue Ex isto sequit
qđ necessariū et impossibile ampliāt extrēa ppositiōis ad standum
pro omni tempore et ex consequenti ampliant ad supposita
cuiuslibet temporis eo qđ ampliant a cōpositione similis ama-
pliant extrēma compositionis. vt cum dicitur omnis homo
necario est animal ibi homo et animal ampliātur ad pñs
pteritū et futurū Ex dictis regulis sequitur qđ contingens
necarium et impossibile differunt et diuersis rationib⁹ am-
pliant cōpositōem ppositionis quia ptingens ampliāt gra-
tia potēcialitatis et imperfectiōis quam importat Necariū
vero ratione actualitat⁹ quam dicit inquantū est semper ens.
Impossibile vero ratione priuationis potēcialitatis et etiam

actualitatis quam importat. Nam impossibile primo negat
 potestatem scdo vero actum qui presupponit possibilitatem. Ideo
 impossibile opponitur tam possibili q̃ necessario. Scdo se-
 quitur q̃ predicti modi sunt dictiones syncategorematicae.
 Ratio est quia determinat compositionem ampliando ipsam ut
 dictum est. Ideo sunt dispositiones predicati inquantum predi-
 catum est. Duplices enim sunt dispositiones subiecti aut pre-
 dicati quia subiectum et predicatum vltio modo sumuntur pro illo
 quod est subiectum et pro illo qd est predicatum. Alio mo p sub-
 iecto inquantum subiectum et p predicato inquantum predicatum Ita q̃da
 sunt dispoēs subiecti et predicati fm id qd sunt. Aliæ s̃ dispo-
 sitiones subiecti et predicati fm rōem subiecti et predicati ut cū di-
 citur omnis equus albus necessario currit velociter: ibi alb⁹
 et velociter sunt dispositiones illius quod est subiectum et illius
 quod est predicatum et tales non sunt syncategoremata neq̃
 denominat compositionem non enim dicitur propositio alba vel ve-
 lox, sed omnis et necessario sunt dispositiones respectiue sc̃ sub-
 iecti inquantum subiectum et predicati inquantum predicatum. Ideo
 sunt dispositiones syncategorematicae et tales denominant p-
 pōem a pte subiecti cū ab eis dicat̃ propositio vltis particularis
 infinita vel singularis sed dispositiones predicati inquantum pre-
 dicatum denominat ipsam a parte qualitatis cū ab ip̃is dica-
 tur propositio affirmatiua vel negatiua, modal⁹ vel d̃ inesse quia
 affirmatōe predicati dicitur affirmatiua, et negatōe ei⁹ d̃ nega-
 gatiua et a mō determinate compōem propositiōis d̃ modalis
 et a sola inherētia predicati cū subiecto d̃ ppo de inesse. Et cir-
 ca pueriōes dictarū propositiōnū sunt ponēde quedā regle. Pri-
 ma regula est ois propositio de necessario et de possibili, et ois
 de contingenti necessario et de contingenti de possibili tam affir-
 matiuēq̃ negatiuē debent eodem modo conuerti sicut ille d̃
 inesse sc̃ vltis negatiua et p̃clat̃ affirmatiua simplr̃ vltis affirmatiua
 simplr̃ nō sed per accidens et particularis negatiua non pōt
 conuerti in terminis. Tamen est intelligendum q̃ predictae po-
 sitiones non conuertuntur scdm se sed totas eo q̃ in moda-
 libus semper modus predicatur sed conuertuntur quo ad dic-
 tum faciēdo de subiecto dicti predicatum et contra ut nullū
 hominem esse lapideum est necesse ergo nullum lapidem eē ho-
 minem est necesse. Alia regula est q̃ omnes propositiōes

de ptingenti nō necessario tā affirmatiue q̃ negatiue pnt. puerit
in oppositā qualitatē rō est qz tales pposēs ptingētes sicut pnt
esse ita pnt nō esse vt si ptingit oēm hōiem eē albū etiā cōtinu
git nullū hōiem eē albū et hoc est cōuertere in oppositā q̃litatē
tem qū ad affirmatiuā vel negatiuā sequit alia oppositē q̃litatē
tis Tamē differēter fit ista cōuersio s̃m diuersos modos cō
tingētis qz ppo de ptingenti infinito puerit in aliā de eadem
ptingenti Sed illa de ptingenti nato puerit in vnā de ptingenti
raro et ecōuerso de ptingenti raro in ptingēs natū vt cōtingit
aliquē hōiem canescere in senectute ergo ptingit aliquē hōie;
nō canescere in senectute Alia regula est pposēs de ptingenti
nō nccario affirmatiue s̃līr cōuertunt in terminis sicut ille de
inesse: negatiue pō nō qz vlis negatiua nō puerit simplr eo qz
ad vlem affirmatiuā sequit vlis negatiua puerit illā in op
positā qualitatē et si ista negatiua puerit simplr in vlem nega
tiuā itez ad illā negatiuā sequit vlis affirmatiua s̃m oppositā
qualitatē ergo de primo ad vltimū ad vlem affirmatiuā seque
ret vlis affirmatiua et sic argueret a nō distributo ad distribu
tū sed pticularis negatiua de tali ptingenti cōuertit simplr qz
ēqualemt pticulari affirmatiue q̃ puerit simplr. Alia regula ē
pposēs de impossibili debēt eodē mō puerit sicut ille de necce
sario cū qbus sunt ēquales.

Ira pdicta qrit de isto sophismate si socrates nccā
rio est mortalis nccario ē immortal pbatio si socrates
ē mortal: socrates nccario ē aliq̃lis. z si socrates nccā
rio ē aliq̃lis socrates nccario ē immortalis ergo de prio ad vlti
mū si socrates nccario est mortal: socrates nccario: est immor
talis Cōtra ibi sequit oppositū ad oppositū ergo locutio est
impossibilis Solo aīe illi pditionalis est duplex: scz socra
tes nccario est mortalis qz bec dictio necessario vno mō p̃t de
terminare pposēm et tūc est sensus bec ppo socrates est mortal
est nccaria Alio mō p̃t determinare p̃dicatū et h̃ duplr. Vno
mō p̃t determinare p̃dicatū ex pte aptitudinis quā importat: sic
est sensus socrates b; nccariā ba bitudinē vel aptitudinē ad
mori Alio mō p̃t determinare p̃dicatū rōe actus ad quē dī
ct aptitudinē et sic est sensus socrates b; aptitudinē vt nccā
rio moriat In duobus primis sensibus aīe p̃lme pditionalis

est impossibile et sequit̃. p̃ns Itē illis duob⁹ mōis sophisma
est vñ et nō sequit̃ oppositū ad oppositū sed sequit̃ vna p̃
dictōis ad aīas q̃ includit ambas simul. Sed in tertio sensu
aīas est vñ et non sequit̃ p̃ns Itē sophisma est falsū et tenet
improbatio Ad pbatōem dī q̃ nō seq̃t socrates necario ē im
mortalis ergo necario ē aliq̃lis q̃ nō sequit̃ socrates mouet̃
de necitate ergo socrates necario ē aliq̃lis et sic est ibi fallacia
a fin q̃d ad simplr.

Item posito casu q̃ sint tres aīe que sp̃ maneāt iu
ste et creet̃ vna iniusta tūc querit̃ d̃ hoc sophisma
te oīs aīa necario est iusta pbatio hec aīa necario
est iusta et ista et illa et nō it̃ plures q̃ illa q̃ cras
erit nondū ē ergo oīs aīa necario est iusta. Cōtra oīs aīa est
iusta hec p̃pō cras erit falsa q̃ appposito mō necitat̃ ē flā. So
lutio p̃ua ē duplex q̃ vno mō p̃t intelligi cū restrictōe subiecti
ad p̃ntes aīas vt sit sensus oīs aīa q̃ nūc ē necario ē iustat̃ sic
est p̃a Alio mō p̃t intelligi sine restrictōe subiecti et sic ē falsa
vt p̃; p̃ improbatōē itelligēdo tū q̃ necario determinet̃ p̃pōem.
Ex p̃dict̃ p̃nt cogsci sensus p̃positionū in q̃b⁹ dicti modi po
nunt̃ q̃ dictū ē q̃lis illi modi p̃nt ampliāre cōpōem et p̃ h̃ vai
riare sensū p̃positionū de inesse Tū circa h̃ notāde s̃ q̃dā re
gule P̃ua ē q̃scūq̃ due terminatōes cōpositōis pōnūt in eadē
locutōe duplex ē locutio eo q̃ vna p̃cē determinatio alterius
vel cōtra vt socrates nō currit necario ista ē duplex eo q̃ hec
gatio p̃t determinare necitatē vel necitas p̃t cadere sup̃ negatio
nē vt p̃; de ista socrates n̄ currit contingēter Scda regla q̃
cūcūq̃ illa dictio necario ponit̃ in dīte alicui⁹ p̃ditional̃ dus
plex ē oīo vt si socrates currit necario mouet̃ eo q̃ p̃t dicere
necitatē p̃ne et tūc sensus ē si socrates currit necario sequit̃ q̃
mouet̃. vel p̃t dicere necessitatē p̃pōis q̃ est p̃ns et tūc sensus ē
si socrates currit hec p̃pō ē necaria socrates mouet̃ q̃d ē flm̃.
Alia regula ē quotiēscūq̃ hec dictio necario ponit̃ in p̃posi
tione distīctiuā Duorū immediatōrū vel dīctoriorū duplex ē
oīo eo q̃ p̃t dicere necitatē distīctiuorū vel necessitatē partīū
distīctiuarū vt socrates currit necario cras curret vel nō cura
ret Alia regula ē quotiēscūq̃ hoc p̃bū contingit adiungit̃ ter
minis accidentalibus duplex est oīo eo q̃ p̃t dicere cōtingē
tiā p̃dicat̃et non subiecti vel p̃t dicere contingentiā vtriusq̃

¶ **De officio albi contingit currere** si dicat contingit albi predicari in sensu suo est omne quod est album contingit currere. si autem dicat contingit currere utriusque sensus est omne quod contingit esse album contingit currere et sic implicatur modus ad subiectum. Ideo distinguit aristoteles in primo libro priorum omne b contingit esse a quia uno modo sensus est omne quod est b contingit esse a. Alio modo sensus est omne quod contingit esse b contingit esse a et

Abito de necessario et contingenter. Consequenter dicitur de hac coniunctione an genera coniunctio non plura sunt quedam sunt genera dubitationis secundum perscrutandum ut an utrum ne et hoc genus perscrutandis comprehendit donatus sub distinctionibus. Sed omissis alijs in interrogationibus et dubitationibus de hac coniunctione an est presens intentio que eadem secundum substantiam differens tamen secundum rationem exercet tres actus qui sunt interrogare et dubitare et distinguere et secundum hoc est diversarum specierum coniunctionis quia secundum quod distinguit tunc continetur sub specie distinctionis et sub eadem secundum quod per eam interrogamus secundum autem quod per eam dubitamus continetur sub specie distinctionis dubitativa. Et inter hos actus distinguere per prius sibi convenit et per posterius est interrogativa et dubitativa quia semper distinguit sed non semper dubitat vel interrogat. Aduertendum tamen quod tripliciter contingit dubitare. Quandoque contingit dubitare de re significata per nomen siue significetur per nomen substantie siue per nomen accidentis et de huiusmodi quod sit per nomina interrogativa ut quis queque qualis quantus et quoti secundum diversitatem substantie et eorum que accidunt substantie. Quandoque etiam dubitat de actu speciali et tunc queritur de ipso per hoc interrogativum quid additum actui generali ut quid agit. Respondetur sedet dormit disputat vel legit et de his duobus modis queritur de re dubitativa per nomina. Quandoque etiam dubitamus de his que debenter actui ut de causa actus ut cuius legit que legit vel de tempore in quo sit actus ut quando curret vel in loco ubi fecit unde venit quo vadit quo transiit. Et de his queritur per adverbia localia. Et sic patet de omnibus dictis que debentur actui queruntur per adverbia. Quandoque etiam dubitamus de inherencia vel compositione actus cum substantia. Et tunc querimus per coniunctiones interrogativas per has scilicet an ne utrum

et sic patet quod contradictiones interrogatiue in hoc dis-
ferunt ab alijs quia querunt de compositioe actus cum substantia
Et hoc conuenit istis tribus an ne verum dicitur in hoc quia
hec constructio ne magis se tenet cum actu An vero et verum cum
substantia Unde ne querit de compositioe propria in quantum est for-
ma partis et modum actus. An vero et verum in quantum est forma
totius et huius modum sube cuius signum est quia illud de quo querit
non potest recipere supra se transitum alterius actus. Illa pro de quo
querunt an et verum possunt et eius causa est quia actus non transiit
nisi supra substantiam vel habens modum sube unde nihil dictum est
tu vides ne socrates currit: tamen dicis tu vides an vel verum socra-
tes currat. Alia differentia quia ne semper tenetur interrogatio
an vero et verum aliquando tenetur disiunctiue ut ego bene scio
an vel verum plato legit vel non legit. sed an et verum dicitur quod verum
non geminatur per se sed exigit secum aliam coniunctiuiam: ut tu scis
verum socrates currit vel plato. sed an per se potest geminari sine ali-
qua coniunctione ut tu scis an socrates currit an plato. De hac
autem coniunctione an talis datur regula quotiescunque an semel ponit
in ore et disiungit inter propositiones oppositas: quando pro bis ponit disi-
iungit inter propositiones immediatas et exigit veritas alterius partis disi-
iunctiue determinate propter quod solet dici quod oportet confidenter scire al-
teram partem determinate quod cum debet certificari interroganti de qua
questione debet esse magis certus quam interrogans qui scit alteram par-
tem in genere et in communi ergo oportet respondentem alteram
partem scire determinate. Causa regule est ista quo ad primam partem
quod in omni interrogatioe supponit aliquid in vltimo de quo queritur in
specialiter cum de qua disputauit supponit aliquod disputare de quo
queritur certificari in speciali quasi in hac interrogatioe scilicet tu an
socrates currat supponit aliquid compositum de quo queritur nisi de alte-
ra tamen parte propositionis querit determinate de qua vult certificari
quod de illa est dubitatio que supponit per interrogatioem aliquid
commune ad illam sed nihil est compositum a parte contradictionis nisi con-
iunctum disiunctum ad ambas partes propositionis quod supponit indiunctum inter po-
tes propositionis scilicet si non est nisi per hanc coniunctionem an si per coniunctionem an disi-
iungit inter partes propositionis si per si modo scilicet ponit disiungit inter dicta pro-
positiones oppositas unde si coniunctio est interrogatioem rationi interrogatioem adiu-
cte disiunctioem quando disiungit vni parti propositionis datur intelligere alteram
partem quod de qua dubitat de vno oppositorum dubitat de reliquo scilicet sic non

ē de dictionib⁹ difficultatib⁹ tñ ⁊ si interrogat⁹ vt n̄hīl ē dñi
vel socrates currit quia deficit alter⁹ extrinsec⁹ ⁊ tñ bñ dicim⁹
tu scis an socrates currit Scda p̄a regle p̄z scz qñ bis ponit
distinguit inter dicta qz om̄e illud querit p̄ interrogatōem et
solū illud quo in responsione dato questio terminat sed ostēd
so vtolibet enunciabiliū d̄ qbus formatur questio terminat
ip̄a questio ergo indifferēter querit hoc vel illud ergo hec di
ctio an distinguit inter ea de quibus queritur sed hec sunt di
cta immediata ergo scda vera. Unde notandū q̄ regula gñā
liter est vera quādo hec conclusio an p̄ponit termino cui adijū
giur sed quādo p̄ponit termino cōi determinato p̄ signū
vniuersale distinguit inter cōtradictoria solū, determinata autē
signo p̄iculari vel posito sine signo inter sub dictione oppo
sita; Quid⁹ at alijs mōis distinguit int̄ dictione ē em̄ sens⁹ tu scz
an ois bō currat i. tu scz oēm hoīem currere v̄ si currere. bui⁹
at tu scz ois bō an currat: sensus ē tu scz oēm hoīez currere vel
n̄ currere sic oēm hoīez currere vel n̄ currere sic tu scis an ali
q̄s dormit: sensus ē tu scis aliquē hoīem dormire vel aliquem
hoīez nō dormire sed bui⁹ tu scis aliq̄s bō an dormit: sensus
est tu scis aliquē hoīem dormire vel aliquē hoīem nō dormire
in termino at discreto nō differt siue p̄ponat siue postponat
et causa est virtus negatōis intellectiue in hac dictione an me
diante natura diffinitōis vnde eodē mō valet argumentū a su
perio: ad inferius cū hac conclusiōe an sicut cū negatōe

Itē p̄dicta queritur de hoc sup̄bilitate tu scis
an om̄is bō sit socrates an differat ab eo p̄bat⁹
tu scis an plato sit socrates an differat ab eo ⁊ sic
de alijs ergo p̄a. Contra tu scis an om̄is bō sit so
crates an differat ab eo ergo scis oēm hoīem esse socratem v̄
oēm hoīem differre a socrate quoz vtrūq̄ est falsum. Solo
p̄ia ē falsa simplr et p̄batio peccat p̄z dñs ab insufficienti idu
ctōe qz in hac p̄positione tu scis an ois homo sit socrates an
differt ab eo Est duplex vnitas quia in vna parte diffinitio
nis est vna distributio et in alia parte altera vnde sensus est
tu scis an ois homo sit socrates an ois bō differat ab illo sed
n̄ sumū oēs singlares harū distributionū duarū i ip̄a p̄batōe
qz p̄ter illas q̄s sumit deberet sūere illas tu scz an socrates sit
socrates: oēs bō differat ab eo ⁊ scz an plato sit socrates et an ois

bō differat ab illo et hec disiunctio ē falsa qz vtrāq; pō est falsa
et sū oēs alie que relinquunt et hoc mō deberet sumere oēs
pres prime distributōis scōa distributōe integra manēte z et
ecōuerso deberet sumere oēs pres distributōis Ita q; pōa dī
stributio maneat integra vt tu scis an oīs bō sit socrates an
socrates differat et sic de alijs. Alio mō debēt accipere pres scz
accipiēdo oēs singulares vni⁹ cū oib⁹ singularib⁹ alteri⁹ vt tu
scis an plato sit socrates an socrates differat an plato differat
a socrate zcōs. sed oīm hāz nullam accipit et sic pcedit ab in
sufficiēti inductōe et sic peccat fm pōis Itē etiā an semel posi
ta disiūgit dictorie opposita vt satis patet.

Et hac coniūctōe vel que nō significat ppatōem fm pē
us et posteri⁹ sed tñ ppatōem rez simul existētiām
disiūgēdo aliq; duo respectu alicui⁹ terti⁹ vt hec coniū
ctio vel ponit ista disiuncta simul eē et indifferēter differēter se
habet ad vtrūq; Sed illō respectu cui⁹ est disiunctio nō ponit
simul esse in eis vt cū socrates vel plato currit socrates z pla
to simul ponunt inter se eē. non tñ simul ponūt sub cursu. Et
sic d; intelligi dictū Boetij cū dī q; h sapiat coniūctio disiunctia
qz ea q; disiūgit nō pmitit simul eē Et sū diffinitio pūciā
cū dī disiunctiue coniūctōes sū q; quib⁹ dēōes coniūgāt. sensus tñ
disiūgūt et alterā qdē rem esse sign. ficāt alterā pō non esse Et
sic p; q; coniūctio disiunctiua significat res simul esse sed disiū
git eas respectu terti⁹ Et pōit qñq; disiunctiue p;re vt qñ dis
iūgit inter ea q; simul nō pnt esse pā vt socrates currit vel non
currit Aliqñ sub disiunctōe vt qñ disiūgit inter ea q; simul be
ne pnt esse pā vt socrates vel plato currit. Ideo aliq; ponunt
hāc regulā qñ hec coniūctio vel semel ponit in oīone tunc ad ve
ritatē ei⁹ exigit et sufficit veritas alteri⁹ p;is indeterminate vt
socrates currit vel nō currit: qñ pō bis ponit exigitur p altera
pte determinata p;itas ad h q; ipā sit vera vt vel fortes currit
vel plato Un nō valet argumētū ab ipā semel posita ad ipā
bis posita non em sequit tu scis eē aspera eē paria vel impa
ria ergo tu scis aspera vel eē paria vel eē imparia. Un notan
dū est q; iste tres disiunctiue coniūctōes vel ve et aut dñt a pōl
ctis trib⁹ scz an ne vtrū Primo in hoc q; ipē sunt disiunctiue
pñ z nō interrogatiue Aliē pō tres scz an ne et vtrū sūt disiū

et iue et interrogat iue ut in pcedenti capitulo patuit Sedo iste
vel ve et aut nō pnt esse mediū p qd act⁹ vn⁹ posset trāfire sup
aliū actū sicut est in alijs trib⁹ ut nihil est dictū scis vel socra
tes currit scz ā socrates ē. ut act⁹ sciēdi itelligat trāfire s h q
dico socratē ēre sic bñ dī. tu scz an socrates currat. tu scz so
cratē ēre tñ ēre tu scz vtrū socrates currat z petas ēt nesocra
tes Dīr āt vel ab hac diūctōe aut qz lōdīūgit res q mouēt in
tellectū speculatiūū vl⁹ quālibet aliā p⁹utē postriūā tm et si moti
uam vel ab effectu vel appetitu sed put est cōg⁹citua tm Sed
hec diūctio aut diūgit res motiuas intellectus p⁹actici vel
spūs effectus vel res motiuas appetit⁹ sensibils. Item hec
diūctio ve differt ab alijs duab⁹ scz vel et, aut qz est diūctio
diūctiua enc⁹etica vel vero z aut non sunt encletice Encletice
em solū in tribus inuenit diūctionib⁹ que sunt qz ve ne. Et
dicunt encletice qz abs⁹rahūt vel acūt accentū pcedēis dicti
onis quo ad vltimā syllabā ut putasne dicet ve amabitqz Et
iō sp⁹ sequunt⁹ primā dcoem illius clausule in qua ponūt et iō
a donato sub diūctiue dicunt.

Ira pdicta qrit de h⁹ sophismate qdqd est vel nō est
pbatio qdqd est est. illa est vera et vnz p⁹ distingui a
quolibet alio p⁹. ergo p⁹ia est p⁹a Cōtra qdqd est vel
nō est est sed cesar est vel nō est ergo cesar est Solo p⁹ia est
duplex ex eo q p⁹ eē diuisa et sic est sensus qdqd est est vel qd
quid nō est ē Et sic ē p⁹a qz p altera pte est vera et sic est diū
iunctiua vel p⁹ esse cōposita et sic est sensus qdqd est vel nō ē
est: ita q tā illud qd est qz qd nō est Et sic est falsa et cathego
rica vñ est ibi fallacia diuisionis ppositōis qz pposita est falla.

Verit⁹ de hoc sophismate ois p⁹o vel eius p⁹radi
ctoria est p⁹a pbatio hec p⁹o socrates currit vel ei⁹
p⁹dictoria est p⁹a rēss⁹ ergo p⁹ia est p⁹a Cōtra ois p⁹
positio rē. g ois p⁹o est p⁹a vel p⁹dictoria cuiuslibet
p⁹ois est p⁹a sed nō ois p⁹o est p⁹a ergo p⁹dictoria cuiuslibet ē
p⁹a qd est flū ergo p⁹ia est falsa Solo p⁹ia duplex est ex eo q
illa diūctio diūctiua p⁹ diūgere int⁹ t⁹mos vel inter p⁹oes si it
p⁹positōes sic est falsa ut pbat et diūctio icludit diūctōez p⁹
us facta p quālibet p⁹oe et idē scz quēlibet p⁹o insert⁹ p h⁹ re a
latiūū eius vel p⁹ diūungere terminos et sic est vera ut pbat
et sic distributio icludit diūiunctōem et ita distribuit primāz
partē solū diūiunctōis p supposit⁹ in p⁹atōe ad aliā scz p alte

ra pte fm quālibet dīctoriā sed p d est vni⁹ ptls dīctōis si-
cut arestoreles sumit eā in pīarmenlas et tūc boerelatū ei⁹ re-
fert ad alterā ptē dīctōis ei rñdētē reddēdo singla singulis qz
totū sub dīiunctōe cadit. Sequē de hac pīunctōe coplatia et

Seco de hac pīunctōe r īiūctiua vel Sequitur d
hac pīunctiōe et copulatiā q dī copulatiua non qz
significet copulatōem sed qz feat ppatōem que est
sīl vel fm simulatē et ad illā simulatē sequit copu-

latiō scz ad hoc qd dico nō cū alio. sequit exclusiō vñ cū dico
socrates et plato sunt albi bec pīunctiō et dī simulatē vñ
tatem eoz in albedine et ideo copulat istas in albedine. non
tamē dī simulatē in tpe qz sic ista eēt falsa Adā et Hōe fue-
runt duo hōies qz nō fuerūt in eodē tpe et tamē bñ dī currit
heri et currit hodie et cras curret q cursus nō sunt in eodem
tpe. sed pīoz p se dī simulatē pluriū subiectoz in vno accīte
qntū est eē vel pluriū accidētū in vno subiecto vt socrates et
plato sīz albi socrates sedet idē disputat Un notādum ē q
vñū dī mltiplr qz qdā ē vñū ex matia r foīa vt hō ē pposit⁹
ex corpe r aīa Alio⁹ ē vñū pīuatiōe vt lineā supīicies tps r
qōlibet pīuatiū Tercio⁹ ē vñū in scīsiōe vt in arbore ex ramo
vñū arbor et ex trūco alteri⁹ arbor fit vñū ī scīsiōe Quarto
ex pīuatiōe sicut sīz duo corpa inter q nō est mediū sicut dīa-
git⁹ cōtīgnat dīgitō qz nīl est in medio Quinto⁹ collectōne
vt ex carne osse fit vñū frū qd n ē oīno caro nec oīno os sīc
sīz neruī r cartīlagies Sexto aggregatōe vt acerū lapidū r h
vltiō mō h pīūctō r fac vnitatē r alijs pīdictī mōis Et sic fmī
n⁹ copulat⁹ ē vñū aggregatōe Dec ar vñio qvīs sit simplr pīū-
ctō r tñ diuersificat qz aliqñ oppōit vnitati vt hō ē corpe⁹ r aīa
r totū copulatū fac vñū vnitātē suppositi Jō pī supōere pbo
singlar nūerī vt aīa rōal r caro ē vñū bō Aliqñ tenet copulatiōe
pīle r tūc solū copulat diuersa p se hītia dīaz r pueniētīa re-
spcū alīc⁹ r qz bec pīūctiō r eqīr respīc vtrūqz extrēoz illa de
cā qñcūqz pōit vni extrēoz ncē ē spāz gēiari r pponi alteri
extrēo vt eqīliter se habeat ad vtrūqz ne magīse habeat ad id
cui pōit r tūc totū copulatū fac vñū aggregatōe pōit mlti-
tudīnē simplr Jō solū supōit pbo plāl nūerī vt socrates r plō
currūt Jīē nota qz bec pīūctiō r licet debeat copulare diuer-
sa nō tñ qīlibet qz nō copulat adīectiū īstātiō nec ecōuerso

ut bō alb⁹ currit. ppter h q de se dī aliquā copulatiōez vī affo-
ciatōem aliquoz. de aliqū vī equaliter se hz ad utrūq. Et sic
se hīc eqūlter ad utrūq. extremoz est cā oīs pīuctōis copulati-
ōe nīfī sit enclētica. de pīo et p se hec pīuctiō et copulat duas
subas vni actui vel duos act⁹ vni sube vt socrates et plato
sunt albi vel bō legit et idē disputat vī qūis puenienti⁹ hec
pīuctiō et copulet diuersa supposita et diuersa significata de
pari se hūtia vt bō et equ⁹ currūt pāt tñ copulare diuersa sub-
iecta cū vnitāte fcatōis vt bō et bō currūt qz in termīs cōtibus
plurale gemiat suū singulare sed bñ dī bōes sunt ergo bene
dī bō et bō sunt Irē talia sunt subiecta qualia pmitrūt ab eo
rū pīdicatis sed cū dī bō et bō currūt pīdicatū exigit q ille ter-
min⁹ bō teneat p diuersis: sed si teneat p diuersis bene dicūt
bomo et homo currūt.

Ira pīdicta querit de hoc sophismate omne non
aiā qd et socrates sunt duo nō est socrates. pbatō
hoc nō aiā qd et socrates sunt duo nō est socrates
dēmōstrato ligno illd nō aiā qd et socrates sūt duo
nō est socrates dēmōstrato lapide rēis. ergo omne nō aiā qd
et socrates sunt duo nō est socrates. Cōtra omne non aiā rē.
ergo omne aliud q aiā qd et socrates sunt duo nō est socrates
locus a pueribili qz nō aiā et aliud q aiā equipollēt sed so-
crates est aliud q aiā qd et socrates sunt duo ergo socrates
nō est socrates in quarto prime. Sōlo prima simpliciter est
vera et improbatio nō valet nec est silogismus quē facit s; pa-
ralogismus qz maior et minor sunt duplices quia hec pposi-
tiō que erat maior scz omne aliud q aiā qd et socrates sunt
duo non est socrates ē duplex eo q hoc relatiuū qd pī refer-
re hūc terminū aliud vel hūc terminū aiā. Si autē refert illuz
terminū aliud sic maior est fa et sensus est omne aiā aliud ab
animali qd scz animal ab aiā et socrates sunt duo nō est so-
crates et hoc est vez. nihil aliud est ab animalī nīfī lapis lignuz
et sic de alijs īnāiata oīa quoz nullū est socrates. Si autē qd
refert istū terminū aiā sic maior est falsa et est sensus omne ali-
ud q aiā qd scz aiā et socrates sunt duo nō est socrates: hoc
autē est falsū qz socrates nō facit nūez secū sed oīs alij hoīes
faciūt nūez cū socrate et alia aiā et ita socrates est aliud a

quolibet aiali fariēte nūez cū socrate Et sic pprehēdit in hac
distributōe oē aliō q̄ aial qđ scz aial zc. Un̄ h̄ mō maior dicit
q̄ socrates nō est socrates. ecōuerso aut̄ dōm est de minori q̄
si h̄ relatiuū ref. rat hūc terminū aialis scđā ē et hoc posita t̄o
li positōe q̄ sint tm̄ duo aialia scz socrates z capra et aliō sup
ponit p socrate et capra sic minor ē falsa qz tūc dī q̄ socrates
est aliō ab istis duob⁹ scz a socrate et platone vel aial qđ ē bō
et vt meli⁹ pateat falsitas maioris in scđo sensu pōat q̄ socra
tes sit et nullū aliō aial sit q̄ plato z vn⁹ equus tūc nullū aial
est qđ fariat nūez cū socrate nisi plato et ille equ⁹. z socrates
aliud ē ab his duob⁹ et sic est falsa oē aliō aial q̄ illa duo aia
lia que scz aialia fariūt nūez cū socrate nō est socrates.

Terit de h̄ sopbismare oē enūtiabile differt ab ali
quo et suū oppositū ē t̄ cōponibile illi. pbatio hoc
enūtiabile socratē ē differt ab aliquo et suū oppo
sitū est cōponibile illi qz differt ab hoc enūtiabile
equū currere et suū oppositū scz socratē nō ē est cōponibile
illi qz p̄ stare cū eo simul em̄ p̄t ēē p̄a hec duo enūtiabilia
scz socratē nō ēē et equū currere illō enūtiabile h̄ em̄ currere
differt ab aliquo et suū oppositū est cōponibile illi z c̄is. ḡ pri
ma p̄a Cōtra hec ē vna copulatio cui⁹ vtraq; p̄s ē falsa ergo
īpa falsa Solo p̄ia est falsa et pbatio peccat p̄m figurā dcōi
bus a plurib⁹ determinat⁹ ad vnā determinatā rōe hui⁹ termi
ni aliquo Et etiā est ibi acc̄s p̄ quandā regulā in distributio
nib⁹ habita qz q̄uis hec distributio oē enūtiabile p̄m se p̄uer
tibiliter sequat⁹ ad suas p̄tes singulares oēs tamen r̄tes scđz
q̄ sunt sub hoc p̄dicato differt ab aliquo sic nō sequit⁹ ad illas
sed est ibi accidens.

Quētes cōiter q̄ hec dcō nisi p̄rie z p̄ se tenetur
p̄secutie z h̄ exceptie Iō circa ipaz dcōez nisi p̄rio
q̄rit vtz hec dcō nisi possit teneri exceptie vel nō.
Scđo q̄rit vtz hec dcō nisi et hec dcō si nō eq̄pol
lent adinuicē en; hec dcō nisi cōponat⁹ ex si et non.

Tertio querit quorū ḡna instatiua et q̄liter differat in ḡne
Quarto q̄re pot⁹ ex hoc aduerbio nō p̄ p̄pōez fiat dcō instā
tia que est dcō exceptia q̄ alia dcō instatiua alteri⁹ ḡnis Qui
to q̄rit q̄re hec dcō nisi p̄m q̄ est p̄secutia vlr̄ semp dī adiungi

Pro substantiæ modi Circa primum obijet qd aliqui tenet excepti-
onem in substantia aliquam sit in toto et parte aliquam sit in substantia in parte ut cum
dicitur omnis homo currit socrates non currit vel quidam homo non currit. Dic-
endum sit in substantia in parte et toto Sed posito quod socrates currat et ni-
hil aliud hec est vera nullus homo currit nisi socrates sed ibi est instā-
tia extrahendo vel extramittendo partem a toto nisi per deum et excepti-
onem ergo hec dictio nisi in predicta oratione tenet exceptiue Item ad idem
cum dicitur nullus homo currit nisi ille unus Hec est impropria si hec
dictio nisi tenet exceptiue tunc est impropria sed erit falsa si hec dictio
nisi si tenet consecutiue sed tenet consecutiue vel exceptiue si tenet ex-
ceptiue Item ad idem prima est duplex quia quidam est prima simpliciter ut si homo
currit alius currit Alia est prima ut nunc ut si veneris ad me dabo
tibi ecclesiam Sed ex nulla illarum inferitur prius vel antius quia ex prima
prima non sequitur si homo currit quod est antius nec sequitur alius currit quod est
prius. et ex alia prima que est prima ut nunc non sequitur ergo venies mecum
quod est antius ergo tibi dabo ecclesiam quod est prius ergo ex nulla sequitur
antius vel prius Sed cum dicitur nullus homo nisi socrates ex hac
bene sequitur ergo hec dictio nisi non tenet ibi consecutiue sed te-
net exceptiue quod concedimus dicentes quod nisi aliqui tenet excepti-
ue ut in predictis orationibus et consimilibus et non simpliciter tenet con-
secutiue Sed et hec dictio nisi componitur ex si et non sed nec si
nec non sunt dictiones exceptiue nec habent naturam exceptio-
nis ergo dictio nisi non habet naturam exceptionis cum compo-
situm non habeat aliquam naturam nisi a suis componētibz ergo
nisi nunquam tenet exceptiue sed exceptiue vel consecutiue ergo tene-
tur consecutiue Item omnis dictio exceptiua dicitur habitudine parti-
um ad totum sed nulla enūciatio dicitur habitudine prius ad totum
ergo nulla conūctio est exceptiua in secundo secundo ergo hec dictio
nisi non est exceptiua sed est exceptiua vel consecutiua ergo est
consecutiua Et dicendum sicut prius quod hec dictio nisi aliquan-
do tenet exceptiue aliquando consecutiue Ad illud autem quod
objicit in contrarium Dicendum quod sicut obijcit hec dictio nisi
componitur ex non et si sed hoc aduerbium non semper fert instan-
tiam cui adiungitur cum semper contradicat ei ergo est dictio instā-
tiua et fert instantiam aliquando in toto aliquando in parte sicut di-
ximus prius sed per compositionem trahitur ad instantiam que
est in parte extrahendo partem a toto et hoc sufficit ad dictionem
exceptiuam ut nullus homo currit nisi socrates et ideo hec di-

orio nisi aliquādo tenetur exceptiue et aliquādo consecutiue,
 Et sic patet q̄ q̄ntis hoc aduerbium non non sit dictio exco-
 ceptiua habet tamē naturam instantiuam que natura instanti-
 ua per compositionē contrahitur ad instantiuam dictionum
 exceptiuarū in hac dictione nisi Ad scdm q̄ obijciatur in con-
 trarium dicēdi q̄ non silogizat in secunda secunde s̄ potius pa-
 ralogizat quia minor paralogismi predicti est duplex scilicet hec
 nulla cōiunctio dicit habitudinem partis ad totum eo q̄ que
 dam sunt coniunctiones que habent in se naturam duplicem
 sicut sunt ille coniunctiones que sunt compositae ex coniuncti-
 onibus et alijs partibus orationis vt hec coniunctio qua
 propter que est composita ex hac dictione qua et p̄positione
 propter et sic intellectus eius cōstruitur ex intellectib⁹ harū
 dictionum Hec autem coniunctio nisi composita est vt di-
 ctum est ex non et si vnde habet in se naturā instantiue que
 est scdm partem et per hoc dicit habitudinem partis ad totū
 vel comparationē et sic habet in se naturam duplicem scilicet
 naturam instantiuam ratione aduerbiū ex quo componit. Un-
 de dicitur coniunctio instantiua Aliiter habet naturam conse-
 cutiuam ratione coniunctionis Unde dicitur coniunctio cō-
 secutiua et habet naturam aduersitiuam ratione consecutio-
 nis. Unde dicitur coniunctio aduersatiua Circa scdm sicut
 patet ex predictis Notandum q̄ hec dictio nisi aliquando tenetur
 exceptiue aliquando consecutiue et scdm q̄ tenetur cō-
 secutiue hec dictio nisi et hec oratio si non equipollent vt nō
 currit nisi moueatur id est non currit si nō mouetur Scdm
 autem q̄ hec dictio nisi tenetur exceptiue tunc significat ali-
 ud q̄ hec oratio si non et non significant idem cum tunc sig-
 nificet habitudinem partis ad totum vt non cū hoc sicut cū
 hec dictio exclusiua significat hoc non cum alio simul sic eodē
 uerso exceptiua significat totum non cum hoc Circa tertius
 nota q̄ trīs sunt genera instantiuarum quia sunt quedam ex-
 clusiue et sic instant excludendo. alie sunt exceptiue et ille in-
 stant excipiendo alie sunt contradictorie siue contradicentes
 et per istas sic contradicendo instantiua siue contradictoria
 Nota q̄ etiam in genere sic differunt quia exclusiue semper
 instant in toto excludendo ipsum vt solus socrates currit.

Excepſe ꝑo ſp inſtāt in ꝑte ſp extrahēdo ꝑtē a toto vt nullus
hō niſi ſocrates currit Cōtr adicōne ſine ꝑdicētes inſtāt in
diſſerēter aliqñ in toto aliqñ in ꝑte remouēdo aliqd a toto vel
a ꝑte vt qdā hō currit null⁹ hō currit oīa hō currit nullus hō
non currit Circa qrtū cū hec dictio n̄ intelligit in q̄libet dōcē
inſtātia vt in exclusiuis et excepſis dōcōib⁹ et in ꝑdicētib⁹ cū
ſit principiū oīm ip̄az ḡ ſicnt ꝑ ꝑpōem ex ea ſit dictio excepſi
ua ſic ex ea dī fieri dictio inſtātia alteri⁹ ḡtis vt exclusiua Et
dōm q̄ n̄ eſt idē mod⁹ intelligēdi hāc dōcēm nō in q̄libet dī
cōne inſtātia Un̄ non ē principiū vno mō oīm dīcōnū in
ſtātiāz qz duplicat ē vna dictio principiū alterius qz vno mō
ꝑ impōem alio āt mō ꝑ ꝑpōem Un̄ dico q̄ in dōcōibus excep
tiuis ꝑ impōem eaz intelligit negatio qz tñ et ſolū ex impo
ſitōe eaz ſignificāt n̄ cū alio Et ſic dōcēs excepſie ꝑter ꝑter
q̄ ſi ſi hūnt ꝑ impōem negatōis de intellectu ſuo Sz ille dōcēs
ꝑdicētes null⁹ nihil neuter. et eſt hec dictio excepſia niſi ꝑ cō
pōem hūnt negatōem de intellectu ſuo Et ſic ꝑz q̄ n̄ eſt idē mo
dus intelligēdi negatōem in oībus dōcōibus inſtātis vñ non
oportet q̄ ſi in q̄buſdā ſit ꝑ ꝑpōem q̄ in alijs ſit ꝑ ꝑpōem ſi ſi.
Querit q̄re ex h̄ aduerbijs nō et ex hac dīcōtōe ſi potius fiat
dictio excepſia ꝑ ꝑpōem q̄ ſit exclusiua cū h̄ aduerbiū nō ſit
inſtātiuā et inſtātia repit cā in excepſis q̄ in exclusiuis q̄uis
in diſſerēter Et dōm q̄ h̄ aduerbiū nō negatiuū eſt qz negat
ꝑ ordinē ad hāc dōcēm ſi intelligit aduerſatio. Un̄ in hac dī
cōe niſi intelligit negatio et aduerſatio et ꝑ hoc eſt dictio excep
ſiua qz aduerſat ꝑcedētiā aliq̄ ꝑte ip̄ius Sz cū hec dōcō ni
ſi ſp ſit cōpoſita ex nō et ſi. aliqñ ſit excepſia. aliqñ ꝑſecutio cri
go oportet q̄ diuerſimode fiat cōpoſitio hui⁹ dōcōis niſi ex ſu
is ꝑponētib⁹ qd ꝑceſimus dīcētes q̄ qñ hec dōcō niſi eſt cō
ſecutio cadit ſup̄ negatōem et tūc ꝑſecutio cōpleta ē huius dī
cōtōis niſi Et tūc hec dictio ꝑtinet ꝑm ꝑulſianū ſub diu
cōe ꝑtinaſia: et ꝑm donatū ſub dīcōtōe cauſali vt nō currit
niſi moueat id ē ſi nō mouet nō currit Qñ aut eſt excepſia tūc
negatio cadit ſup̄ ꝑſecutōem et ſic negatio trāſmutat ꝑpōem
in alterā ſpēm qz in dōcēm excepſiua Et ſic ꝑm diuerſos mo
dos ꝑpoſitōis ē hec dōcō niſi alterius et alterius ſpēi Si que
rat utrū inſtātia equalit̄ reſtat in ꝑdictis tribus ḡtib⁹ inſtā
tiāz Dōm q̄ nō qz ꝑ prius ē in dōcōibus inſtātijs ꝑdicētijs

bus et hec est maxia cōpositio cū ibi sit compō r p posterius
 repit instācia in dcōibus exceptis. et tñ in his plus est qm ex
 clusio. et quāuis exceptū nō dīcat imediate suo toti tñ seqt
 p̄dictio vt oīs hō pter socratē currit. Ex hoc sequit q socras
 tes nō currit. et vlti^o sequit q aliq̄s hō nō currit. et ē locus a
 pte subiecta. S; in dcōibus exceptis illud qd excludit nō cō
 tradicit ei a quo fit exclusio vt solus socrates currit. i. nullus
 aliū a socrate currit. Ille em̄ due socrates currit. nullus ali^o
 a socrate currit. nō dīcūt neq; primo neq; ex p̄srl. Ideo mi^o
 nus est instācia in dcōibus exclusiuis. et plus in dcōibus exce
 ptiuis. et maxie in p̄dicētib^o. Circa qntū obijc̄t. Cōiunctio na
 ta est p̄iungere ceteras p̄sorōis ergo rā noia qm p̄ba rēis p
 tibusorōis. et quolibet nūcro r sub q̄libet p̄sona. r q̄libet t̄pa
 et quolibet modos. rēis p̄tibusorōis sub his accētib^o r sub
 alijs. ergo hec dcō nisi fm q ē p̄iunctio p̄secutia male deteriat
 tñ ad modū subiectiū. Solutio dōm q negatio q ē i hac
 dcōe nisi nō est negatio absoluta sed respectia fm q hec dcō
 nisi est dcō p̄secutia. Et huius cā ē qz negatio et p̄secutio vni
 unt etiā in intellectu vno huius dcōis nisi. et qz intellect^o est
 in p̄secutōe ideo negatio est in p̄secutōe qz vnit intellectu vno
 cū ip̄a p̄secutōe vt dixim^o. et ideo negatio nō est ibi absoluta
 sed respectia. vñ cū negatio dēat deteriare verbū ideo negacō
 absoluta deteriat verbū absolutū et dicēdo respectia deter
 miabit verbū respectiū. Et ideo qz inter oēs modos p̄borū
 solus modus disiūctiū^o dē rē suā in respectu siue in p̄parōne
 ad aliud. Hec ideo dictio nisi fm q est p̄secutua debet adiū
 gi verbo subiūctiui modi.

Ecundū p̄dicta q̄rit de hoc sophismate. Nihil ē fm
 nisi in hoc instāti. Probatio q̄qd est fm in hoc in
 stāti est vez. ergo nihil est vez nisi in hoc instāti. Cō
 tra nihil est vez nisi in hoc instāti ergo te esse asinū nō ē verū
 nisi in hoc instāti. ergo te esse asinū in hoc instāti est vez. ergo
 tu es asin^o. Vel sic p̄t esse p̄batio. Nihil p̄t esse vez r non est
 instācia nisi p̄ vero in hoc instāti ergo facta exceptōne p̄ illa
 erit p̄a ergo hec est p̄a. nihil est vez nisi in hoc instāti. Solu
 tio p̄ima ē duplex eo qz hec dcō nisi p̄t teneri exceptie vel p̄e

curtus. et utroq; mō est p̄a sumpto instāti cōiter siue ad ipsuz
instās siue ad ipm nūc siue ad tpūs p̄s. Sed distiguāda est
ipsa prima et aliter et aliter r̄ndendū est ad arūta impbatōis
P̄rio ergo videndū est p̄m utrūq; sensū. Scōdo qd r̄ndeam?
impbatōi. vñ sensus p̄ime p̄m q̄ est exceptia est talis. nihil est
verū nisi in hoc instāti. i. nihil est verū p̄ter verū in hoc instāti.
et hec est p̄a sumpto p̄o cōlr ad verū qd est in hoc instāti et
ad verū qd est in tpe sicut instās sumebat cōlr ad instās et ad
tpūs. Si at p̄ma tenet p̄secutīe est sensus. nihil est verū nisi in
hoc instāti. i. nihil est verū si nō est verū in hoc instāti. et h̄ mō
iterū prima est p̄a. Hīta ergo distinctōe r̄ndendo impbatōni
dōm est q̄ put prima est exceptia primū arūcū impbatōis nō
tenet. hoc scz nihil est verū nisi in hoc instāti. ergo te esse asinū
nō est verū nisi in hoc instāti. qz est ibi sopp̄ima accītis sicut
ibi nullus hō p̄ter socratē currit ergo plato p̄ter socratē cur
rit. qz hoc mō p̄ia est kathegorica et hec distributio nihil cō
p̄bēdit sub se tā vera qm flā. tā p̄lera qm incōpleta. Uñ p̄m
in hoc instāti excipit ab illa distributōe sic sumpta. vñ verū in
hoc instāti est p̄o illius distributōis sed nō est p̄o huius q̄ di
co te esse asinū. sicut socrates est p̄o huius distributōis. nullus
hō. sed nō erit p̄o platōis Si aut in p̄ima teneat cōsecutīe
primū arūcū impbatōis h̄i tenet. hoc scz. nihil est verū i hoc
instāti ergo te esse asinū nō est verū nisi in hoc instāti. qz sensus
est nihil est verū si nō est verū in hoc instāti. S3 illud arūcū
qd sequit nō tenet. hoc scz. te esse asinū nō est verū nisi de hoc
instāti. qz sensus est te esse asinū ergo te esse asinū est verū in
hoc instāti nō est verū si nō est verū in hoc instāti. ergo te esse
asinū est verū in hoc instāti. Aut nulla est ibi apparen
tia. aut arūcū est penit⁹ disparū. vel est ibi qd et simplr p̄ter
hoc q̄ ex nulla p̄dīcālī licet inferre aīis et p̄is vt si hō currit
aiā currit. ex hoc ergo nō sequit. hō currit vel aiā currit. s̄līr
nō sequit. te esse asinū nō est verū nisi in hoc instāti ergo te eē
asinū est verū in hoc instāti. qz ponit ibi aīis et sic est ibi qd et
simplr. Potest tñ dicere q̄ nulla est ibi apparētia qz ex negato
aīte et negato p̄te inferre p̄s affirmatū vt si nō est aiā nō ē
hō ergo aiā est hō. In hoc est affirmato nulla est apparētia vt
dictūmo. aut est ibi qd et simpliciter.

Verit̃ de hoc sophismate. Nullus hō legit parissius
 nisi sit asin⁹. Probatio hec est flā aliq̃s hō legit p̃iss⁹
 nisi sit asin⁹ ergo sua p̃dictoria ē ꝑa hec scz nullus hō
 legit p̃iss⁹ nisi sit asinus. sed nō aliq̃s et nullus eq̃pollēt ḡ p̃ia
 est ꝑa. Cōtra nullus hō legit p̃iss⁹ nisi ip̃e sit asin⁹ ergo a de
 structōe p̃ntis si aliq̃s hō legit p̃issius ip̃e ē asin⁹ qđ est flm ḡ z
 p̃ia est flā. Solutio p̃ia est simplr flā et hec ē duplex aliq̃s
 hō legit p̃issius nisi ip̃e sit asin⁹. eo qđ negatio p̃t deteriare ver
 bū p̃ntis fm se et absolute qđ est legk. et sic est flā et sic eq̃polo
 lēt p̃ie et ē sensus. nullus hō legit et ad nullū boiem ē asinū
 seq̃t nulluz boiem legere p̃issius. et hoc mō nō aliq̃s et nullus
 eq̃pollēt et sub hoc sensu. non aliq̃s hō legit p̃issius nisi ip̃e sit
 asin⁹. nō p̃dicat b̃at. aliq̃s hō legit p̃issius zc. vtrags em̃ est flā
 Vel p̃t negatio determinare verbū p̃ntis quod est legk non
 fm se et absolute sed in p̃patōe ad asin. et sic est ꝑa et ē sensus
 nō aliq̃s hō legit p̃issius zc. l. nō seq̃t ad nullū boiem ē asinū
 nullū boiem legere p̃issius. et hoc mō negat tota p̃ia. et p̃io
 mō tm̃ p̃e. et p̃dicat b̃at. aliq̃s hō legit p̃iss⁹ zc. sed h̃ mō non

Verit̃ de hoc sophismate. Nullus eq̃pollēt p̃ie.
 hō morit̃ nisi vn⁹ solus hō moriat̃. Probatio hec ē flā
 aliq̃s hō morit̃ nisi vnus solus hō moriat̃. ḡ sua p̃di
 ctoria est ꝑa hec scz nō aliq̃s hō morit̃ zc. sed nō aliq̃s z nul
 lus eq̃pollēt ergo p̃ia est ꝑa. Cōtra añs ē possibile et p̃is im
 possibile ergo p̃dictoralis est flā. Qđ at añs sit possibile p̃z hoc
 qz b̃z duas cās p̃itatis vel p̃les qz vnū solū boiem nō mori ē
 verū sed duo moriunt̃ vel p̃les moriant̃ q̃z duo vel etiā si oēs
 moriunt̃. et sp̃ p̃is est flm scz nullus hō morit̃. Solutio ē cau
 dem que etiā in p̃cedenti erat sophismate.

Qđus reduplicatōis diuersificat̃ fm diuersitatē cau
 sarū et teriorū. et ideo d̃z cōiter qđ hec reduplicatio in
 eo qđ b̃z diuersas int̃ēdes fm diuersitatē cārū. et p̃p̃t
 h̃ circa eā p̃io q̃rit de distinctōe ip̃si⁹ fm diuersa ḡna cārū
 Secdo vtrū reduplicatio d̃eat ponit̃ ad subetm̃ vel p̃dicatū in
 p̃p̃ōe. Tertio q̃rit qđ qđ ponat̃ in sylogismo. vtrū ad maiorez
 vel miore vel mediū. Circa primū scim̃ sicut cōit̃ solet dici qđ
 hec dcō in eo aliqñ d̃t cām efficientem vt socrates et p̃lo i eo
 qđ fls albi flles fls. qz albedo in diuersis subiectis est cām efficiēs
 similitudinis eorū. Et in eo qđ sol lucet sup̃ nostrū emisperiū est

dies. et in eo q terra est obiecta inter solē et lunā est eclipsis.
Aliqñ at dñt cām materialē vt corp⁹ rerū aīataz i eo q ē cor
p⁹ orgāicū ē pfectibile p aīaz. Aliqñ at dñt cām foīalē vt aīa in
eo q ē aīa ē pfectio corp⁹is orgāici poīa vitā bñtis. Et socra
tes i eo q albedo ē in ipso ipēc alb⁹. Aīa em ē foīa corp⁹is in
strūctalis poīa vitā bñtis. z albedo ē foīa albi. Aliqñ at dñt cāz
finalē vt sanitas i eo q est sanitas ē finis medicie z oīm q ordi
nāt ad ipāz. et p⁹ in eo q ē prius pōit nēcitatē opatōib⁹ pēca

Ecūdu pdicta qrit de s̄ sophismate. Aliqñ dñtib⁹
i eo q cōueniūt dñt. Probatio aliqñ in eo q pueniūt
s̄ in eo q sunt s̄ multa. et in eo q s̄ multa dñt. ergo
de prio aliqñ in eo q pueniūt dñt. Cōtra differre et puenire
s̄ opposita ḡ vnū nō ē cā alteri⁹ ḡ priā est flā qz bec reduplī
catio (in eo) dñt puenire eē cām ei⁹ qd ē differre. Sol⁹ priā est
flā simp̄r. Ad pbationē dñm q soluēda ē p intēp̄tionē b⁹
in eo q s̄ multa. qz flā est qd p; qz sic oēs p̄ticulares i eo
q s̄ boīes p̄cipāt i natura vna z reducūt ad vnitatē speciei
vn̄ dñt. Purphiri⁹ q p̄cipatōe p̄es boīes s̄ vnus hō. Silr
aliqñ siue multa i eo q s̄ p̄cipāt naturā entis et reducūt ad
vnitatē entis. et i eo q s̄ scq̄ q s̄ multa scā poti⁹ q s̄ vnū
in eo q sunt. Si q̄s obijcet. impossibile ē puenire nisi ea q
dñt. qz pueniētia ē f̄m q multa inter se dñt p̄cipāt vnā na
turā eis cōez. ḡ nēcē ē si pueniūt q dñt. Et dñm sic obijcet
bec ē p̄a si aliqñ pueniūt dñt. Nec tñ priā est p̄a qz pueniētia
nō dñt cāz dñt sed bec deteriatō (in eo) dñt cāz. qz pueniētia ē
cā dñt vt dñm ē. Un̄ sic bec ē p̄a. si socrates ē hō socrates ē ri
sibilis. et tñ bec ē flā socrates i eo q socrates est risibilis. imo
in eo q ē hō. silr bec ē p̄a. aliqñ si pueniūt dñt et tñ bec est flā

Uerit de s̄ sophismate. eq̄ (aliqñ i eo q pueniūt dñt
uoca i eo q s̄ equoca s̄ vniuoca. Probatio equoca
in eo q s̄ equoca p̄cipāt nomē equoci et rōnē eius
sed q̄cūq; p̄cipāt nomē et rōnē alie⁹ vniuocāt i eo. ḡ equoca
in eo q equoca s̄ vniuoca s̄. qz vniuocāt i equoco. sed q̄cūq;
vniuocāt i aliquo s̄ vniuoca. ḡ equoca i eo q s̄ equoca sūt
vniuoca. Cōtra vniuoca z equoca s̄ opposita et nullū oppo
sitorz ē cā alteri⁹ ḡ bec ē flā. equoca i eo q equoca s̄ vniuoca
qz bec deteriatō i eo dñt q subctm ē cā p̄dicari qd est falsum.

Solo prius est falsa simpliciter et pcedo quod equoca in eo quod equoca
 vniuocant in equoco. non tamen sequitur hoc quod si vniuoca neque
 quod vniuocant in aliquo quod vniuocari in equocatione non est vniuoca
 cari simpliciter sed secundum quod. Iam peccat secundum quod et simpliciter. Quia autem vniu
 uocari in equoco non sit vniuocari simpliciter sed secundum quod per quod quod
 cunctis vniuocant precipue nomen vniu et rationem vniu. Hec est vniu
 cari simpliciter sed quicquid vniuocant in equoco precipue nomen vniu
 et rationes diuersas et ideo vniuocari in equoco non est vniuocari sim
 pliciter sed potius equocari. Circa secundum quod reduplicatio secundum se in pro
 positio et ut magis proprie dicta in enuntiatione debet poni ad subiectum
 cum subiectum sit causa predicati vel huius in eo causa predicati ut socrates
 in eo quod est homo est risibilis et triangulus in eo quod triangulus huius tres
 angulos equales duobus rectis et animal in eo quod huius pulmonem respicit
 rat et animal in eo quod huius cor habet sanguinem. Circa tertium nota
 quod reduplicatio in syllogismo debet poni ad maiorem extremitatem
 et nunquam ad medium neque ad minorem ut ois homo est risibilis in eo
 quod homo sed socrates est homo ergo socrates est risibilis in eo quod est homo
 Exemplum autem aristotelis est huius cuiuslibet boni est disciplina in eo
 quod est bonum sed ois iustitia est bona ergo cuiuslibet iusticie est di
 sciplina in eo quod est bonum in primo prime et reduplicatio solum
 ponitur ad maiorem extremitatem et non ad medium. Et subiungit causam
 dicendam nam bonum in eo quod bonum predicari de iusticia est falsum et non
 intelligibile quod propter hoc quod ponitur idem causa sui est finis et quod in
 tellectus non potest apprehendere idem in eentia esse diuersam in eentia et
 prius et posterius in natura seipso ideo non est intelligibile et oia in
 conuenientia sequuntur ex hac proinde iusticia est bonum in eo quod bonum
 reduplicat predicatum ad seipsum quod termini cōs predicant rationem eent
 tie et subiungunt rationem subiecti ut homo est homo homo enim in predicato dicit eent
 tia ut dicit aristoteles et in subiecto dicit substantiam eadem autem eentia si
 potest esse causa sui ipsius quod sic eent in seipsa eadem et diuersa et prius et po
 sterior natura quod eent causa et effectus. Quia autem termini dicentes quod ut
 homo animal et similes predicant rationem eentie et subiecti rationem subiecti per ordinem
 non predicant metaphysice ut per in recta linea quod secundum quod homo ordinatur in re
 cta linea predicamentali super sortem platonem et alia idem idua sic no
 minat essentiam et rationem illius predicant sed secundum quod homo inclinat ad indi
 uidua in quibus est sic nominat substantiam sicut hoc individuum vagus
 quod est aliquis homo et ideo quando subijcit homo rationem alius in
 sortis tunc debet subijci rationem subiecti.

Umer⁹ punctionū in spē est quinquarius. fm donā
nari pō sunt plures spēs punctionū inter q̄s nume
rat spēs causalitātē a prisciano q̄s a donato 7 spēs
rōnatiū q̄s priscian⁹ appellat collectiuas siue rōna
les sed scdm donatū hec pūctio q̄n p̄tinet sub causalib⁹ fm
priscianū vero p̄tinet sub collectiuis siue sub rōnaliuis. Hac
diuersitate dimissa ad p̄sens qz p̄tinet ad grāmaticū Intendi
mus p̄tio q̄rere hic circa hāc pūctiōem q̄n vtrum fcat p̄nam.
Secdo habito qz fcat p̄nam vtrū fcat p̄nam aliquā sp̄cālem
aut p̄nam eōdem ad oēs p̄ntias Tertiō vtrū hec pūctio q̄n sit
p̄posita ex his dōcōibus q̄ et nō Quarto vtrū equipolleat eis
aut p̄uertat cū eis Quinto q̄rit q̄re hec pūctio q̄n sp̄ cōiūgit
p̄bo pūctiuo Circa p̄mū obijcit qz vt vult priscian⁹ oīs cō
iūctio significat ordinē vel vim et pūctiōes fcant vim q̄n fcat
res aliq̄s sūt esse vt pius et fortis fuit eneo. ordinē aut signifi
cant q̄n p̄nam aliquaz rez. demonstrat vt si bō ambulat mou
net sed hec pūctio q̄n nō fcat res sūt esse ergo fcat p̄ntiā ali
quaz rez ergo fcat p̄nam Itē ad idē hec est vera non est bō
q̄n sit aīal. et in hac pūctiōe q̄n fcat qz nō p̄t esse bō ita qz nō
sit aīal ergo fcat qz bō nō p̄t esse sine aīali sed si bō nō p̄t eē si
ne aīali tunc aīal de nēcitate sequit ad bōiem sed hec pūctio
q̄n non p̄t fcare hoc nisi sit dictio cōsecutia et sic fcat p̄ntiā
ergo pūctio fcat p̄ntiā Itē ad idē dī priscian⁹ qz pūctio cō
iūctiōes siue rōales sunt q̄ p̄ illatōem colligūt supra dictū 7 ex
emplificat de istis ergo ita qz q̄n et de plurib⁹ alijs ergo hec
dictio q̄n ē dictio illatiua sed in oīni illatōe intelligit p̄ntia S;
obijcit in p̄m qz cōiter accipiunt ille p̄pōes. ille non audiat le
ctōes q̄n dormiat ille nō p̄medit q̄n bibat et p̄siles sed in eis
non sequit de nēcitate vnā ad aliū ergo hec pūctio q̄n nō si
gnificat illatōem nec p̄ntiā Et dōm qz hec pūctio q̄n nō dicit
cōsecutōem illatōis Un est dictio cōsecutia siue illatiua et cō
cedim⁹ oēs argumētatiōes ad hoc Ad illud aut qd obijcit in
p̄m qz ponit cōiter hec est p̄a Itē nō audit lectōes q̄n dor
miat et consiles Dōm qz duplex est p̄na vā vnā est p̄na simp̄r
vt si bō est aīal est Alia est p̄na vt nunc vt si venis ad me ibo
tecu 7 hoc scdo mō nō oportet qz vnā de nēcitate seq̄t ad aliū
Item videt qz non fcat cōsecutōem cū collectiua sicut rōnal

Et fm pñclanũ ergo feat illatõem et nõ cõsecutõez. Et dñm
q̃ oẽ illatũ inquarũ illatũ sequit et oẽ inferẽs inquarũ inferẽs
añcedit. Vñ in omĩ illatõẽ cõsecutio et añcessio intelligunt et
iõo bec dco qñ feat cõsecutõem p illatõem sine in illatõẽz ita
feat vnũ p alieꝝ siue in altero. et hoc nõ est scare plura s; vnũ
Itẽ cũ bec dco qñ sit illaria et in omĩ illatiõẽ p pñ^o intelligit
añcessio q̃ cõsecutio q; inferẽs causat ex se illatũ et nõ ecõuer
so g̃ bec dco qñ p pñas scabit añcessiõẽ q̃ psecutõẽz. Et di
edat q̃ qñ p pñ^o feat psecutõẽz q̃ añcessiõẽ. Añcessiõẽ aut
feat nisi ex psecutõẽ ppter qd psecutio nõ pñt eẽ sine añcessiõẽ.
Ad illõ aut qd obijcit q̃ in illatõẽ pñ^o ẽ añcessio et p posteri^o
psecutio. Dñm q̃ vez ẽ qñ cũ dcois illarie mag̃ se tenet vñ ba
bẽt ad psecutõẽz q̃ añcessiõẽ. Et eo q̃ illatio respicit pñõem vt
obiectũ vel terminũ ad quẽ et respicit pmissas vt ex qbus ẽ si
ne vt terminũ a quo et q; mor^o mag̃ h; rõem et spẽz a termi
no ad quẽ q̃ a termino a quo s; illatio eẽtialit^o ppat ad id qd
infern siue ad pñõẽz q̃ ad id qd infern siue ad pmissas. iõ cõ
clusio ẽ vt cõpletũ siue pñẽtũ pñẽtũ illatõis. pñt bec dco qñ
eũ sit illaria mag̃ se h; ad psecutõẽz q̃ ad añcessiõẽ. Et nota
q̃ pñt se quo ad cognitiõẽ suã s; cã effitiẽs cognitiõis ipius
pñõis s; ipẽ pñt se q^o ad subaz suã s; vñ mō cã materialis
pñõis. et alio mō quo ad subaz suã s; cã effitiẽs sube pñõis q; rẽ
red pñt se quo ad extremitates suas s; materia sube pñõis
descindit cñ maior extremitas a pmissis et etiaz minor vt ex
his fiat conclusio tanq; ex materia sua. Sed pñt se quo ad
mediũ ordinatũ inter vtrazq; extremitatẽ fm suã s; hãm sunt
causa effitiẽs s; pñõis ppter hoc q̃ mediũ ẽ tota pñas pñt se
saz p quã virtutẽ educit s; pñõis añ non eẽ in eẽ. Et sic patz
q̃ pñt se vñ mō sunt materia cõclõis et duobus mōis sūt
causa effitiẽs. Hora etiã q̃ in silogismis dispatis vt omĩs ho
mo est lapis omĩs capra est homo ergo omĩs capra est lapis
et vniversaliter in quolibet silogismo ex falsis pmissis non s; rẽ
causa effitiẽs quo ad cognitiõẽ. sed sunt causa quo ad sube
stãtiam et etiam sunt causa materialis vt dictuz est. Circa fm
obijctur q̃ bec dictio quin dicit comparatõẽ vnus ad al
terũ rñ sed in comparatione vñ^o ad alieꝝ est psecutio s; rẽ et nõ
pñõis g̃ bec dco qñ solũ dñt psecutõẽz simplicẽ et nõ pñõis

Quod pcedim⁹ dicētes q^d psecutionū alia ē simplex vt si hō est
aiat est vt dictū fuit in fallacia pntis Alia pō pposita seu plu
res vt illa q^d est fm oppōes sicut illa q^d est in ipō sine dno Un
dicim⁹ q^d hec dictio qn nō dī cōnam cōem ad simplicē z cōpo
sitā sed tantū significat illā q^d est simplex Hec autē q^d est simplex
alia est pntia siue cōsecutio simplr vt dictū est p⁹ Alia verovt
nūc Un hec dco qn nō fcat pntiā cōiter ad omēs pntias alias
sed tm fcat pntiā simplicē et idō dī aliqñ pnam simp^r aliqñ
pō vt nūc Circa tertiū obijit q^d hec dictio qn ē pposita ex
bac dco q^d et ex hoc aduerbio nō ē pposita ex noie et ad
uerbio ē dī eē nomē vel aduerbiū cū oīs dictio trahat signi
ficatōem ex suis pponibilib⁹. Et dōm q^d hec dictio qn ē dco
simplex sicut ego credo hīs de intellectu suo psecutōem cum
negatōe ex natura sue impositōis Sz qz cōiter dī q^d pposita
ex dco ē et aduerbio nō Idō sustinendo positōem illoz ten
spondēdū est a iter Un dōm q^d hec z ictio qn ē pūctio z ē cō
posita ex noie infinito q^d et aduerbio nō qz pūctiones ppositae
diuersas et varias hnt ppositōes Quedā em pponūt ex alijs
pūctionib⁹ vt et at atqz etem siqdē et filis Alie pō pponunt
ex pnoibus vt idō Alie pō ex noie et prepositione vt qpropē
Alie pō ex plurib⁹ noibus et ppositione vt qobrez Alie pō
ex pluribus pōis vt videlicet scz Alie pō ex aduerbio electio
vt qz Alie vero ex aduerbio et verbo vt qquis. Hoc et
vnde inuere pūctian⁹ in maiori volumie tractatu dī pūctione
determinādo de spē siue de potestate pūctionis Inueniatur
em noia l⁹ pnoia l⁹ ppoēs l⁹ aduerbia q^d loco accipiūt causaliū
pūctionū Ad aliū at qd obī q^d dco pposita trahit suā fcati
onē a pponētib⁹ ē hō dco qn erit nomē l⁹ aduerbiū dōz q^d nō se
q^d q^d sit nomē l⁹ aduerbiū p⁹ hō q^d dco pposita trahit m⁹ aīat^r
suā fcationē a pponētib⁹ qz alt qn et p⁹ alibus intellectibus
pponentū sit vn⁹ intellectus ppositus in eodē gñe vt magni
mus oīs Aliqñ autē pponētia sunt diuersoꝝ gñm z ppositū
manet in gñe alterius eoꝝ vt qfz hoc ē nomē ppositū ex no
m⁹ et pūctione Aliqñ at dictō pposita ē alteri⁹ gñis q^d vtrū
qz cōponētiū vt qre ē aduerbiū cōpositū ex duobus noibus z
hoc ē idō qz aliqñ alteꝝ cōponētiū ē cōpletū fcationis dī
ctionis cōpositae. z tunc cōpositū manet in eodē gñe cū suo

cōpletiuo vt magnanlm⁹ cērimodus . Aliqn̄ aut̄ intellectus
 dictōis cōposite nō fit ex intellectib⁹ p̄ialibus cōponentium
 sed fit ex habitudinib⁹ v^l cōpatōibus cōponentiū vnde qz isti
 duo ablatiui scz quā z redicūt habitudinē causē rōne sue cau
 salitatis z p̄terea iste ablatiu⁹ q̄ ē interrogatiuū et ideo ex his
 duab⁹ cōpositiōibus scz interrogatōe et causalitate cōstruitur
 vnus intellect⁹ aduerbialis p cōpationēz illorū ablatiuorū et
 sic fit interrogatiuū qd̄ est quare Et sic dictiō cōposita nata
 liter trahit p̄catōem a cōponētibus Et ideo nō semp sequitur
 qz dictō cōposita sit eiusdē generis cū suis cōponētibus Si
 militer dico qz huic noi quā. aliqn̄ accidit relatio aliqn̄ interro
 gatio aliqn̄ infinitatio Un̄ ex eo s̄m qz est nomē infinitū com
 positū ex aduerbio negādi siue negatōne cōstituit vnus intela
 lectus ordinatus v^l cōiunctus pluriū dictionū vel orationū
 z sic fit cōiunctio sup̄ ordinaria vel cōiunctiua Item ad idem
 nomen dicit semp substantiā cōiunctio p̄o affortationē que ē
 scōm simul velque est s̄m p̄ius z posterius Hec aut̄ affortia
 tio est tam substantiāz q̄ accidentiū qz est omnis eius qd̄ sig
 nificat siue ens siue non ens sz ex suba non p̄t fieri respectus
 siue affortatio p̄dicta ergo hec dictō quin non est cōposita ex
 nomine infinito qui z ex hoc aduerbio nō Solutio aut̄ patz
 ex p̄dictis qz cōpositiō hui⁹ dictionis quin que ē ex hoc noie
 infinito q̄ z ex hoc aduerbio nō. non est ratōne substantie signi
 ficate p hoc nomē qui sz est ratione cōpationis vtratione infi
 nitatōis que accidit ip̄i substantie sicut dictū est p̄i⁹ in hoc ad
 uerbio q̄re z cōsimilib⁹ vt q̄obrem quotidie die p̄die in p̄sen
 tiāz et cōsimilia Et sic aliqn̄ fit cōpositiō ex p̄cationib⁹ cōma
 ponentiū. Aliqn̄ aut̄ nō ex p̄cationib⁹ cōponentiū sed ex habi
 tudinib⁹ eorū Circa quartū obijcit qz hoc nomē qui p̄cat sub
 stantiāz infinitam cū articulo subiūcto s̄m p̄iscianū qui ap̄
 nos idem est qz hostis z apud grecos hos est articulus subiū
 ctiuus z tis est nomē infinitū sed omnis articul⁹ p̄cat relatio
 nem ergo nulla p̄iunctiō habet naturā articulū in scōo secūde
 ergo ad hanc p̄iunctiōnem qn̄ non sequit̄ qui z nō ergo non
 cōuertunt̄ qz aūs sp̄ ponit p̄is z ita supponit semp naturā cō
 sequent̄ Et dicendū qz quin et qui nō cōuertunt̄ qz ad quin

sequit̃ qui ⁊ non. ⁊ nō ecōuerso Lulus causa est qz quī dicit
p̃ns interrogatōis siue vnius negative ad alterā vt nō currit
q̃n moueat. Sed nō aliqñ adiungit affirmatiuis vt ille dicit
tibi q̃ nō venias qd̃ p̃t facere q̃n nichil em̃ est dicere. ille dicit
tibi q̃n venias Aliqñ aut̃ adiungit negatiuis vt ille nō currit
qui non mouet ⁊ non est bō q̃ non est alia et hoc scdo modo
q̃n et qui non cōuertunt̃ et equipollēt vt si non est al' homo q̃
non sit animal q̃ non est homo q̃n sit animal et ecōuerso Ad
illud aut̃ qd̃ obijcit dicendū q̃ relatio scata p̃ articulū alia et
diuersa est a relatōe scata p̃ nomen vel p̃ p̃nomina relatiua
quia relatio nominis vel p̃nominis vult q̃ alqd̃ añs p̃cedit
cuius fiat recordatio p̃ relatiuū vt socrates currit et ille dispu
tat Et sic relatiuum nominis ⁊ p̃nominis nūq̃ simul ordi
nantur cū suo antecedente s; semp̃ posterius naturaliter ordi
nantur Relatio aut̃ articuli alterius generis est qz articulus
vult adiūgi supposito ponendo discretionem circa suppositū
sicut syllabice adiectōnes que fiunt per discretiōē quandam
circa p̃nomina vt egomet tuimer sed in hoc differūt quia ar
ticulus non postponit supposito sicut syllabica adiectio p̃no
minū Immo articulus p̃ponitur supposito ⁊ ex articulo ⁊
supposito non fit dictio vna sicut ex illa pte vñ articulus siml
sumit cum supposito Dicit ergo q̃ articulus nihil dicit de re
latōe nisi in hoc q̃ simul sumit cū supposito et sciat discretio
nem q̃ndā fieri circa ip̃m Et qz discretio nō est neq̃ intelligit̃
sine eo cuius est discretio Ideo discretio suppositi nō p̃t esse
neq̃ intelligi nisi suppositū et ideo articul⁹ relatōem dicit ad
ip̃m suppositū ⁊ sic alia est relatio articuli et alia nomis et p̃
nominis Q̃ aut̃ articul⁹ simul sumat cuz supposito p̃t quia
in lingua materna in qua bulusmodi articulos q̃uis non ha
beamus eos tñ in latino habemus quia in eo semper articuli
cū suppositis adiūguntur Et ideo relatio importata per arti
culū non impedit cōpositionē huius cōiunctionis quin neq̃
conuertibilitatē ei⁹ cū hac oratōe qui nō sicut dixim⁹ Item p̃
batio q̃ relatō articuli alia est a relatōe hui⁹ nominis qui p̃
ut sumit relatiōe qz hoc nomē qui fm̃ q̃ tenet infinite. vt qui
tyrānū interficit p̃miū habebit. nō tenet relatiōe. i. ne dicit rela

tionē ad añs. et adhuc habet de intellectu suo articulū. sed articulus dicebat relationē suppositi: ergo relatio articuli separata a relatione q̄ est recordatio rei p̄dicere ergo recordatio articuli alia est ⁊ diuersa a relatione nois et p̄nois qđ concedimus. Circa quintū obijcit et soluit sicut prius de hac coniunctione nisi ppter quā causam semp adiūgit verbo subiunctui modi qñ est dictio p̄secutiva. Item nota q̄ hec coniunctio qñ siue oratio q̄ non put conuertunt dicūt p̄secutionē vni⁹ negatie ad alterā negatiuā ppter hoc q̄ de intēione est q̄ vñ vlt̄er est in altero affirmatie. vel affirmatio vnius sequet ad affirmationē alteri⁹ nō vt est homo qñ sic aial ergo qlibet bō est aial. vel si est bō est aial ergo non est bō si non est aial et nō est dom⁹ qñ sit paries. ergo si domus est paries est. Sed cū affirmatia sequit ad affirmationē p consequentiā. econtrario aut negatio vt si est bō est aial ergo non est homo quia sit aial.

Ecundū p̄dicta q̄rit de hoc sophismate tu nō potes ꝑe negare te nō esse asinū. Probatio te nō esse asinū ē necariū sed tu nō potes vere negare necariū ergo tu nō potes vere negare te nō esse asinū. Contra tu nō potes ꝑe negare te nō esse asinū ergo tn nō potes negare q̄ nō sis asin⁹ ergo tu es asin⁹. Solutio Prima ē duplex s̄m cōir loquētes dicūt eī q̄ negare equocū est in hac orōe. vnde vnus sensus est tu nō potes ꝑe ⁊c i. tu nō potes vere p̄ferre negationē hāc te nō esse asinū et sic ē rā qz ꝑe potes dicere hāc negationem te nō esse asinū. Alio⁹ sensus ē tu nō potes vere ⁊c i. tu nō potes ꝑe p̄ferre negationē hui⁹ te nō esse asinū q̄ est bec. nō tu n̄ es asin⁹. q̄ eq̄poller huic: tu es asin⁹ ⁊ hoc nō potes ꝑe dicere et sic ē vera. S; bec solutio nulla est qz negare est actus p̄gre diēs ab hac posita actia q̄ est negatiuū. S; sicut posita actiua duplicē bz cōparationē vnā scz ad id a quo est siue ad id p̄ qđ ē scz ad ip̄m agēs. Aliā vero ad id ad qđ est vt ad ip̄m obiectū in qđ transit actio Similiter actus illius potentie duplicem habet comparisonem et eandem etiam et non alias ergo ad idem obiectum comparatur actus ad quod potentia actiua

ergo cuiuscūq; obiecti est hec potētia que est negatiuū eiusde;
est actus qui est negare Sed illa potētia que est negatiuū est
ipsius p̄dicati a subiecto et q; negatiuū sp̄ est negatiuū alicui
ius ab aliquo ergo ip̄e actus qui est negare sp̄ erit ip̄ius p̄di-
cati a subiecto. & semp̄ est eiusde; ratōis. ergo non equocum
z ergo nichil dicūt Item ad idē sicut ille actus qui est videre
non equiuocat a diuisione albedinis et nigredinis quib; sine
opposita Similiter negare nō equocat ad negandū q̄libet
p̄dicatū siue fuerit affirmatū siue negatū. quia siue fuerit tale
siue tale sp̄ remouet a subiecto ergo negare nō equiuocat ad
dicere negatōem banc tu nō es asinus in qua p̄dicatū nega-
bis prius affirmatū. z ad dicere negatōes hui? tu nō es asin?
in qua remouet p̄dicatū negatū sic nō tu nō es asin? ergo ni-
hil dicūt Item ad idem Aristotiles docet respicere mltitudinē
in casibus z coniugatis vt si sanatiuū dicit mltipliciter. s. de effe-
ctiuo p̄paratiuo z cōseruatiuo ergo et sanare dicit mltipliciter
de p̄paratiuis z cōseruatis z sic de alijs Et cōuerso. si sanan-
re dicit mltipliciter. z sanatiuū multipl̄r dicit de eisdem ergo
si vnū casuū nō dicit multipl̄r neq; reliqua; de destructione o-
sequenti. sed negatiuū; nō dicit multipl̄r ergo neq; negare p̄
locū a casibus Item ad idem sumat oratio de sc̄do sensu quē
ponūt z sic ad huc remanet p̄batio et imp̄batio q̄ cōcedi-
mus. dicentes p̄dictā orationē esse nullā; Unde dicimus q̄
prima est p̄a simp̄l̄r z cōclusio imediate sequēs est duplex se-
cundū amphibologia; Nec. s. tu nō potes negare q̄ nō sis asi-
nus eo q̄ hoc p̄bū negare habz constructionem fm diuersas
habitudies. cū hoc q̄ sequit̄. s. q̄ nō sis asin? q; hoc q̄ dico
q̄ non sis asin? p̄t esse obiectū sup̄ q̄ transit ip̄m negare et ē
sensus. tu nō potes negare p̄ illud necariū q̄ non sis asinus
z sic est p̄a Alto modo cōstruit cū hoc verbo negare. nō in ra-
tione obiecti s; in ratōne finis. z sic est sensus tu nō potes p̄e
negare zc. tu nō potes p̄e negare aliqd̄ p̄pter q̄ nō sis asinus
et sic est falsa. q; si negas te esse irrōnalē vel brutū ex hoc seq̄-
tur q̄ nō sis asin? et sic est ibi amphibologia ex diuersitate cō-
struendi vnū cū altero Sed ad illd̄ argumentū q̄ sequit̄ licz
tu nō potes p̄e negare q̄ nō sis asinus ergo nō potes negare

qñ sis asinus. Potest dici q nō sequit qz qñ et q non. nō con-
 uertit vt dcm ē prius nisi fm q dicūt psecutionē vnus ad al-
 terū negatiue. Sed ego credo hāc pctionē scdo factā esse duplī
 cē scz tu non potes vere negare qñ sis asinus. sicut et pdicta
 et eadē duplicitate. Un fm q qñ et q non. dicūt psecutionē z
 puerant in rōne finis sic bñ sequit tu nō potes vere negare
 q nō sis asinus ergo qñ sis asinus ergo tu es asin⁹. sed ille sñ
 flē sicut dcm est. et ex flō bñ sequit fm. et nō sequit ad primā
 isto mō sicut dcm est. Si at fiat pstructio in rōne obiecti tūc
 vere sñ ille due sequētes pcoes vt dcm est sicut et pma. sed vlti-
 mū argumētū non tenet. hoc scz tu non potes pē negare qñ
 sis asin⁹ ergo tu es asinus. et hoc mō ibi nulla est bitudo. sic
 nec hic. tu non potes vere negare boiez non ēē asinū ergo hō
 ē asinus. sed poti⁹ oppositū sic homo non ē asin⁹. Et sñ in p-
 posito qz sicut boiez non ēē asinū est obiectū ipsi⁹ negare in il-
 lo sensu vñ dēret fieri opositū eius qd inferi sic. ergo tu non
 es asin⁹. Itē prima pbatio est flā qz hec est vera tu nō potes
 vere te enūciare esse asinū ergo tu nō potes vere negare te esse
 asinū a gñe. qz vere enūciare cōe est ad vere affirmare vel ad
 vere negare. sed si nō potes vere negare te esse asinū ergo vere
 potes negare sūū opositū scz te non ēē asinū. ergo hec ē vera
 tu vere potes negare te esse asinū. eius ergo pdictoria est falsa
 hec scz tu nō potes vere negare te non esse asinū. sed hec ē pri-
 ma ergo prima est flā. Solutio prima ē vera simp̄r et rō sua
 peccat in pma illatōe. Hec ē ibi locus a gñe qz qñs enūcia-
 resit cōe ad vere affīare et vere negare tñ vere enūciare te ēē
 asinū non ē cōe. qz enūciare te ēē asinū non est cōe. qz enūciare
 te esse asinū hoc ē affīare. eo q enūciare pcrabit p obiectum.
 Un sicut nullū est aritū tu non potes vere affīare te ēē asinū
 ergo tu nō potes vere negare illud idē. Hec ē ibi aliq apparē-
 tia inferēdi sic qz oppositū dēret inferri. Si r in pposito nulo
 lum est aritū nec aliq apparētia inferēdo sic tu nō potes vere
 enūciare te ēē asinū ergo tu nō potes vere negare te esse asinū
 Qz at enūciare pbit p obiectū ad affīare pz qz act⁹ duplī pbit
 Uno mō em p dñas sumptas a pte agētis. Alio mō per dñas
 sumptas a pte obiecti vt sentire visu idē qz videre sentire vero
 gustu idē est qz gustare. sentire vero auditu idē qz audire tñs.

ergo contrahit actus p dñas simpas a pte agētis. a pte sō obli
cri contrahit sic sentire coloratū idē est q̄ videre. sentire sō so
nū idē est q̄ audire zc̄ijs. ergo cōtrahit actus a pte obiecti. era
go oīs actus hñs obiectū dupl̄r cōtrahit vt dēñ est. ergo enū
tiare dñ dupl̄r cōtrahi. qz enūtiare affirmatīe idē est q̄ affirmare:
et enūtiare negatīe idē est q̄ negare. et sñ ille dñe a pte agētis
Itē enūtiare hoīem ē aīal idē est q̄ affirmare ip̄m. et enūtiare
hoīez nō ē lapidē idē ē q̄ negare. z ē ibi dñcō scā ex pte obiecti

¶ Verū de hoc sophistmate Nullo tpe aliqd est s̄m qñ
sit nc̄ariū. Probatio in nullo tpe deū esse est s̄m qñ
ip̄m est nc̄ariū ergo p̄ma est s̄a. Cōtra in nullo tpe
deū esse est s̄m qñ ip̄m sit nc̄ariū ergo in quolibet tpe aliqd
est verū et ip̄m est nc̄ariū ergo in quocūqz tpe te sedere ē verū
z ip̄m est nc̄ariū. Solutio p̄ima ē simpl̄r flā qz sensus est in
nullo tpe aliqd est s̄m si nō sit nc̄ariū. bec āt flā est qz aīis nō
sequit ad p̄ns eo q̄ ad negationē sp̄ei nō sequit negatio gn̄is
nc̄itas āt est sp̄s veritat̄. Probatio āt peccat s̄m p̄ns quia
bñ sequit in nullo tpe deū esse est s̄m qñ ip̄m sit nc̄ariū z ecō
uēto si deū esse nō est nc̄ariū in nullo tpe est s̄m. Qñ vera
est ista p̄pō quā p̄mo sumit bec scz in nullo tpe deū ē ē s̄m
qñ ip̄m sit nc̄ariū. qz in eodē veritas cōuertit cū sua nc̄itate
sed in alijs v̄itas et nc̄itas nō quertunt. sed veritas ē in pluri
b° qm nc̄itas. vñ nō est ibi p̄ns ab inferiori ad sup̄ius negā
do sicut hic. In nullo tpe est homo qñ sit risibile ergo in nullo
tpe est aīal qñ sit risibile: ¶

¶ Sequit de hac dñcōe quāto
Immissis dubitatōibus q̄ cadūt circa hāc dñcōez qñto
vidēda est multiplicitas ei⁹ Scim q̄ bec dñcō quāto
aliqñ tenet interrogatīe vt qñto p̄fecisti bodie. cui rñ
des multū vel paz s̄m cognitionē illaz rez. Aliqñ tenet rez
latie vt rāto p̄fecisti in lectōe qñto tu in eadē. Aliqñ tenet in
finire vt qñto volueris rāto p̄ficiā. et nullo istoz triū modoz
intēdim⁹ hic de illa dñcōe qñto. Alio⁹ āt bec dñcō qñto dñ cām
vt qñto calor est intēsi⁹ rāto fortius calefacit. Nota ergo q̄
bec dñcō qñto aliqñ dñ cām efficiētē vt in p̄dicto ex̄mō. calor
em̄ est cā efficiēs calefaciēdi vt calor intēsi⁹ intēsius calefacit
Aliqñ āt dñ cām materialē vt qñto corpus citi⁹ sit organic⁹
rāto citi⁹ recipit aīam. Aliqñ āt dñ cām forālē vt qñto aīa elu
ci⁹ ē infusa rāto corp⁹ organicū ē citius p̄fectū. Aīa em̄ intel

lectia fit in infusioe. credēdo em̄ infundit. et infundēdo creat.
Aliqñ at̄ d̄t cām finalē vt q̄nto p̄mū ē mai⁹ tāto labor facili⁹

Uerit de hoc sophismate. Quāto magis ad tollerat
discis tāto minus scis. Probatio posito q̄ tu addis
casu no mutabilia vt hoīez eē aial. et aliqd eē. 7 scias
vñū vt hoīem eē grāmaticū. Tūc sic arguit. q̄nto illud qd tu
addiscis ē mai⁹ eo qd tu scis tāto illud qd tu scis ē minus eo
qd tu addiscis. ergo q̄nto magis addiscis tāto minus scis. Cō
tra q̄nto magis addiscis tāto magis augmētat scia in te. p̄ locū
cā efficiēte. sed q̄nto magis augmētat scia in te tāto magis scis
ergo nō minus scis. Solutio p̄ma simplr est flā qz bec dictō
q̄nto p̄cat in prima q̄ magis addiscere est cā efficiēs sciēdi min⁹
qd ē impossibile. cū sit cā p̄ia efficiēs sui oppositi scz sciēdi
magis. qz eadē cā p̄ia nō p̄t esse oppositoz. quāto rēota p̄t
sit esse vt p̄z in scōo phicoz. licet naura cā efficiēs rēota salut⁹
naura et euerfiois eius. sed naura p̄ sui p̄ntiā est cā efficiēs p̄i
ma salutis nauris. 7 p̄ sui absentiā est cā euerfiois eius vt im
pbatto bñ tenet. S; p̄batio peccat p̄m figurā d̄cōis p̄ceden
do ab vna sp̄e bui⁹ p̄nti relatio ad alterā sp̄em eiusdē. qz magis
et minus dicūt relatōes causatas a q̄ntitatib⁹. magis p̄o et
minus dicūt relatōes causatas a q̄litatebus. vnde sic fit figura
mutādo modū q̄ntitatis in modū q̄litate. vel q̄ntū vel quot
in q̄le vel ecōuerto. Sillr fit fallacia figure d̄cōis p̄cedēdo a
relatōe causata a q̄ntitate ad relatōnē cātā a q̄litate 7 ecōp̄so

Uerit de hoc sophismate. Quāto aliqd magis est tāto
minus videt. Probatio q̄nto aliqd magis est tāto a
rēotiori videt sed q̄nto a rēotiori videt tāto min⁹ vis
det. g a p̄io q̄nto aliqd magis videt tāto min⁹ videt. Contra
ibi fcat eē cā p̄dicati qd nō ē cā gōo ē impossibilis. Solutō
p̄ia ē simplr flā qz eē mai⁹ nō ē cā eius qd ē min⁹ videre. neqz
erit cā eius qd ē min⁹ videri. qz ad ipm videre et ad ipz videri
exigit visus tāq̄ p̄tus et erigit coloratū tāq̄ obiectū. et erigit
lucidū a p̄te obiecti siue illuatio obiecti. 7 erigit mediū qd est
aer vel aq̄. videm⁹ em̄ mediāte aere et mediāte aq̄. et cū his ex
git distātia debita. qz si nulla fuerit distātia nō videt visibile.
vt si ponat visibile supra visum siue supra oculū. aut etiā di stā
tia fuerit m̄xia nō poterit res videri. 7 ideo necario requirit de
bita distātia 7 i si aggregata s; cā efficiēs ei⁹ qd ē videre 7 vi

deri qz p virtutem visuam supponim⁹ organum siue instru-
mentum videndi vñ manus nō est causa ei⁹ qđ est videre neqz
eius qđ est videri Ad pbationem aut solvendā p interem-
ptionem dicif qz bec est falsa quāto aliqd maius ē tanto a re
remotiori videt minus qz vt est in libro de visu vnūqđqz babz
spatiū quo facto nō ampli⁹ videbit id est vnūquodqz visibī-
le ē elōgabile in tāta distātia ultra debitū. in q̄ distātia si poi-
neret non amplius videret. vnde bec est flā. quanto aliqd ma-
ius est tanto a remotiori videt minus.

Lures dubitatōes incidunt circa hāc decōz q̄. P^{ri}a
est de distinctōe ipsi⁹. S^{ec}do qualr bec decō q̄ impo-
tat p^oportionē. T^{er}tio q̄ sit illa cōpatio ad nomē cōpa-
tiui g^odu. Q^uarto q̄ sit cōpatio ad nūm scēntē vt socrates ē
fortior q̄ plato. Q^uinto ppter qđ sequit nūm qñ bec decō pū-
git p^opatiuo. S^{ex}to ppter qđ p^opatiu⁹ aliqñ pstruit cū ablatio
aliqñ cū nūrio interpositio q̄. C^{ir}ca primū nota qz bec decō q̄
est aliqñ aduerbiū silendinis vt iste fecit hoc tāqz p^odicens et
tā iste q̄ ille currit. Aliqñ est aduerbiū p^opandi vt socrates est
fortior q̄ plato. Aliqñ est aduerbiū amiradi vt q̄ felix q̄ pre-
clara. Aliqñ est aduerbiū indignadi vt q̄ tarpe factū. q̄ inbo-
miabile factū. Et p^oter bec est p^oductio electina q̄ sic diffinit a
p^orisiano. C^oductio electina est qñ diuersis p^opositis aliqd ex
eis nos eligere oñdim⁹ vt diues ē malo q̄ paupz. diuite z pau-
pere p^opositis elegit se esse diuitē relinq^ondo aliez. et hic silic. r
Bonū est cōfidere in dño zc. bec p^oductio q̄ est electia p^oductio.
et sic p^o multiplicitas bul⁹ decōis q̄. C^{ir}ca scōm nota qz ad cō-
pationē qñqz epigunt vñ est qz cōpat. aliud est in quo cōpa-
tur siue in quo est p^opatio. t^{er}ciū est excessus in eo i quo est cō-
patio. quartū est illud cui p^opat. qñtū est respect⁹ medius inter
id qđ p^opat siue inter p^opatū et cui p^opat. V^{er}bi grā. cū dico so-
crates ē fortior q̄ plato. socrates ē id qđ p^opat et fortior ēt for-
titudinē in q̄ est p^opatio z etiā excessū ipius fortitudis qz socra-
tes bz fortitudinē et bz eā in excessu respectu plois. plato ho-
est illud qđ p^opat. et h^o aduerbiū q̄ ē respectū mediū inter illo-
lud qđ p^opat et cui fit p^opatio. vñ h^o aduerbiū q̄ nihil bz de cō-
patōe nisi p dictū respectū. Nota etiā qz aliqñ ponit sextū in
p^opatōe qđ ē mēsurā ipsi⁹ excessus z tūc p^opatiu⁹ g^odu pstruit

cū duplici ablitio vt socrates ē maior p^{lo}e vno pede. et sic dī-
cim⁹ socrates ē excedēs siue illud qđ ppat^r v^t pstruif cū ablitō
et nūio in^tpolito qđ vt socrates est maior qm p^{lo} vno pede. et
sic dicim⁹ socrates ē excedēs siue illd qđ ppat. et ille cōpatiu⁹
maior dē illud i quo excedit et etiā dē excessū ipsi⁹ maioritar⁹.
et p^{lo} dē id qđ excedit siue cui cōpat. et aduerbiū qm dē excef-
sū vt dicim⁹ inter excessū et id cui excedit siue id cui ppat. et il-
le ablitūs vno pede dē qnt⁹ sit excessus maioritar⁹ in socrate re-
spectu p^{lo}is. et ita dē mēsurā ipsius excessus. vñ quotiēscunq;
volum⁹ mēsurā excessus pcare p ppatōnē p^{lo}icta sex exigunt^r
ad ppatōnē. S3 quotiēscunq; volum⁹ pcare cōpatōnē siue
mēsurā excessus sufficiūt p^{lo}icta qnq;. P^o t^o q hoc aduerbiū
qm importat cōpatōnē in h^o q dē respectū mediū inter excef-
sū ppatū et id qđ excedit ppatio vt dicim⁹. Circa tertiu⁹ no-
ta q hoc aduerbiū qm h^o rōnē termi cū nūio seqūte in respectū
ad cōpatōnē. q^o oē cōpatū dē excessū respectu alie⁹ termi siue
respectu ei⁹ qđ excedit. et nūis nō p^ot eē termin⁹ illi⁹ excessus
mediāte hoc aduerbio qm. Circa qrtū nota q aduerbiū qm
est p cui⁹ rōnē nūis teriat respectū cōpatiuū q^o nūis p^om se nō
p^ot deteriare respectū ppatiuū. vñ h^o rōnē termi p h^o aduerbiū
qm. et rōnē nūi inqntū nūis ē fininus cōpatiuū. 7 sic cōpat^r ad
ipm nūm vt rō eius inqntū terminat respectū cōpati 7c. Circa
qntū nota q sub a aliq sumit vt agēs in nūio. in obliq⁹ p^o su-
mit vt patiens. q^o nūis dē modū agētis. obliq⁹ p^o dicit modū
patiētis. Et q^o bec dēo qm facit illud qđ excedit retorq^ri ad
aliū actū. et actus sp^o ē i aliquo agēte siue ab aliquo qđ h^o mo-
dū agētis. modus at agētis ē in nūio vt dicim⁹. Ideo qn hoc
aduerbiū qm adlūgit cōpatiuo o^o q sequat nūis q cōpat^r ad
suū actū vt socrates ē fortior qm p^{lo}. i. qm p^{lo} est. Circa se-
xtū nota q illud qđ excedit p cōpatiuū duobus mōis p^ot p^oca-
ri. q^o vnomō inqntū excedit solū. aliomō inqntū excedit 7 etiā
ad aliū actū ordinat. Si at sumat solū inqntū est res excessi-
ua ab ipso cōpatio siue p ipm cōpatiuū tūc stat in rōne ei⁹ a quo
rēonet excessus q pcat p cōpatiuū. excessus em̄ est in ipso ppa-
tiuō respectu rei excede et nō est in re excessiua. sed aufert ab ea.
sic res excessiua stat in rōe eius a quo aliqd aufert. S3 ppatō
illa q ē termi a quo est solū repta in ablitio 7 ideo qn pcat res

excessa solū tūc oportet q̄ ponat in ablatiuo ⁊ ideo cōparatūq̄
isto mō cōstruit cū ablatio Qñ aut̄ res excessa fcat inquātū ē
excessa solū tūc oportet q̄ ponat in ablatio ⁊ ideo cōparatūq̄ illo
mō sp̄ cōstruit cū ablatio Qñ aut̄ res excessa fcat inquātū ē ex-
cessa ⁊ inquātū compāt ad aliū actū vt sit pars alteri⁹ actus
q̄a cōparō ad aliū actū aduēt sup̄ pparōnē primā. Inquātū ē
excessa ideo cōparō ad aliū actū ē q̄si cōpletia pparōis primā
⁊ ideo ordiat rōnez excessaz ad aliū actū ⁊ qz act⁹ vt dixim⁹ est
ab aliquo qd̄ stat sub modo agēti Ideo sc̄q̄t ntūs ⁊ h̄ mō ntūs
sp̄ cōstruit cū ntio interposito q̄ et p̄t p̄pter qd̄ pparatū cōstrui
t̄ aliquñ cū ablatio. aliqñ cōstruit cū ntio interposito q̄ Et p̄t
etiā qñ cōparatūq̄ d̄t cōstrui cū vno. et qñ cū altero p̄t etiā q̄ cō-
paratū d̄t cōstrui cū duplici ablatio et etiā; cuz vno ablatiuo et
cum nominatiuo interposito q̄

Ecundū p̄dicta q̄rit de h̄ sophismate impossibile est te
plura scire q̄ scis p̄batō hec ē impossibile tu scis plura
q̄ scis q̄ dicitur ei⁹ ē impossibile q̄ hec ē f̄a impossibile ē
te plura scire q̄ scis Contra tu potes addiscere plura q̄ potes
scire plura tu q̄ scis q̄ hec est falsa impossibile ē te plura scire q̄
scis Solutio prima ē duplex eo q̄ possibile dicit relatōnē q̄a
ois potentia eoz est ad aliqd̄ q̄ sit p̄m Aristotile Silr ipol-
sibile dicit relatōem qz impotētia priuat potentiam ab aliquo
respectualicui⁹ sicut possibile ponit potentia in aliquo respectu
alicui⁹ qz respectu initiali act⁹ vel respectu forme cōplete vel re-
spectu actus accītalīs vl̄ respectu cōparatōis egredienti⁹ ab ipsa
forma qz agere est forme Dico q̄ prima est duplex eo q̄ hec
dictio impossibile p̄t ponere relatōem suā intra accītia et sic
prima ē falsa et sens⁹ ē tu nō potes plura scire q̄ scis. vl̄ p̄t po-
nere rē suā sup̄ totū dēti sic priā est f̄a ⁊ sensus ē te plā scire
q̄ scis est impossibile q̄ in nullo tpe scis plā q̄ scis i eodē tpe

Verit̄ de hoc sophismate. Impossibile ē aliud q̄ as-
nū genuisse te. Probatio boiem esse asinū est impossi-
bile. et est aliud q̄ asinū genuisse te ergo impossibile
est aliud q̄ asinū genuisse te. Cōtra impossibile ē aliud q̄ as-
nū genuisse te ergo asin⁹ genuit te. Solutio priā est duplex
eo q̄ hoc reitū diuersificatio aliud p̄t referri ad hūc terū as-

nū. et sic hoc relin aliud est acti casus et est sensus Impossibile est re aliquā ab asino gennisse te et sic est fā. Vel illud reulatiuū aliud p̄t referri ad totū dcm scz asinū gennisse te. 7 tñe hoc relin est nri casus et ē sensus Impossibile ē aliud q̄ asinū gennisse te. i. aliud ē impossibile q̄ hoc impossibile qd̄ est asinū gennisse te. vt boiem esse lapidē est impossibile aliud ab illo impossibile scz asinū gennisse te et sic est vera.

Uia bec dco q̄qd vno mō importat distributionez quo ad hoc de ipsa debet deterari in distributōib⁹.

sed quo ad hoc q̄ importat cōsecutionē cū distiūctiōe debet de ipsa in sinkatbegorētib⁹ deterari. Circa hāc dcoz q̄qd primo q̄rit qd̄ fecit. scdo vtrū sit dco equoca vel nō. tero si aut vtrū importet relatiōem vel nō Circa primū nota q̄ q̄tuor sunt de intellectu hui⁹ dictōis q̄qd siue de sua fcatōe Unū est distributio Alterū p̄o est materia sue distributōis qz sicut bec dictio qd̄libet bz in se distributōem 7 rem distributā p̄ suā distributōes sūt et q̄qd Tertium aut est p̄secutio Quartū p̄o distiūctio qz cū dicit q̄qd currit mouet sēē ē siue hoc currat siue id mouet 7 sic est ibi p̄na 7 distiūctio 7 ita q̄tuor sunt de fcatōe hui⁹ dictiōis q̄qd Circa fm nota q̄ quā nō diuersa intelligant in fcatōe hui⁹ dictiōis q̄qd non tñ ē dictio equoca qz fcat illa plura p̄ modū vnius eo q̄ distribu tiōem fcat in illo subiecto siue in re distributa 7 mediāte cōsecutiōe 7 p̄pter reddit ei sp̄ vñū verbū qd̄ ē aīis 7 aliud qd̄ ē p̄n̄ s vt q̄qd currit mouet. Circa tertiū nota 7 obijcit qz sensus illius p̄pōis. q̄qd currit mouet. est ille. oē qd̄ currit mouet. sed hic ē relatio ergo prima est relatio ergo bec dco q̄qd importat relationē. Et dcm q̄ bec dco q̄qd nō importat relationē. etiā nō est dco relia sed nomē infinitū et distributū signū sicut dicitur. Et cōponit p̄ gelationē butus nois qd̄ f̄z q̄ hoc nomē qd̄ simplr est infinitū et nō fm q̄ est interrogari nū et etiā relin. Probatto at peccat fm fallam accētis et nō oportet si in vno cōuertibiliū intelligat relatio q̄ etiā in alio intelligat. vñ ille due p̄uertunt. bō alb⁹ currit. et bō q̄ est alb⁹ currit. et in vno intelligit relatio in altera vero non.

Ecōm p̄dicta q̄rit de h̄ sophismate. Quicqd̄ de⁹ scit scit. Probat de⁹ scit oia 7 nihil oblit⁹ est ergo q̄quisd̄

deus sciuit scire Contra quicquid deus sciuit si scit si sciuit te esse siue
fore nasciturum si scit te esse vel fore nasciturum si tu es nasciturus
Solutio prima est simpliciter vera quia scientia prime cause semper
est eadem neque recipit in se aliquam transmutationem Unum habet sci-
entiam de se in rebus omnibus immutabilem cuius causa hec
est ipse cognoscens cognoscit secundum modum sui et secundum virtutem
sue cognitionis et non secundum modum cognitionis siue rei cognite quia virtus cog-
nitiva non est dependens a rebus sed res ab ipsa dependent tanquam a causa sua
Cognitio autem nostra dependet a rebus cognitionis id est permutabilis et per-
ficitur ab eis quod nostra cognitio est secundum sensum rerum permutatorem scia-
re primo prime cause non est permutabilis secundum permutationem rerum Improbatio autem
peccat secundum figuram deorum a permutatorem unum predicamentum alterum quia
mutatur quicquid inquit Hec autem distributio quicquid dicit quod nasciturum autem di-
cit quod et sic mutat quod in quod assumendo nasciturum sub eo quod quod
et est ibi sophisma accitio quia quod et quod possunt accipi dupliciter
Uno modo inquantum sciant per deum et sic peccatur in eis secundum
fallaciam deorum propter principium motuum et sic peccat quod in deo
Alio modo possunt sumi quod et quod a parte rei siue ut sunt modi rerum
circumscripto sermone et sic error in eis facit sophisma accitio
propter principium motuum in re universaliter Quia dico quod ubique
est figura deorum si est sophisma accitio et non e converso et si est pro-
pter causas diversas sicut tetigimus quia modi rerum predicabilia sunt
diversi Si autem accipiantur ut per deos sciant sic est figura deorum
Si autem isti modi accipiantur a parte rei siue ut sunt modi rerum sic fit
accitio in eis quia primum est principium motuum id est deus. 6° pro in re.

Espositio sequitur per interrogationem quia interrogatio est peti-
tio responsionis et est ab interrogante ut a causa efficiente
quia interrogatio per responsionem cognoscitur et responsio per in-
terrogationem sicut per suam causam Sciendum quod bene interrogas quando
quod debet facere Primum est invenire locum a quo fuit siue per quem debet
arguere Secundum formare interrogationes siue propositiones invenire
secundum locum primum reperiunt Tercium autem est ordinare eas ad invicem
Quartum est ordinare eas ad alterum ut ad respondentem Quintum
autem est ut cogat ipsum respondere improbabilia dicere Unum si vis bene
opponere oportet te predicta quandoque facere vel saltem quatuor priora ex
eis Hec autem quandoque determinat Aristoteles in .viii. metaphisicorum. primum
quidem in principio octavi. quantum in capitulo de responsione.

Equit̃ at̃ videre modos solutiōis in gñe Solutionū
at̃ alia recta alia a pparēs S; apparēs qđē sit multis
modis qz qđā ē ad interrogatiōem tm̃ vt qñ opponēs
impedit ne pcedat ad suā cōclusionē q̃uis etiā habeat p̃am
ratiōem Alia aut̃ solutio ē ad temp⁹ vt qñ solutio q̃ dat̃ ad p-
positū indiget maiestari inq̃sitiōe ⁊ manifestari tempe ip̃m p
positū ē pessima oim solutionū ⁊ vtrāq; illaz solutionū dicit̃
ad hoīem recta p̃o solutio dicit̃ solutō ad ordē Et sic diffio
nit̃ in sc̃do elenco. Recta qđē solutō ē manifestatio falsi ⁊ ppter
qđ est falsū Species aut̃ siue ptes recte solutiōis sūt due q̃a at̃
est p̃ interpretiōe neque p̃ distinctiōez Solutio p̃ interemptōez
est qñ interimūt aliq̃ p̃missaz ppter suā falsitatez Solutō aut̃
p̃ distinctiōem ē qñ manifestat q̃ conclusio nō seq̃t̃ ex p̃missis ppter
fallaciā aliq̃ in dōne vel extra dictionē vñ solutio p̃ interpretiō
nem debet orationi q̃ pcedit ex falsis solutio aut̃ p̃ distinctiōem
debet dictioni peccati p̃m aliquā fallaciā in dōne vel extra dīc-
tiōem Uñ quotiēscūq; vīs soluere aliquā oratiōem in sophis
matib⁹ siue in alijs primo p̃sidera vtrū sit p̃a vel falsa qm̃ si sit
falsa nō p̃t pbari nisi sophismatice ⁊ ad im̃pbatōez soluendū
ē p̃ distinctiōem aut̃ pbat̃ p̃ fallaciā ⁊ tūc ad ei⁹ pbatōez soluen-
dū ē p̃ interemptōez im̃pbatō aut̃ necessario debz eē p̃a Si
aut̃ conclusio sit p̃a tūc pbatō d̃z esse recta S; si im̃pbatō pec-
cat p̃m fallaciā aliquā tūc soluendū ē p̃ distinctiōez Si aut̃ ac-
cipiat̃ ad falsum tūc soluendū ē p̃ interemptiōnem.

Et terminatiū syncategorematisb⁹ ⁊ habitis eis q̃ exi-
gunt̃ ad oppositiōem in gñe ⁊ vñs modis solutionū
in cōmuni Consequenter dicendum est de diuisione
sylogismoz a pte cōclusiōis Sc̃lētū aut̃ q̃ sylogismoz : alijs
sūt vniuersales : alijs p̃ticulares vniuersales aut̃ dicūt̃ q̃ habēt
cōclusionē vlem sicut p̃t̃ in primo ⁊ i sc̃do ⁊ in sexto prime fi-
gure ⁊ i primo ⁊ i sc̃do sc̃de figure Particulares aut̃ dicunt̃
q̃ habēt conclusiōem p̃ticulārē sic p̃t̃ i reliq̃s sylogismis oim fin-
guraz. Hora q̃ vniuersales sp̃ plures sylogisāt̃ siue plures ha-
bēt conclusiōes q̃a hñt suā p̃p̃iā p̃clonē ⁊ etiā p̃cludūt̃ p̃uersaz
sue p̃clōis ⁊ etiā p̃cludūt̃ p̃ticulārē p̃p̃te cōclōis Prefas at̃
p̃clōes sylogismi vniuersales negatiui cōcludūt̃ q̃rtā cōclonem

et hec est particularis cōuerse sue p̄prie cōclusiōis. Verbi gr̄a
scōs prime infert suā p̄prie cōclusiōē sicut nullū aīal est lap̄
oīs hō est aīal. ergo nullus hō est lapis. Et cōcludit p̄prie
rē sue p̄prie cōclusiōis sicut ergo quidā hō non est lapis. Et
cōcludit cōuersam sue cōclusiōis. sicut ergo nullus lapis ē hō
et ille quatuor cōclusiōes sequunt̄ ex duab⁹ p̄missis in p̄di
cto syllogismo posit̄is. Et sic oēs modi v̄les negatiui quatuor
h̄nt cōclusiōes. sic v̄les affirmatiui h̄nt tres scz p̄prie cōclōez
v̄lem et suam p̄ticularem et suam cōuersam. Un̄ nota q̄ q̄nt⁹
prime cōtinet̄ sub primo qz nichil aliud p̄cludit nisi cōuersam
cōclusiōis ex eadem ratione septim⁹ cōtinet̄ sub tertio quia
aliud cōcludit q̄ cōuersam cōclusiōis tertij. Unde intellige q̄
Aristotiles nō sepauit quintū a primo neqz sextū a secundo
neqz septimū a tertio s; boetius. Un̄ Aristoteles in libro p̄l
orum vbi determinat ḡnationem syllogismoꝝ nō facit mentio
nem de syllogismis tribus. s. de quinto sexto septimo sed solū
dicit in principio scōi p̄iorū q̄ v̄les syllogismi omnes plura s;
syllogisant id est plures cōclusiōes vt diximus ⁊ ex illo extra
xit Boetius eos. Item p̄ticulariū syllogismoꝝ affirmatiui plu
res h̄nt cōclusiōes qz suam cōclnsiōē p̄prie ⁊ conuersam
eius ideo sicut diximus septim⁹ prime cōtinet̄ sub tertio S;
p̄ticulares negatiui vnā solam h̄nt cōclusiōē eo q̄ p̄ticulares
negatiua nō conuertitur

Ista diuisione syllogismoꝝ a pte cōclusiōis quo ad q̄
litatem et quantitātē in p̄cedenti lectione nō quo ad
principia syllogismoꝝ que sunt mod⁹ et figura qz di
uisio syllogismoꝝ a pte modoꝝ et figuraz habita est in tra
ctatu syllogismoꝝ assignando tres figuras et modos earūde
p̄prios. Cōsequenter dicendū est q̄ omnis syllogism⁹ ostendi
tur duobus modis qz ostendit̄ cōuertendo ⁊ ducendo ad im
possibīle siue p̄ syllogismū cōuersiui ⁊ syllogismū ad imposs
ibile. Notandū q̄ eodē ordinant̄ termini et p̄positiōes in sylo
gismo cōuersiuo et in syllogismo ad impossibile. Sed disse
rūt duob⁹ modis. Prima dīna est in hoc q̄ syllogism⁹ cōuer
siu⁹ sit alio syllogismo p̄i⁹ facto significādo oppositū cōclsi
ōis cū altera p̄missarū ad interimendū alteram p̄missam scz

aliquā maiore aliquid minore. Verbi gratia. Si accipiamus oppositū
 cōclusionis cū minori interimat maiore ut oēs aīal est substātia
 oīs hō est aīal ergo oīs hō est substātia. oppositū cōclusionis
 est hec. quidā hō nō est suba. ex hac ergo cū minor pōt interime
 re maiore sylogisando sicut in q̄nto terciē. quidā hō nō ē suba
 oīs hō est aīal ergo quoddā aīal nō est suba. Et hec cōclusio
 p̄dicat maiori alteri⁹ sylogismi. Si vero accipiat⁹ oppositum
 cū maiori interimat minore sylogisando in q̄rto scōe sic. omne
 aīal est suba quidā hō non est suba ergo quidā hō non ē aīal
 et hec cōclusio interimat minore p̄mī sylogismi. Et sic sylogi
 sm⁹ cōuersu⁹ fit alio sylogismo prius facto. Sz sylogisando
 ad impossibile nō est necesse aliū sylogismū pri⁹ facere: sed so
 lū sumpta aliq̄ p̄pōe sūa et ex ea ducet aliqd̄ malus incōueni
 ens qd̄ sit cognitū esse sūm. vnde si falsi oppositū erit manife
 ste verū et p̄pter hoc interimat p̄pōem sūam quā prius sumebat
 tūc d̄r esse sylogism⁹ ad impossibile ut si des p̄pōem hanc scz
 q̄ arbores nō sūt aīam. et ex hoc cōcludas impossibile falsus
 magis ergo arbores non nutriunt neq̄ augmētant. sed hoc ē
 impossibile ergo impossibile est arbores non b̄re aīam et sic
 factus ē sylogism⁹ ad impossibile: Secda d̄ra est q̄ sylogism⁹
 cōuersiu⁹ est ad oñdendū illationē esse necessariā. sed sylogis
 m⁹ a + impossibile est ad oñdendū p̄pōem esse sūaz. vnde ex cō
 seq̄nti est ad oñdendū oppositū esse verū ipsius p̄positi. Sci
 endū q̄ quilibet sylogism⁹ cuiuslibet figure pōt ostendi per si
 gurā suā siue illationē et p̄ sylogismū cōuersiuū ut diximus ⁊
 etiā q̄libet cōclusio cuiuslibet sylogismi pōt ostendi quo ad suā
 veritatē p̄ sylogismū ad impossibile ut dictū est. Si aut̄ aliū
 quis in istis voluerit esse p̄mptus oportet eū frequēter exerci
 tari in h̄mōi sylogismis. Et de s̄ncatbegoremarib⁹ Petri bī
 spani dicta sufficiāt. Et q̄z tertius in se planus est ⁊ intellectu
 facilis Ideo eiusde⁹ expositio p̄termīssa est et relictā studiosis

Impressum est hoc opus in insigni et ducali clui
 ratelipensi per Baccalarū wolfgangum mona
 chensem Anno d̄s̄ice incarnationis. 1500.

Gring

Quod simul pluri diffinitio amplius de per

[illegible]

76123 2 11
 76123 2 11
 76123 2 11

Expositio magistri nicolai

233 120 II MF

